TÜRK ROCK 2000

GÜMÜŞ ERKİN BAYAL
DENİZ DURDURAN

TÜRK ROCK 2000

Stüdyo İmge: 54

Birinci Basım: Mayıs 2001

ISBN 975-7437-73-5

Genel Yayın Yönetmeni: H. Levent Erseven

Editör: Hasan Uygun

Kapak Tasarımı: ERA

Baskı ve Cilt: Umut Matbaası

Asmalı Mescit Mah. General Yazgan Sk. Çubukçu Han
No: 24/1 Tünel/Beyoğlu İSTANBUL
Tel: (0212) 292 78 04 (Pbx)
Fax: (0212) 245 02 96
http: www.studyoimge.com
e-mail: kitap@studyoimge.com

TÜRK ROCK 2000

Güven Erkin Erkal

Deniz Durukan

ÖNSÖZ

"Haydi! Bundan böyle her yıl, rock ve türevlerinin ülkemizdeki "olup bitenleri"ni belgeleyelim. Başlangıç tarihi olarak da "2000", böyle bir dizi kitabın üstünde güzel durur," diyerek Deniz'le birlikte yola çıktık.

Ancak "2000" yılı, "Non Serviam" ve "Şebek"in devamı olan "Köprüaltı" dergilerinin üzerinde son kez görünmesi açısından sevimsiz bir yıl oldu. Ayrıca "2000", rock müzik piyasasında, Türkiye'nin yaşadığı deprem felaketi ve "Ortaköy cinayeti"nin izlerini de 1999'dan miras almıştı. Tabii ki bu mirasın bir olumsuz etkisi de ülkemizde üretilen albüm sayısına yansıdı. Rock ve heavy metal başlıkları altında tanımlanan albüm sayısı 2000'de 56 olarak görülmektedir. Oysa 1999'da bu alanda üretilen albüm sayısı 89'du. Elinizdeki kitabın hazırlandığı şu günlerde yaşanan ekonomik kriz, "Rock 2001"in de girişinde parlak sayılardan söz edemeyeceğimizi gösteriyor.

Tüm bu olumsuzluklara karşı, müziğin "yeraltı" üretimindeki nitelik, 2000'de oldukça yukarı tırmandı. Bunun en önemli nedenlerinden biri, bilgisayar teknolojisinin önceki yıllara göre ucuzlayıp yaygınlaşması. "Home studio"sunu kurabilen "Underground" müzisyenler artık kayıtlarını CD writer kullanarak çoğaltabilmekte. İnternet ortamının alternatif

pazarlama olanakları da eklenince, müzik sektöründe artık "self yapım"lar döneminin başladığını söyleyebiliriz. 2000 yılı içinde çıkan demo albümlerin 9 tanesi bu yöntemlerle CD olarak basıldı. (2001'in ilk dört ayı içinde bu CD'lerin sayısı 10'u geçmiş durumdaydı). Bu sayıları, sadece yapımlarını belli bir alan içinde dolaşıma sunanları göz önüne alarak veriyoruz. Demo CD'lerini üretip sadece müzik yapım, yarışma ve konser organizasyonlarına ulaştıranlar bunların dışında.

Müzikte samimiyetten ödün vermeyen sanatçıların aynı sahneyi paylaşmak adına her yıl buluştuğu Roxy Müzik Günleri'nin beşincisi, tüm olanaksızlıklara rağmen dünya rock müzik basınında kendisinden söz ettiren Rock Station Festivali'nin dördüncüsü ve bizlere Woodstock masalı tadını daha ilk organizasyonda yaşatan H2000 Festival organizasyonları artık 2000'in unutulmayacak günleri olarak hatırlanacak. Tüm bunların yanısıra Jethro Tull, Steve Vai, Anathema, Sentenced, Tiamat, Rotting Christ, Destruction ve Placebo gibi yabancı toplulukların ülkemize gelmesini sağlayan organizatör ve sponsörleri de o günleri yad ettikçe sevgiyle anacağız.

Tüm bu olup bitenleri hazırladıkları dergi, fanzin, web site, radyo ve TV programlarıyla dinleyicilere ulaştıran dostlarımızın varlığı, "üretim"in motivasyon kaynağı olmaya bu yıl da devam edecektir. Gelecek yıl görüşmek üzere.

GÜVEN ERKİN ERKAL

ÖNSÖZ

2000 gerçekten de önemli bir tarih, bir dönüm noktası... Geçtiğimiz çağın son yılı, yeni bir çağın da başlangıcı. Ama bıçakla kesilmiş gibi bitmiyor, birdenbire de başlamıyor hiçbir şey. Elbette yıllarla, rakamlarla ifade edilemeyecek bir süreklilik, bir gelişme söz konusu.

Güven Erkin Erkal ile birlikte Öküz Dergisi'ndeki Long Play sayfalarını hazırlamaya başladığımızda 2000 yılına henüz girmemiştik. Elbette böyle bir kitap projesi de aklımızda yoktu. Tüm enerjimizle Long Play'a sarıldık ve yıl boyunca başta rock olmak üzere alternatif müziklerdeki önemli gelişmeleri, haberleri, konser izlenimlerini size ulaştırmaya çalıştık. Piyasaya çıkan yasal albümler kadar self production albümlerden de söz ettik, gerektiğinde eleştirilerini yaptık.

Long Play'de, yeni çalışmalar yapan ve çıkardıkları albümlerle dikkat çeken, kısacası 2000 yılında iz bırakan grup ya da şarkıcılarla söyleşi yapmayı da ihmal etmedik. İşin bu kısmıyla ben ilgilendim. Söyleşi yaptığım grup veya kişilerde dikkat ettiğim bazı özellikler oldu. Benim için müziğiyle ses getirebilmiş, müzikte yeni ve farklı bir kanal açabilmiş, en azından bunu hedeflemiş olmaları son derece önemliydi. Bir diğer unsur da (bu tamamen duygusal da olsa) yaptıkları müziği sevmemle ilgiliydi. Röportajları yaparken, salt onların müzi-

ğini değil, hayata bakışlarını, hüzünlerini, mutluluklarını, öfkelerini de yakalamaya çalıştım. Bir anlamda onları röntgenledim, en yalın, en çıplak haliyle sizlere göstermeye çalıştım. Çünkü okudukları, besteledikleri bu şarkılar hem kendilerinin, hem de hepimizin yaşadığı çelişkilerin, karmaşanın, yalnızlaşmanın, içimizdeki isyanın dışavurumuydu. Onları tanımak, düşüncelerini, müzik anlayışlarını öğrenmek işin yalnızca bir bölümüydü. Söyleşiler yan yana konulduğunda, yakın tarihin rock panoramasının da ortaya çıkması, böyle bir bütünlüğün oluşmasıydı asıl amacım.

Müziğin kutsallığına, müziğin dilinin hayatın dili olduğuna koşulsuz inananlardan biri olarak, bu kitabın hem yakın dönem rock tarihimize ve alternatif müziğe yapılan bir yolculuk, hem de bu müzikleri dinleyen, onlarla beslenen gençleri tanımamızı sağlayan, geleceğe kalacak bir belge olduğunu düşünüyorum.

Aşksız ve müziksiz kalmamanız dileğiyle.

DENİZ DURUKAN

2000 YILI ALBÜMLER

2000 yılı içinde rock, heavy metal ve alt başlıkları içinde piyasaya çıkan yasal albüm sayısı 50'yi buldu. Bunların içinde yer alan 2 single albüm (Kargo; "Herkesin Geçtiği Yoldan Geçme" ve Nil Karaibrahimgil; "Ben Özgürüm") reklam amaçlı üretilip satış dışı dağıtılmıştır. Yine satış amaçlı olmayıp Enred Dergisi'nin armağanı olarak verilen toplama (complation) albüm de Hammer Müzik etiketiyle piyasaya çıkan ve yerli toplulukların bir kısmının dinleyiciyle tanışmasını sağlayan bir çalışma oldu.

"Self albümler" olarak tanımlanan, topluluk ya da solistlerin kendi imkanlarıyla üretip dağıttığı albümlerin sayısı da 2000 yılı içinde 20'yi geçmiştir. Bunlar içinde Samsun'da kurulan Çapa Çürek isimli punk topluluğu'nun "Paramparça" ve Si-

irt'te kurulan black metal topluluğu Astaroth'un "The Sign Witch Indicate" adlı demoları, underground hareketin büyük şehirler dışında da sürdüğünü gösterdi. Kimi toplulukların ilk kez bu yıl CD yazıcılarını self albümlerini çoğaltım amacıyla kullandığını gördük. Daha önce 1998 ve 1999 yıllarında Weed (The Climb) ve Ece Dorsay gibi isimlerin yapıtları da yarışma organizasyonları ve müzik üretim firmalarına gönderilmek üzere az sayıda basılmıştı. Ancak satış amaçlı "demo CD"lerin ilki olarak, Neoplast'ın 2000 Şubatında çıkan "No Fear" EP'sini gösterebiliriz. Yine bu demo CD'ler içinde ilk kez Sleeping Vaccines topluluğunun "Secure Your Heart..." adlı albümünde, iki parçanın konser görüntüleriyle yer aldığını gördük.

Geçtiğimiz yıl Öküz Dergisi'nin Long Play sayfalarında yer verdiğimiz albümleri seçerken ortağım Deniz'le subjektif davrandığımızı belirtelim. Kendimizi, piyasaya "rock" tanımı altında sunulan her albümü tanıtma zorunluluğunda hissetmedik. Amacımız, beğenilerimizi bizim gibi düşünen okuyucularla paylaşmaktı. Aldığımız olumlu tepkiler doğrultusunda bu kitapta da çizgimizden taviz vermedik. Ama yine de niteliği ne olursa olsun yasal ve underground tüm albümleri bir liste halinde sunuyoruz.

Not: Önümüzdeki yıl için basıma hazırladığımız "Türk Rock 2001" Antolojisinde afiş, fanzin ve self albümlerinizin yer almasını istiyorsanız, ürünlerinizi; gerkal@studyoimge.com'a ya da yayınevimizin adresine gönderebilirsiniz.

Self Yapımlar (Underground)

A / Ahmet-İSTANBUL
Axak / Axak-ANKARA
B 2 / Under Ground Presents-İSTANBUL
Blade / Atlantis-İSTANBUL
Cemiyette Pişiyorum / Cemiyette Pişiyorum-İSTANBUL
Çapa Çürek / Paramparça-SAMSUN
Dead Frequencies / Delete For-İSTANBUL
Dementia / Death Of Melody-ANKARA
Direct-T / Seattle Yöresinden Ezgiler-İSTANBUL
Direct-T / Dreadface-İSTANBUL
Elemental / In The End-İSTANBUL
Lynch Law / Struggle To Survive-İSTANBUL
Neo Plast / No Fears-İSTANBUL
No Fun / Lies-İSTANBUL
Pisliks / Çiçekçi Elektrikli Testere Katliamı-İSTANBUL
Sadistic Spell / Messengers Of Hate-ANKARA
Satanic Verses / Nathorum Demonto-ANKARA
Sleeping Vaccines / Secure Your Heart...-İSTANBUL
Son / Son-İSTANBUL
UÇK Grind / Leader-İSTANBUL

Yasal Albümler

Accursed / Sorrow-SİS
AF / 5 Mevsim-HAMMER
Antisilence / Suffer Hits-HAMMER
Aslı / Neresindeyim-SONY
Athena / Şimdi Tam Zamanı-UNIVERSAL
Bayt Gadol / Clemency-SİS MÜZİK
Bozkır / Dans Et-DMC
Bülent Ortaçgil İçin... / Şarkılar Bir Oyundur-ADA
Comma / Elusive Dreams-HAMMER
Core / Anotomy of Abuses-ADA
Çığ / Yayla Çiçeği-ADA
Demir Demirkan / Demir Demirkan-SONY
Destan / Destan 2-DOST
Diken / Düşlerim Ölümsüzdür-ZİHNİ
Enred / Compilation Vol.1-HAMMER
Eren Kazım Akay / Turkuaz Patlıcan-KALAN
Fatih Erdemci / Yaşamak Zor-TEMPO
Fuat Saka / İlazutlar 2-KALAN
Hardal / Yeniden Doğuş-TURGAY & S MÜZİK
Hazy Hill / 8800-SİS MÜZİK
İstasyon / Görmedin ki-ANT
Kargo / Herkesin Geçtiği Yoldan Geçme-UNIVERSAL
Kargo / Sen Bir Meleksin-UNIVERSAL

Kim Bunlar / Ve... -PRESTİJ MÜZİK
Leviathan / Cold Caress-POEM
Masalsız Çocuklar / Masalsız Çocuklar-ADA
Melda Duygulu / Sevdadır Bu-İBER MÜZİK
Moe Joe / Chigago İstanbul Mainline-ADA
Moğollar / 1968-2000-EMRE
Mürsel Işık-Hüsrev Hatemi / Gün Akşamlıdır-MARMARA
N-Closer / Color Of Julia-ZİHNİ
Nefret / Meclis-i Ala İstanbul-HAMMER
Nil Karaibrahimgil / Ben Özgürüm-PAPAĞAN
Objektif / Künye-TMC
Pilli Bebek / Uyandırmadan-OM YAPIM
Polarized / Innocence May-ATLANTİS
Radical Noise / Plan B-HAMMER
Ramis Ekinci / Kopuşkılar-ADA
Replikas / Köledoyuran-ADA
Rojin / Ya Hep Ya Hiç-ARYA
Sarp / Siyahın Matemi-EROL KÖSE
Serüvenciler / Veda-AŞANLAR
Sıfırbir / Kırık Kalpler Kulübü-PICCATURA
SOS / SOS-ADA
Tamer Kemah / Güz-PICCATURA
Tayga / Tayga-SİS
Teoman / Onyedi-NR1
Turgut Berkes / Kara Kutu-OM YAPIM

DEMİRHAN BAYLAN
1000 YIL ve RENGARENKLERİN
Zihni Müzik

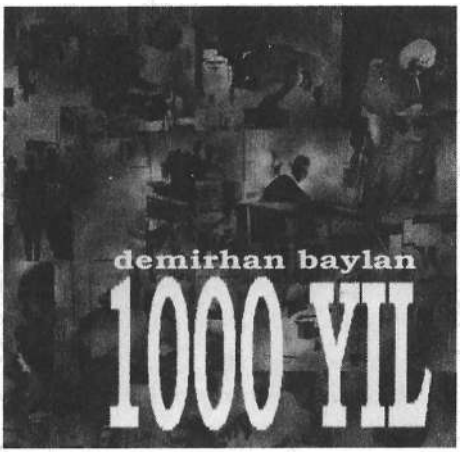

Bulutsuzluk Özlemi'ne bas gitarı ve geri vokalleriyle eşlik eden, bir dönem Kesmeşeker'le çalışan, Mehmet Güreli'nin "Cihangir'de Bir Gece" adlı albümünde bas gitar ve ağız armonikası çalan Demirhan Baylan, bir ara Funk Doctors grubunda da çaldı. İlk solo çalışması olan "Kazık Marka" adlı self albümüyle ses getiren Baylan, "Hayallerimin Tepeleri", "Kocakarının Dansı" adlı yasal albümlerini sundu. Demirhan bu geçen sürede öylesine dolmuş ki, hızını alamayıp, iki albümle "1000 yıl" ve "Rengarenklerin"le karşımıza çıktı. "1000 Yıl"ı Cengiz Baysal'ın davulu dışında A'dan Z'ye kendisi oluşturmuş.

HALUK LEVENT
www.leyla.com

Davul / Arbak Dal
Bas Gitar / Burak Kulaksızoğlu
Trompet / Cem Aksel
Darbuka / Mehmet Akatay
Bağlama / Özkan Alıcı
Gitar / Serdar Öztop
Geri Vokal / Berkant İnci-Serdar Şengül-Günseli Özcan-Servet Kocakaya

Hepimiz biliyoruz ki Haluk Levent'in hızını ne demir parmaklıklar, ne de nizamiye kapısı kesebiliyor. Bu hızdan memnunuz. Özellikle yeni albümünde çok daha iyi bir yere gelmiş Haluk Levent. Klasik değerleri hafiften ti'ye almış, stilini biraz da olsa değiştirmiş. Sesini de, müziğini de bu albümde daha rahat, özgür bırakmış diyebiliriz. Ve tabiî ki türkü formundan da uzaklaşmış. Coverların, türkü söyleyenlerin, şiir kaseti dolduranların çoğalması Haluk Levent'i farklı bir formasyona yöneltmiş. Popülizme daha uzak ve daha doğru bir çizgi. Umarız hak ettiği ilgiyi bulur.

INFECTED
BREATHLESS KISS ON THE LIPS OF MELANCHOLIA
Zihni Müzik

Vokal / Bahadır Uludağlar
Gitarlar / Ahmetcan İba - Oytun Türk
Bas Gitar / Ali R.H.
Davul / Ufuk Kaplan
Tuşlu Çalgılar / Deniz Sümer
Geri Vokal / İpek Kutbay - Yelis Kara

Ülkemizde Satanic Verses ve Witchtrap gibi "underground" piyasanın dışında ürün veren black metal gruplarından birisi de Infected. Geride bir demo ve bir EP kaset bırakan topluluk bu albümünde melodik black bir çizgi seçmiş. Topluluk şarkılarında ortaçağ, kara büyü ve kabuslardan söz ediyor. Topluluk üyeleri satanik eğilimleri olmadığını her fırsatta

belirtiyor. Albümün kayıtlarında, bu tarz müzik içinde ülkemizde pek yaygın olmamakla birlikte "female" vokal de kullanılmış. Hatta son anda anlaşmazlık çıkmasaydı, bu kayıtlarda Candan Erçetin'in sesini de duyacaktık.

PİLLİ BEBEK
UYANDIRMADAN
Om Yapım

Gitarlar ve vokal / Cem Kısmet
Bas gitar ve vokal / Ahmet Başbağlar
Davul ve vurmalılar / Gürcan Konanç

Ankaralı topluluk Pilli Bebek'in albümü, titiz bir çalışmanın ürünü. "Uyandırmadan", Cem Kısmet, Ahmet Başbağlar ve Gürcan Konanç'tan oluşan topluluğun ilk albümü. "Malabadi Köprüsü"nün yeni yorumu dikkat çekici. Son dönemin sıkı albümlerinden biri olan "Pilli Bebek" Om Yapım'ın ilk prodüksiyonu olma özelliğini de taşıyor.

TURGUT BERKES
Kara Kutu
Om Yapım

Kara Kutu, Turgut Berkes'in ilk albümü. Şarkı sözleri ve müzikler ("Benimsin" dışında) Turgut Berkes'e ait. Bazı şarkıların vokallerine Göksel de eşlik ediyor. Sarp Özdemiroğlu, Mercury'den Volkan Başaran, Pentagram'dan Tarkan Gözübüyük albümde imzası olan tanıdık isimlerden. Ayrıca Sarp Özdemiroğlu hem albümün prodüktörlüğünü üstlenmiş hem de ses ve davul programlanmasında, tuşlularda katkıda bulunmuş. Pop rock piyasasında düzeyi yukarılara çeken, yıllar sonrasına ulaşmaya aday bir albüm.

NEOPLAST
NO FEAR
Demo-CD

Grup, 1999'da kendi adlarını taşıyan EP'nin ardından şimdi de bu demo albümle karşımızda. Endüstriyel, gotik ve rock tarzını benimseyen topluluk bu albümle kendine özgü tarzını iyice belirginleştiriyor. Değişik vokal tarzı ve kusursuz soundlarından dolayı Neoplast'a ve Art Diktatör'e şapka çıkartıyoruz.

KİM BUNLAR VE
Prestij Müzik

Bas gitar - vokal / Ozan Kotra
Klavyeli çalgılar - vokal / Ata Akdağ
Akustik - Elektrik gitar - vokal / Barış Bölükbaşı
Davul - vokal / Hakan Çağlar

Ozan, Ata, Barış ve Hakan adlı dört kafadarın yeni albümü, hem sözleri hem de müzikal yapısıyla piyasanın epey dışında ka-

lıyor. Bu kez punk ve grunge'ı karikatürize etmeleriyle de dikkat çekiyorlar. Kim Bunlar, hayata eğlenceli bir açıdan bakıyor. Özellikle "Topaç Enişte" argodaki tekerlemelerden esinlenerek yapılmış ilginç bir çalışma. İlk albümleriyle ortaya koydukları "piyasa rockçuları" kimliğinden, bu albümleriyle tamamen uzaklaşıp kendilerini buluyorlar. Ancak ilk albümün dinleyicide uyandırdığı izlenim bu albüme karşı önyargı uyandırabilir.

HARDAL
YENİDEN DOĞUŞ
Universal S Müzik

Gitar / Alper Karamahmutoğlu
Bas gitar / Aydın Buyur Şencan - İsmail Soyberk
Keman / Bilge Acar - Levent Yalaz - Oğuz Ozan
Çello / Firdevs Burçkin

Klavyeli çalgılar - Trompet - Flüt - Bas / Özkan Turgay
Vokal - Gitar / Şükrü Yüksel
Davul / Zafer Oğuz

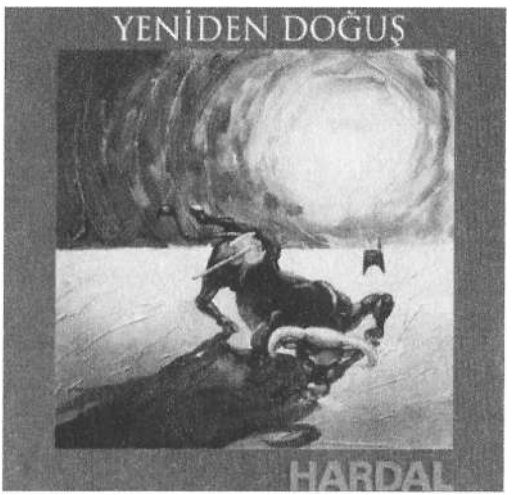

Efsane rock topluluklarından Hardal'ın "Yeniden Doğuşu"nu müjdeleyen bir albüm. Hardal, bu albümle eski hayranlarının yanı sıra, yeni bir dinleyici kitlesi oluşturmayı hedefliyor. Türk rock tarihinin önemli çalışmalarından biri olan "Yeniden Doğuş" kolay kolay tüketilmeyen, her dinleyişte ayrı bir tat bırakan, açılımı çok fazla şarkılardan oluşuyor. İlk iki albümde yer alan Cahit Kukul ise bu albümde yer almamış. Bizden tam not alan bu albümün tek eksikliği, güçlü bir promosyon çalışması olmaması.

KARGO
SEN BİR MELEKSİN
Universal

Vokal - Gitar / Koray
Gitar - Geri vokal / Selim
Klavye - Geri vokal / Serkan
Bas gitar / MŞŞ
Davul - perküsyon / Burak

Kargo beşinci ve son albümüyle karşımızda. Mehmet Şenol Şişli, askerliği nedeniyle albüme ağırlığını yeterince koyamamış. Mehmet bu albümde daha çok bir konuk sanatçıymış izlenimini uyandırıyor. Bu kez söz ve müziklerde, Koray'ın Selim'den sonra öne çıkan ikinci isim olduğunu görüyoruz. Eski bir Kargo klasiği olan ve ilk albümleri "Sil Baştan"da Deniz Aytekin tarafından seslendirilen "Yıllar Sonra" bu kez Koray'ın yorumuyla karşımıza çıkıyor. Sözleri Mehmet'e ait olan "Renklerin İçinde" bu albümden öne çıkan bir başka çalışması.

CORE
ANATOMY OF ABUSES
Ada Müzik

Gitar - Geri vokal / Zafer Kabadayı
Bas gitar - Vokal / Murat "Hain" Ekşi
Drums / Onur Gazioğlu

Okul çevrelerinde kız kovalayan sapıklardan, Susurluk kahramanlarına(!) kadar herkes bu albümde. Yine "sorunlarımızı" İngilizce dile getirmeyi seçen bir topluluk "Core". Onlara da sorduk "Neden İngilizce?" diye. Dediler ki; "Sözlerimiz çok sert. İngilizce bile bizi DGM'den kurtaramazdı. Onun için sözleri albüme de yazamadık." Topluluk, Endüstriyel thrash severlere sesleniyor. Dinleyicilerinin karşısına, albümü çıkartmadan önce hiçbir konserde çıkmayan topluluk, albüm sonrasında da ortalarda pek görünmedi.

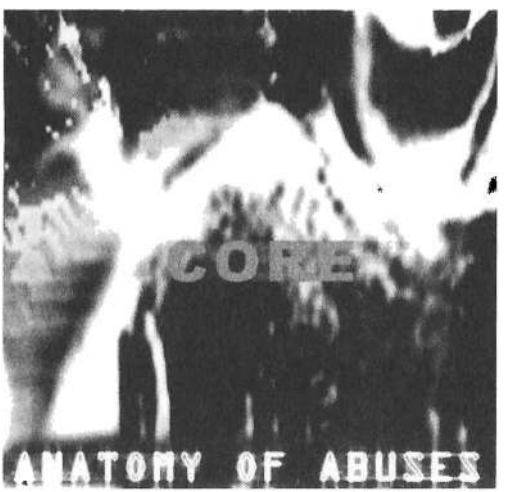

POLARIZED
INNOCENCE MAY
Atlantis

Gitar / Barış
Gitar - Vokal / Berk
Bas gitar / Cevdet
Vurmalılar / Levent

1997'de kurulan topluluk, hayatın içinde gördüğü çarpıklıkları, toplumsal ve kişisel problemlerini müzik yoluyla dile getirmeye çalışmış. Bunu yaparken de tarz olarak "melodik black metal"i seçmişler. "Innocence May" bir EP albüm. İçinde sadece üç çalışmaları yer alıyor. EP'ye adını veren çalışmada "female" vokal kullanılmış. Bu albümün bir başka özelliği daha var: Çeşitli yabancı müzik firmalarının temsilciliğini yapan "Atlantis Müzik" ilk kez yerli bir yapıma etiketini koyuyor.

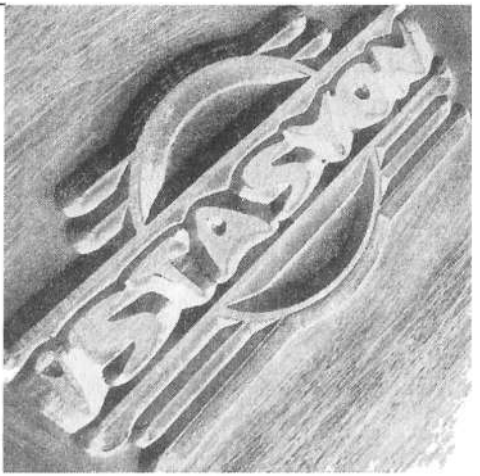

İSTASYON
GÖRMEDİN Kİ
Ant Müzik Yapım

Ankaralı topluluğun üçüncü albümü. Yeni solistleri ve alt yapılarıyla daha da güçlü. Anadolu rock severlere, Haramiler'den sonra önerebileceğimiz en iyi topluluk. Albümün çıkış aşamasında Cem Karaca'dan sıkı bir feyk yemişler. "Beyaz Atlı" adlı şarkının anonim olduğunu duyup kaydeden topluluk, daha sonra bunun Yavuz Asöcal'a ait olduğunu öğrenmiş. Parça albümden son dakikada çıkartıldı.

MOĞOLLAR
MOĞOLLAR 1968-2000
Emre Plak

Bağlama - gitar - Y. Tambur / Cahit Berkay
Davul - Perküsyon / Engin Yörükoğlu
Bas gitar - Akustik gitar / Taner Öngür
Klavye / Serhat Ersöz

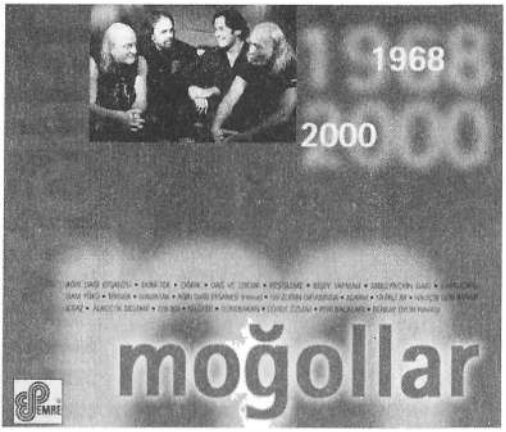

Sıradan bir "Best Of" değil. Moğollar'ın tarihi boyunca, hit olmuş yirmi dört çalışması yeniden yorumlanmış. "Son Moğol" Serhat Ersöz'ün imzasını taşıyan alt yapı ve düzenlemelere dikkat. Albümde, Taner Öngür'ün solo albümünde yer almış olan "Alarm" da yer alıyor. Kayıtlar sırasında eski dostlar da konuk olmuş. "Alageyik Destanı"nda Fuat Güner ve Özkan Uğur vokallerde yer alıyor.

CEM KARACA
BEST OF THREE
Yavuz Asöcal

Cem Karaca'yı üzen şeylerden biri de, eski çalışmalarının, kendisine danışılmadan günümüz dinleyicisine ulaştırılması. Ayrıca bu çalışmaların, "Best Of" gibi tanımlarla piyasaya sürülmesi onu

bir Türkçe sever olarak her ne kadar kızdırıyorsa da yapabileceği pek bir şey yok. Çünkü ülkemizin kimi yapımcılarına göre bir eser "mal"dır. Yine de 60 ve 70'lerin Cem Karaca'sını özleyenler için iyi bir toplama.

NEFRET
MECLİS-İ ALA İSTANBUL
Hammer Müzik

İstanbullu hip hop ikilisi Nefret'le ilk olarak "Yeraltı Operasyonu" adlı toplama albümde karşılaşmıştık. Ceza (Aka Keskinkılıç) ve Dr. Fuchs'dan (Aka Sihirbaz) oluşan Nefret, "Meclis-i âlâ İstanbul" adlı ilk albümleriyle ikinci kez karşımızdalar. Bu albümün bir özelliği de "Yüz Yüze" adlı parçada ilk defa bayan hip hopçuların konuk olarak vokale katılmasıdır. Albümdeki sözler Nefret'e, müzik Nefret ve Ziya Cezzar'a ait. Ayrıca bu albüm için söylenecek diğer bir şey de sözlerin son derece çarpıcı, kafiyesiz ve düz yazı şeklinde olması.

FUAT SAKA
LAZUTLAR II
Kalan Müzik

1997'de "Lazutlar" adlı albümle büyük ilgi toplayan Fuat Saka, "Lazutlar II"yle karşımızda. "Türkü" enstrümanları dışında saksofon, yan flüt ve gitarlar da kullanılmış. Karadeniz folk müziği, evrensel çizgiler içinde çağdaş bir yorumla sunuluyor. Caz, rock hatta heavy metale kadar varan tadların hissedildiği albüm, yoğun bir estetik kaygıyı da taşıyor. Senfonik etnik müziğin sıkı bir örneği olan bu albüme kemençe ustası Siyamidis Kostos, E gitar, naylon gitar ve pandori'de Gürcü Zaza Mios katkıda bulunmuş. Elinize, ağzınıza sağlık.

MELDA DUYGULU
SEVDADIR BU
İber Müzik

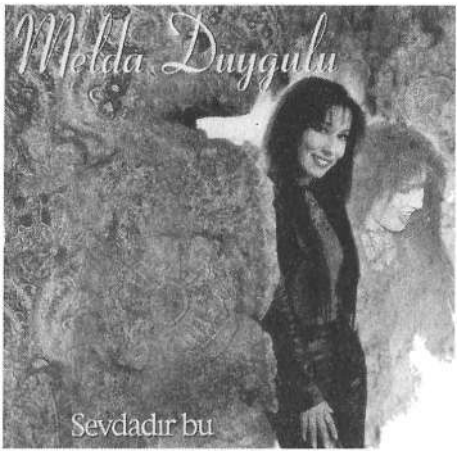

Türk Halk Müziği severlerin radyo ve televizyon programlarından tanıdığı Melda Duygulu ikinci solo albümüyle karşımızda. Melda bu kez geleneksel türkü formuna gölge düşürmeden, çağdaş bir yorumla yeni bir boyut kazandırmış türkülerimize. Ayrıca albümün dikkat çekici bir tarafı da rock soundunun kullanılmış olması. Rock formundaki bu çalışmaların içinde yer alan "Kozan Dağı" albümün çıkış parçası olarak belirlenmiş.

TAMER KEMAH
GÜZ
Piccatura Müzik

Trombon / A. Emre Ahan
Gitar - Tabla - Vurmalı çalgılar - Prog. / Barış Yıldırım
Klavye / Eren Tüblek
Bas gitar / Erkan Gürer - Eylem Pelit

Vurmalı çalgılar - Bas gitar - Saz / Hüseyin Cebeci
Çello / Murat Süngü
Vurmalı Çalgılar / Mustafa Kos
Keman / Özcan Şenyaylar
Vokal / Sibel Sezal
Gitar - Vokal / Tamer Kemah
Davul - Vurmalılar / Umut Pelit

Tamer Kemah'ın adını ilk kez 1998'de "Yağmurun Çocukları" adlı bir toplulukta duymuştuk. Bu albümde, o dönemden çalışmalar da yer almış. Albümün en büyük özelliği temiz bir sounda sahip olması. Yer yer Düş Sokağı Sakinleri ve Yeni Türkü'yü çağrıştırıyor. Ama bu grupları aşan, bu tür müziği biraz daha ileri götüren parçalara pek rastlanmıyor. Titizlikle hazırlanmış, hoş, rahatlatıcı bir albüm.

RAMİS EKİNCİ
KOPUŞKILAR
Ada Müzik

Kayıt - Mix - Mastering / Metin Kalaç - Serdar Öztop
Klasik gitar / Ramis Ekinci
Efekt / Ramis Ekinci - Metin Kalaç

Tek gitar ve vokal eşliğinde Yaşar Kurt ve Kudret Kurtcebe ekolünden giden yeni bir isim Ramis Ekinci. Önceki örneklerin dışında tek enstrüman ve vokalin üzerine stüdyoda bol bol efekt numaraları yapılmış. Ayrıca vokalistin yorumlardaki "sayko" yaklaşımı enteresan. Tarzı benimseyemeyecek dinleyiciler için dinlenmesi zor bir albüm. Sunay Akın'ın "Beyaz Adam" adlı şiiri albümün dikkat çeken çalışmalarından.

SLEEPING VACCINES
SECURE YOUR HEART
Self Yapım

Gitar - Vokal / Emrah Aydınoğlu
Bas gitar / Korkut Ünal
Vurmalılar / Burç Tuncer

Topluluk, grunge tarzının ülkemizdeki az sayıdaki temsilcilerinden birisi olarak karşımıza çıkıyor. Bu demoyla gerçekleşen bir ilk var; SV'nin amatör bir kamerayla çekilen konser kayıtlarından iki parça da bu CD'de yer alıyor. Parçalar Nirvana'dan coverlanmış. İlk parça "Love Buzz"un kasap havası yorumu dinleyenleri çok şaşırtacak.

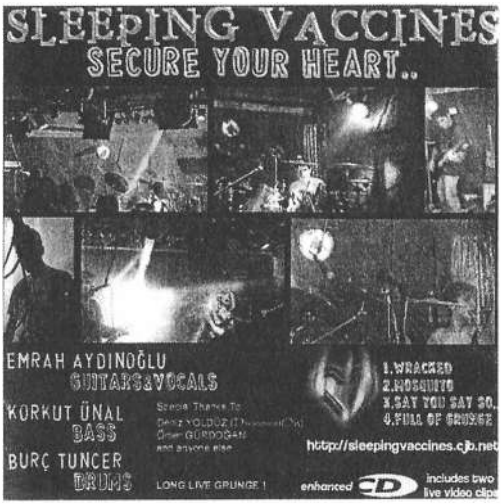

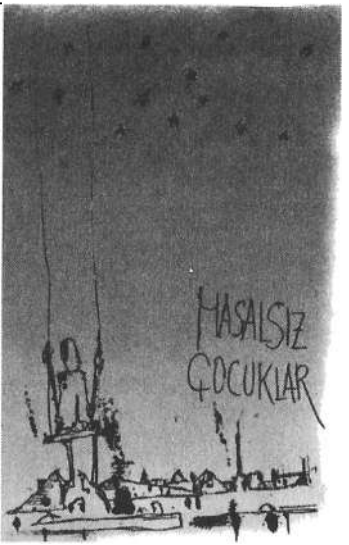

MASALSIZ ÇOCUKLAR
Ada Müzik

Uzun süredir adını konserleriyle duyduğumuz bir topluluk (Cenk Sarp ve Murat Öztürk'ten oluşuyor). Albümü dinlerken dünyaya "sol"dan baktıklarını fark ediyorsunuz. Bununla birlikte albümlerinde "bağlama, cura" tüccarlığı yapmamışlar. Ayrıca Masalsız Çocuklar ne marş söylüyor, ne slogan atıyor. Ama meramlarını çok açık bir dille aktarıyorlar. Saykodelikten senfoniğe, rockın çeşitli uçlarında gezinen bir yapıt hazırlamışlar. Enstrümanlarının yanı sıra "masa"yı da müziklerini zenginleştirme adına ellerinden geldiğince iyi bir şekilde kullanmışlar..

CADAVEROUS PSYCHOPATHOLOGIST
Self Yapım

Death metal için, ülkemizde her beş yılda bir bu türün ölüp ölmediği yolunda tartışmalar açılır.

Ve tam o sırada elektrikli testere soundlu bir topluluk gelir ve tartışmanın yapıldığı yeri kan ve et parçaları içinde bırakır. Cadaverous'un çekirdeğini oluşturan amca çocukları da yine böyle bir zamanda topluluklarını oluşturmuş. Topluluğun geçmişinde bir Bursa konseri ve bir deneme kaydı var. Bu albüm işini de biraz aceleye getirmiş görünüyorlar.

Daha ayrıntılı bilgi için: www.cadaverous.cjb.net

RESSAM ÇAĞLAR
ÜŞÜME ÇOCUK
Anadolu Müzik

Felaket sonrası çalışmalarıyla hatırlanır oldu artık adam. Kendi de böyle olsun ismezdi belki ama n'apsın. Daha önce, 1997'de Dinar depremi sonrası "Dinar" adıyla yaptığı bir single çalışması çıkmıştı. Şimdilerde gündemde yine deprem ve yine Ressam Çağlar, ama bu kez konsept "sokak çocukları". Gitarlarda İzi Eli, Eray Altınbüken, İbrahim Aminov ve Cüneyt Akgün. Basta Selçuk Karaman. Davulda Okan Duman, Neyde Şükrü Altan şeklinde bir araya gelmişler. Çağlar, Beyoğlu piyasasında daha çok ressam olarak tanınıyor.

YERALTI OPERASYONU
Hip hop toplama
Kod Müzik

1995'de sert ifadeleri ve hızlı seslendirdikleri bir şarkının klibiyle Cartel geldi. "Öfke"nin yeni müzikal formunu sunuyorlardı. Parça, dışarıda yaşayan Türkler'e bir dayanışma çağrısı ve ırkçılara karşı bir uyarı mesajı niteliğindeydi. Mesajın ülkemizde muhatabı olmamasına karşın, albümleri iyi tuttu. İşin "Mesaj"ı bir yana, kapüşonlu shirtleri ve sprey boyalarıyla bekleyen gençler başka bir işaret almışlardı. Hip hop, rap ve bu tarzlarla etkileşim içine giren yeni çalışmalar, "Cartel" albümünün ardından hız kazandı. Hedef 12, Microfon Mafya ve Rapor 2, bu çizginin ciddi örnekleri olarak karşımıza çıkanlar. Hele Rapor 2'nin Radical Noise ile yaptığı "Çiz", uzun zaman aşılamayacak bir örnek olacaktır. Camianın emektarlarından, Tunç "Turbo" Dindaş'ın girişimiyle hazırlanan bu toplama, ülkemizin hip hop ve rap tarihine yeni bir start veriyor. Tunç kendi grubu Statik'in yanında, Nefret, Ses, Silahsız Kuvvet, Yener ve Susturucu'yla bu albümde bir arada. Yener ve Silahsız Kuvvet'e özellikle dikkat.

DUMAN
Eski Köprünün Altında
NR1 Müzik

Davul / Alen Konakoğlu
Bas gitar - Geri vokal / Ari Barokas
Gitar - Geri vokal / Batuhan Mutlugil
Vokal - Gitar / Kaan Tangöze

Bar gecelerinin üç aşina siması; Batuhan Mutlugil, Blue Blues Band'den Batu'nun oğlu, Ari Barokas, yakın zamana kadar bir "Serüven Azizi"ydi ve Eski Mad Madam'dan Kaan Tangöze, bu dostlar Duman'ın çekirdiğini oluşturmuş. Bu arada belirtelim, albümün davul kayıtlarında, Climb'den Alen Konakoğlu yer almış. Topluluğun solisti Kaan Tangöze, üstad Münir Nurettin Selçuk ekolünün takipçisi olduğunu belli eden gazeli tarzıyla fark ediliyor. Kayıtlar, İstanbul Kadıköy yakasında Stüdyo 18'de yapılmış. "Köprüaltı", "Hatun" ve Özdemir Asaf'ın dizelerinden esinlenerek yazdıkları "Yalnızlık Paylaşılmaz" keyifli çalışmalar.

OBJEKTİF
KÜNYE
TMC Müzik

Gitarlar / Cankut Bayhan - Faruk Kavi
Bas gitar / Umut Arabacı
Davul / Alişan Topaloğlu
Vokal - Geri vokal / Vecdi Yücalan

Yıllar önce Samsun'da başlayan Objektif efsanesi dördüncü albümle sürüyor. Topluluğun kurucusu ve vokalisti Vecdi'nin dışında topluluk tamamen yeni elemanlardan oluşuyor. Objektif bu albümüyle, Türkçe sözlü hard rock çıtasını daha yükseğe taşıyor. "Künye"de 80'lerin hard rockıyla günümüzün modern rock tınıları bir araya gelmiş. Sözlerin içeriğine baktığımızda Objektif, yine protest tavrından taviz vermiyor ve "çok konuşuyor".

REPLİKAS
KÖLEDOYURAN
Ada Müzik

Gökçe Akçelik, Barkın Engin, Orçun Baştürk, Selçuk Artut, Erden Özer Yalçınkaya

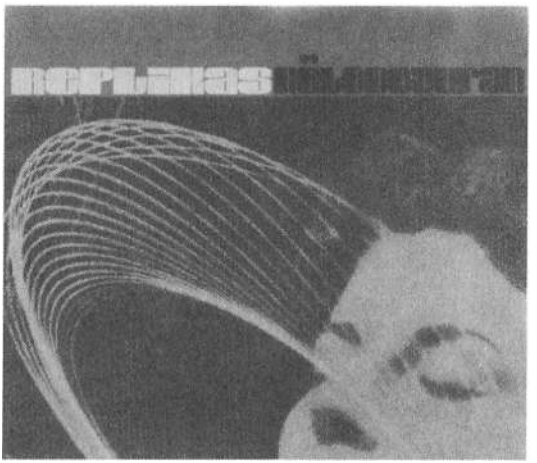

1993 yılından beri çok şey değişti. O zamanlar noise core yapan bir topluluk vardı. Şimdi arabesk alemlerinden zikir törenlerine kadar, üzerinde yaşadığı coğrafya ve kültüre ayna tutan Replikas var. Müziğin "tribal" gücünü bilenler için "Köledoyuran" sağlam kafa yapıcı özelliklere sahip. Hem de sadece bir albüm fiyatına. Üstelik alım satımı serbest ve üzerinizde bulunduğunda başınız derde girmiyor.

NO FUN
LIES
Self Yapım

Devrim Taş (gitar - vokal), Ender Sönmez (davul) ve Barış Kesici (bas gitar) tarafından oluşan yeni bir alternatif rock topluluğu. Aslında pek yeni sayılmazlar. İşe 1996'da Wax adıyla punk yaparak başlamışlar. "Lies", No Fun'ın The Climb'dan sonra bu kulvarda ses getirebilecek bir topluluk olduğunu gösteriyor. Ama onları 2002'den önce izlemek zor; Şubat'ta askere gidiyorlar. Bu arada piyasada aynı adı kullanan bir başka topluluk daha var. Topluluğun eski bir elemanı yeni topluluğu ile aynı adı kullanarak konserler vermekte.

LYNCH LAW
STRUGGLE TO SURVIVE
Self Yapım

Davul / Ufuk Dinç
Gitar - Vokal / Alphan Ulusoy - Onur Çelik
Bas gitar - Vokal / Can Şişman
Davul / Kudret Dipten

Geçtiğimiz yıl "Low Down In The City" adlı ilk demosunu çıkaran topluluk, thrash severlerle arayı fazla açmadan ikinci demosunu CD formatında sunuyor. Lynch Law'ın ilk demosunda bu tarz müzikte nadiren denenen bir çalışma vardı; Türkçe sözlerle yapılmış olan "Yalnız Ayna" adlı bir çalışmaydı bu. İkinci demolarında bu tarz bir deneme yer almamış. Her iki demoda da kadroda değişiklik olmaması sevindirici bir durum.

BLADE
ATLANTIS
Self Yapım

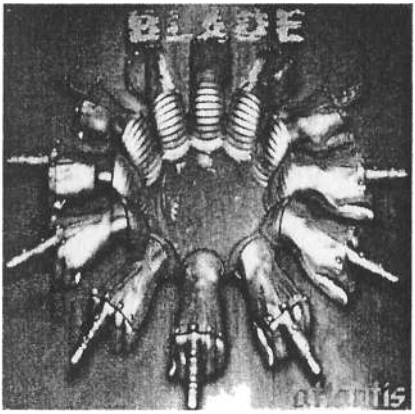

Gitar - Vokal / Koray Baş
Gitar / Cem Can
Bas gitar / İlker Özmen
Davul / Umut Çılgın

Yine CD formatında bir demo. İlk demo kasetleri "Harcanan Cennet" bu çalışmadan sadece bir kaç ay önce çıktı. İlk demodaki gi-

bi, yine Türkçe sözlü heavy metal çalışmalar yapmışlar. Ama müzikal açıdan ilk demodan fazla uzak değiller. Yaşar Kurt'un "Göndermeler" albümünde de duyduğumuz bildik bir İrlanda ezgisi, bu kez Blade'in "Asi Kız" çalışmasında duyuluyor.

UÇK Grind
Demo Albüm

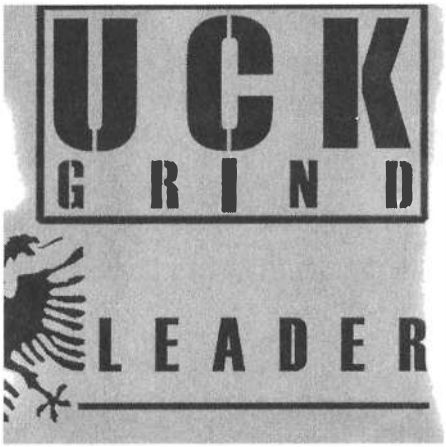

UÇK (Kosova Kurtuluş Ordusu); Kosovalı Arnavutların, Sırp baskısına karşı oluşturduğu bir güç olarak biliniyor. Asafated'ın elemanı olarak tanıdığımız Arnavut kökenli Tanju Can, bu gücün varoluş nedenlerinden etkilenerek UÇK Grind'i geçtiğimiz yaz kurmuştu. Silah arkadaşları da çok tanıdık; Neoplast'dan Hakan Nurcanlı (gitar) ve Radikal Noise'dan Emre Tüfekçi (davul). Demo ikisi Bulgarca biri İngilizce üç parçadan oluşuyor.

İsteme adresi; PK 58 Bakırköy 34711 İst.

YAŞAR KURT
SOKAK ŞARKILARI
Boğaziçi Plak

Yaşar'ın '95'de Ada Müzik'ten çıkan ilk albümü, beş yıl aradan sonra Boğaziçi Müzik'ten (Murat Kekilli'yi çıkartan firma) bu kez CD formatında çıktı. Boğaziçi Müzik, Yaşar'ın yeni albümü için ağırdan alıyor. Galiba Kekilli'nin satışları durma noktasına geldiğinde, Yaşar gündeme gelecek. Ancak bu strateji hesapları sırasında olan dinleyiciye oluyor. (Yaşar Kurt, bu olumsuz gelişmeler üzerine firmayla olan anlaşmasını 2001'de iptal etti.)

ENRED
COMPILATION VOL I
Hammer Müzik

Sadece 1.500.000 TL. verip hem bir CD hem de Enred müzik dergisinin sahibi oluyorsunuz. Dergi genel olarak Hammer Müzik ve temsilciliğini yaptığı yabancı firmaların bir tanıtım ka-

taloğu gibi görünse de, bu firmaların çeşitliliği bunu okuyucuya unutturuyor. İşte bu firmaların topluluklarından örneklerin toplandığı bu CD'de tam 19 parça yer alıyor. Ve bu toplamanın içinde, tam beş yerli topluluk yer alıyor. Antisilence, Ascraeus, Something's Wrong, Cenotaph ve Steril Noiz Klan. Eğer bu topluluklar içinden henüz dinlemedikleriniz varsa, bu CD size sağlam ipuçları verebilir.

ASLI
NERESİNDEYİM
Sony

Klavyeler - Akustik ve Elektrik gitar - Geri vokal / Serhan Çeliköz
Elektrik gitar - Akustik gitar / Selim Öztürk
Bas gitar / İsmail Soyberk-Berk Evren
Klasik ve Akustik gitar / Erdem Sökmen
Akustik gitar / Ümit Özdemir
Klasik gitar / Gökay Özvardar
Elektrik gitar / Ali Karabekir
Vurmalı Çalgılar / Yaşar Akpençe
Yaylılar / Yaylı Grubu

Aslı'nın bu albümü, müzik piyasamızda başarılı birer "Şebnem" ve "Kargo" gerçekleri olduğunu vurguluyor. Sony Türkiye'nin piyasamız için, satış skoru yüksek böyle bir projeye ihtiyacı var. Ve bunu yaparken politikalarında riske yer yok. Bilinen odur ki, yeni bir isim ve soundu piyasaya sürmek oldukça riskli bir yatırımdır. Elde edilecek sonuç, albüme müzik direktörü olarak imza koyan Kargo elemanları Serkan ve Selim'i daha çok ilgilendiriyor. Piyasada bu anlamda sürecek varlıkları bu albümün neler getireceğine bağlı.

SADISTIC SPELL
MASSENGERS OF HATE
Self Yapım

Kurt ulumaları, çığlık çığlığa kadınlar ve acı çeken yaratıklar. Parçaların açılışlarını yapan bu tip efektlerle ürpermek olası. Albümün kaydedildiği

"Zoo" stüdyosu, yola yeni çıkan topluluklar için ideal bir adres olarak görülüyor. EP'de yer alan üç parçanın tüm sözleri; Witchtrap kökenli "Tolgahan" ve "Karateke"ye ait. "Messengers Of Hate" adlı çalışma, daha önce Pentagram tarafından da yapılmış olan "Mehter Marşı"nın yeni bir uyarlamasını içeriyor.

İsteme adresi:

Barış Mah. Barış Cad. 98. Sok 3. Blok No: 10
06190 Yenimahalle / Ankara

ŞARKILAR BİR OYUNDUR
BÜLENT ORTAÇGİL ŞARKILARI
Ada Müzik

Müzeyyen Senar için yapılan çalışmanın ardından, ikinci tribute (minnet, saygı) albüm, bu kez Bülent Ortaçgil için gerçekleşti. Şarkıları Mirkelam, Şebnem Ferah, Nükhet Ruacan, Erkan Oğur, Mavi Sakal, Levent Yüksel, Ayşegül Aldinç, Mor ve Ötesi, Ferudun Düzağaç, Yaşar, Gürol Ağırbaş, Sezen Aksu, Bulutsuzluk Özlemi, Birsen Tezer, Akın Eldes-Serhat Ersöz, Leman Sam, Sibel Tüzün, Gündoğarken, Teoman, Yıldız İbrahimova, Haluk Levent ve Zuhal Olcay seslendirmiş. Arşivciler için birebir.

ANTISILENCE
SUFFER HITS
Hammer Müzik

Vurmalı Çalgılar / Arda Karaduman
Gitar / Barış Ertunç - Can Alper
Vokal / Erdem Çapar
Bas gitar / Fahri Zafer Güven
Davul / Güray Gürsoy
Slap Bas / İsmail Ünal
Geri vokal / Kerem Akaydın - Kerem Onan

1995'de ilk albümleri "New World Order Sucks" çıktı. O zamandan bu yana death, thrash, punk ve hardcore tarzlarını müziklerinde yoğuran topluluk bu albümle eriştiği son noktayı gösteriyor. Yeni dünya düzeni ve tüketim çılgınlığı, başlıca ilham kaynakları. İşte şarkılarından bir bölüm; Sesini yükselt seslerini bastır / Sesin kısılsa da kesme sesini / Baştakiler cebe indirdi parayı / Sokaktaki adam aldı yine babayı / Tepkini göster vatan haini olursun / İnsanları sömür vatansever olursun / Kesme sesini kesme.

ACCURSED
SORROW
Sis Müzik

Gitar / Acar Ünlü
Bas gitar / Aydoğan Uçar
Davul / Erkan
Klavyeli çalgılar / Evren Kalaycıoğlu
Gitar - Vokal / Gökhan Özkük
Vokal / Nermin Salepçi

1994'de Ankara'da kurulan topluluk, piyasaya "Implore" adlı demoyla 1997'de girdi. Doom tarzı müziklerini dinleyicilerine ulaştırmak için uzun süre yurtdışı firmalarıyla bağlantı kurmaya çalışan topluluk, sonunda tekrar Türkiye'ye dönmeye(!) karar vermiş bulunuyor. Oysa bir süre önce bir fanzinde yayılanan röportajlarında; "Yerli piyasa bizi hak etmiyor," şeklinde açıklamaları yer almaktaydı. Yani, "Sorrow" adlı bu albümleri, siz Türk dinleyicileri için belki de son şans. Topluluk, albüm satışlarından memnun kalmazsa bir dahaki sefere yurtdışına açılabilir ona göre.

DEMİR DEMİRKAN
Sony Müzik / Türkiye

Gitar / Can Şengün - Demir Demirkan
Davul - Klavye / İskender Paydaş
Bas gitar / Murat Ejder - Tarkan Gözübüyük
Viyolonsel / Özer Arkun
Geri vokal / Sertab Erener - Şebnem Ferah
Davul / Volkan Öktem

Pentagram'ın popüler müzik piyasasına, Murat Net (Reflex) ve Ogün Sanlısoy'dan sonra kazandırdığı bir başka isim Demir Demirkan. Aslında bu iki ismin dışında, Şebnem Ferah ve Sertab Erener başta olmak üzere birçok isim Pentagram'ın beyin gücünden faydalanmış bulunuyor. Hatta şimdiki solistleri Murat, Kuşadası Festivali'nde pop piyasasının dikkatini çekmişken, Pentagram'ın vokalisti olmuştu. Yine de Pentagram, bunca bağlantısına rağmen albümlerine "Popçular Dışarı" adını verecek kadar "laik" bir topluluk.

Demir'in bu albümünde, eski dostlarının da desteği görülmekte. Namuslu bir pop müzik albümü, arayanlara tavsiyemizdir.

TAYGA

Tayga

Sis Müzik

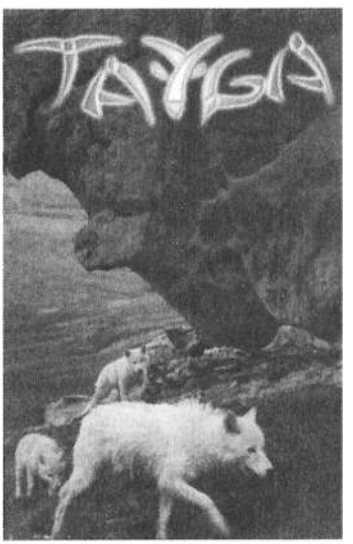

Ankaralı power metal topluluğu Tayga'nın, çıkması uzun süredir sarkan albümü sonunda Sis Müzik etiketiyle çıktı. Sis Müzik, yavaş yavaş sayıları artmaya başlayan bağımsız firmalardan birisi. Üstelik Ankaralı topluluk Hazy Hill elemanlarınca kurulmuş. Tayga'ya dönelim; Manowar sever dinleyiciler, bu toplulukla ortak beğenileri olduğunu hemen fark edeceklerdir. Fahir Atakoğlu'nun "12 Mart" adlı bestesinin power yorumu ilginç bir deneme. Ancak kapağında kurtların kaynadığı bu albümde, kan dökmeyi ve savaşı yücelten sözleri, Tayga'yı bir anda ikinci bir "Diken" topluluğu konumuna indirebilir.

MOE JOE
Chicago Istanbul Mainline
Ada Müzik

Blues üzerine "Bu iş böyle yapılır" iddiasını taşıyan bir albüm arıyorsanız bulduNuz. Ama sadece teknik anlamda... Abartıp bu topraklar üzerinde "demiryolu"nun sizlere götürüp getirdiklerini anlatacak bir blues soundu arıyorsanız, Moe Joe'nun treni buralardan geçmiyor. Elemanların çoğunun İstanbul Blues Kumpanyası kökenli olması sizi yanıltmasın. Bu albüm üzerine içinde "sentez" kelimesi geçen bir cümle kurulamaz. Sarp, bu albümde Chicago'lu dinleyicilerin kafasını karıştırmadan İzmir'de doğup İstanbul'da blues yaptığını anlatıyor.

DEMENTIA
DEATH OF MELODY
Self Yapım

Dementia Ankara'lı bir topluluk. 1996 doğum tarihli Dementia ilk kurulduğunda melodik death yapan bir topluluk olarak yola çıkmış. 1998'de Suicide Symphony adlı ilk demosunu çıkaran topluluk, bu ikinci demosuyla artık thrash topluluklarımız arasında önemli bir yer ediniyor. Topluluğun kuruluşunda ve ilk demosunda yer alan elemanlardan günümüze gitarist Ali Öztürk dışında ulaşan yok. Bir sonraki adımda bu demoda yer alan "Simple Minds"ı öne çıkarıp daha gelişkin kayıtlara girerlerse onları kimse tutamaz.

AXAK
Self Yapım

Axak Ankaralı bir punk topluluğu. Son yıllarda hardcore ve grind gruplarının öne çıktığı başkentte punk, Spinners, Luck Of 13 ve Slamdive gibi bir kaç isimden ileri

gitmemişti. "Ne camiye inanırım ben ne havraya, Bir başka hamur benimkisi bir başka maya." Albümün ilk parçası Hayyam'dan alınan sözlerle açılıyor. "Bozuk Maya" demonun ilk lokomotifi. Gitar, vokalde yer alan Evren demoyu her an piyasadan geri çekebilir. Zira dört şarkılık bu demonun iki parçası gitar vokalle "idare edilmiş". Oldukça iptidai kaydedilmesi de işin aceleye geldiğini gösteriyor.

ELEMENTAL
IN THE END
Self Yapım

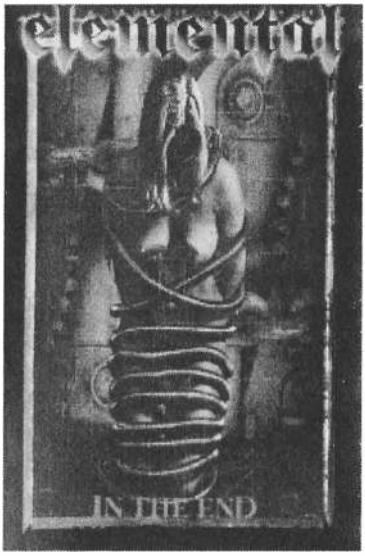

Melodik Death severlere yeni bir topluluk daha demek isterdik ama henüz öyle değil. Elemental tek kişilik bir proje. Eski Carnege üyesi İlker Özel tarafından gerçekleştirilen çalışmanın içinde Murat Arman (Keyboard) ve Infected'dan Ufuk Kaplan (davul) yer almakta. Gitar, bas gitar ve vokal kayıtları İlker Özel'e ait. Elemental için Necrology ve Dimness Through Infinity ile başlayan "Aydın Sound"un devamı diyebiliriz. Demo melodik death olarak tanımlanmakla birlikte doom etkileri taşımakta.

TÜRKİYE'NİN UNDERGROUND ÇIĞLIĞI

Twilight ve Dehşet Fanzinleri Ortak Yapım

Self Yapım

Ülkemizde fotokopi yöntemiyle çoğaltılan iki heavy metal müzik fanzini ilk ortak yapım. Bu compilation kaset, yine fanzinlerin çıkış politikasına uygun bir biçimde az sayıda çoğaltılıp, fotokopi kapakla hazırlanmış. Toplamada Aphelion, Solitude ve Budha Phest toplulukları ilk kez dinleyiciye ulaşıyor.

Şu adreslerden edinebilirsiniz- **Tarkan Çuhacı Namıkkemal Caddesi Çıvgın Apt. No: 37/9 Avcılar - İstanbul**

veya mahirheavymetal@yahoo.com

RÖPORTAJLAR

Not: Bu kitapta yer alan, Taner Öngür röportajı "ixir.com" ve Eren Kazım Akay "stüdyoimge.com" dışındakiler, 2000 yılı içerisinde Öküz Dergisi'nin Long Play sayfalarında yayınlanan röportajlardan oluşmaktadır.

HARDAL

1978'de kurulan birlikteliğin temeli, 1971'de Erkin Koray ve Yeraltı Dörtlüsü'nde atıldı. "Nasıl Ne Zaman" (1980), "Nerden Nereye" (1982) adlı iki LP'nin ardından dağıldılar. 2000'de "Yeniden Doğuş" adlı albümleriyle başarılı bir dönüş gerçekleştirdiler.

"Biz Modern Müzik Yapıyoruz"

Hardal grubundan Şükrü Yüksel ve Özkan Turgay'la Tarabya'daki stüdyolarında görüştük.

"Yeniden Doğuş" albümünün kapağında bir boğa resmi var. Zamanı yırtarak hedefine ulaşmaya hazırlanıyor. Kapağın içindeki diğer resimler de geçmiş zamanı hatırlatıyor bana. Bu yeniden doğuşu mu simgeliyor yoksa insanın aslına dönmesi gibi bir şey mi?

Ş.Y: Kapaktaki boğa resmi yeniden doğuşu simgeliyor. Boğa ölüm ve yaşam savaşı veriyor. Teslim olmak üzere. Arkada bir ay var. Ay, boğa kültünün ait olduğu tanrıçayı simgeliyor ve uzakta bir şekil görülüyor; o da yeniden doğuş ayinlerinin yapıldığı bir tapınak. Çift yönlü, simetrik bir balta var, kurban edilen boğaya saplanan. Çok fazla da açıklamak istemiyorum, ikonografyayı bilenler çözmek isteyebilir. Onlara bu hakkı tanımalıyız diye düşünüyorum.

Albümün içindeki resimlerde de mitolojik figürler var. Hatta şarkılarınızda da mitoloji var.

Ş.Y: Bazı şarkılarda fazlasıyla var. Mitolojiye ve insan kültürünün sakladığı birçok değere ait referanslar var. Albüm kapağı üzerinde de sözlü ikonografyayı yorumlamak üzere her şarkı için farklı bir resim var.

"Mektub" özellikle dikkatimi çekti. Keman, piyano ve çello kullanılmış. Klasik batı müziği temaları var.

Ş.Y: Uzun zamandır düşündüğümüz armonik sistemler var. Türk müzik geleneğinden gelen melodilerle, bu armonileri yazıyoruz. Düzenlemeleri ise doğal olarak belirli bir prensip çerçevesinde yapıyoruz. Mektub da öyle bir parça. Bozulmuş, daha doğrusu dönüştürülmüş vaziyette. Düzenleme ise klasik müzik prensipleri içinde.

Özkan bey daha önce "Mektub"da gitarı tersten kullandığınızdan söz etti.

Ö.T: Hardal kurulduğundan beri, Şükrü'yle benim kafam hep klasik müziğe gidiyor. Bu anlamda aramızda beyin uyuşması söz konusu. Benim aldığım klasik kompozisyonu, armoni eğitimiyle pekiştirip, gitarları, birinci keman, ikinci keman, çello, viyola, kontrbas gibi düşünerek aranjmanlarını yapıyorduk. "Mektub"da da bunun tersini yaptık. Bugüne kadar keman notalarını gitarlara çaldırıyorduk, bu şarkıda ise gitar notalarını kemanlara çaldırdık.

Ş.Y: Parçanın ruhuna da uymuş durumda. Parçanın sözleri, anlattığı duygular, ruhsal durumlar yaylıların ve flütün anlatacağı şeyler.

Flüt, ağırlıklı olarak "Pulluk"da, diğer adıyla "Bir Modern Hymnos"da kullanılmış. Bu bir destan mı?

Ö.T: Hymnos eski Anadolu halkının tanrılar için söylediği şarkılardır. Biz Yeniden Doğuş'a bir preüd olması için yapılan bu Hymnos'da söz koymadık. Tanrının başına gelen-

ler biraz antik müzik ve edebiyat ile ilgilenmiş dinleyicinin kulağına müzik yoluyla anlatılıyor. Bu yüzden parantez içinde bir Modern Hymnos notu var. "Pulluk" ismi ise şarkının hangi tanrıya atfedildiği hakkında ipucu veriyor.

Evet, "Pulluk"da mistik bir anlatım var. Hatta metafizik bir felsefe içeriyor. Kapakta ruh, beden ve tabiatla ilgili alıntı var.

Ş.Y: Evet, farklı bir müzik modunda çalınmıştır. Bunu normal bir synthesizerda çalmaya kalkarsanız, pek başarılı olamazsınız. Grek müziğinde kullanılan bir gam kullanıldı onda. Parça Dietonik scalada çalınmıştır.

Ö.T: Albüm kapağında gördüğünüz Monocod benzeri

bir enstrüman yapım bölümünde yaptırıldı. Ve bunun üstünde Şükrü Bey Frigya modunda kullanacağı seslerin hesabını yaparak bölümlere ayırdı. Daha sonra synthesizerı buna göre akord ederek kullandık. Bu parçanın yorumu, ilerde konser verirsek, tamamen doğal enstrümanlarla olacak. Çünkü topraktan flüt yapmayı düşünüyoruz.

Albümünüz daha ağırbaşlı insanların müziğiymiş gibi geldi bana. Yaş sınırlaması yapmak belki doğru değil, ama 30'lu yaşların dinleyeceğini, başka deyişle sizin dinleyicinizin belli bir birikime sahip olması gerektiğini düşünüyorum. Yavaş yavaş ama derinden giden, her dinlediğinizde farklı tatlar bırakan bir müzik.

Ö.T: Bu albümü yaparken her yaş grubundan insanlar geliyor, bizle beraber oluyorlardı. Bunların yaşları on beşten başlıyor, altmışa kadar uzanıyor. Bu insanların hepsi bizi dinledi, yadırgamadı. Hatta içlerinde alaturka eğitimi almış olanlar da vardı. Onlar da çok sevdi bizi. Örneğin 16 yaşındaki bir çocuğun favori parçası var; "Leyla".

Ş.Y: Bunu yaşla sınırlamak doğru olmaz. Keyfine tam varabilmek için, belirli bir entelektüel düzeye sahip olmak gerekir. Örneğin "Leyla"yı metaforlarını çıkararak da dinleyebilirsiniz, ya da arkasındaki metaforları anlayarak da dinleyebilirsiniz, o zaman başka bir boyut kazanır. "Yeniden Doğuş"daki bilmeceyi çözerek dinleyebilirsiniz, ya da oradaki Rock gitar figürlerini alarak da mutlu olabilirsiniz.

Temiz bir soundunuz var. Genel olarak bakıldığında duygusal şarkılar gibi gelebilir dinleyene. Elbette duygusallık da var ifadenizde. Ama derinlerden bir yerden, çaktırmadan çıkan bir öfke, sertlik de var.

Ö.T: Amaç insan ruhuna seslenmek. Burada öfke de var, kin de var, aşk da var. İnsana ait her duygu var. Bir insan sürekli öfkeli veya neşeli olamaz. Bizim yaptığımız bazı şarkılar sizi her ortamda mutlaka yakalar. Eğer öfkeli bir ortamda dinlersiniz, alt yapısı sizi yakalar, duygusal bir ortamdaysanız Şükrü Bey'in sesi yakalar. İşte Hardal budur.

O zaman "Hardal"ın anlamını da öğrenelim. Nedir hikayesi?

Ş.Y: "Hardal" hard kelimesinden gelmiyor. Bir arkadaşımla oturuyoruz, gruba isim arıyoruz. Arkadaşım sert, acı bir şey olsun, dedi. Ben de biraz gülmek için "Hardal" olsun dedim. Daha sonra İranlı bir arkadaşımız geldi. "Sen 'Hardal'ın anlamını biliyor musun ?" dedi. "Yo bilmiyorum" dedim. "Hardal" dedi, "har ve dal kelimesinden oluşur, yani eşek yüreği". Tabii bunu duyunca bir çok şey çağrışım yaptı. Apaleus falan aklıma geldi. Eşek sembolik bir hayvan literatürde. Yürek de öyle. Tamam "Hardal" olsun dedim. "Hardal" hardtan gelseydi kendi felsefesine ters olurdu. Çünkü biz Türkçe müzik yapmak üzere ortaya çıktık. Rock yapalım, hard rock veya soft rock yapalım gibi bir endişemiz yok.

Albümde farklı temalar var, blues gibi. Enstüramanlar arasında trompet de kullanılmış. Müziğinizde bir çok şeyi aynı anda yaşayabiliyoruz.

Ş.Y: Evet, o hikayenin bir parçası trompet. Sahneyi teşkil ediyor. Şarkının söylendiği sahneyi çiziyor, öyle bir fonksiyonu var. Blues olmak zorunda. Bulunan şehir, o müziğin çalındığı şehir. O müziğin yansıdığı duvarları, yalnızlığı anlatıyor. Biz gerçek anlamda modern müzik yapıyoruz. Çok sesli müzik başka ne tarz yapılabilir bilmiyorum. Rock müziğinde trompet kullanılamayacağını sananlar post modernist budalalardır!

Klip çekmeyi düşünmüyor musunuz?

Ö.T: Hayır, çünkü İbrahim Tatlıses'in klibi döndükten sonra arkasından "Hardal" çıksın istemiyorum. İkincisi, eğer ciddi bir müzik kanalı yayınlamak istiyorsa bizim şarkımızı ve klibiniz yok diyorsa, alsın kendisi birtakım görüntüleri montajlasın. Çiçeği çeksin, böceği çeksin, "Hardal"ın ruhunu yansıtan her şeyi çeksin. Ama biz klip yapmayı düşünmüyoruz. İnsanlar biraz hayal etsinler.

Son arzunuz?

Ö.T: Son diye bir şey yoktur. Sonsuzluk vardır.

Ş.Y: İnsan son gelmeden, son arzuyu düşünemiyor. O yüzden son arzum yok.

BULUTSUZLUK ÖZLEMİ

1984 yılında İstanbul'da kuruldu. İlk yıllar topluluk adı konusunda kararsızlıklar yaşandı. 1985 yılında İTÜ Maçka da bir konsere Mor adıyla çıktılar. Nejat Yavaşoğulları'nın ilk albümlerine verdiği ad olan "Bulutsuzluk Özlemi" (1986)'nın ardından, topluluğun da adı oldu. Protest içerikli sözleriyle tanınan topluluk, Uluslararası İstanbul Festivali ve ülkemizin Şırnak gibi hayli doğusunda olan bir noktasında konserler veren ilk rock topluluğu oldu. "Uçtu Uçtu" (1991), "Güneşimden Kaç" (1992), "Yaşamaya Mecbursun" (1996), ve "Yol" (1998). "Yol" albümü LP olarak da basılmış, ama satışa sunulmadı.

"Barış Manço'yla Aramızdaki Fark"

Bir Pazar günü Nejat Yavaşoğulları'nı Kadıköy'de, bir kültür merkezinde alternatif müziği tartışırken yakaladık ve bırakmadık.

Şırnak'ta konser vermek nereden aklınıza geldi?

İdil'de sağlık taraması yapan bir doktor; Ayşe Yüksel, lise öğrencileri için klavye bulmaya çalışırken beni aradı. Ben de bir klavye buldum, bir tane de satın alıp gönderdim. Sohbet sırasında, "Ben orada konser bile veririm" demiştim. Ayşe hanım ne yapıp etti, İdil festivaline döndürdü olayı. Amerika'da bile konser vermiş biri olarak beni en çok bu konser etkiledi.

Bu konserden size kalan Güneydoğu imgesi nedir? Harran Ovası mı?

Beni en çok etkileyen çocuk sayısının çokluğuydu. Bütün ideolojileri, etnik saplantıları bir tarafa bırakalım, bu toplum o kadar çocuğun eğitimini, sağlıklı yaşamasını nasıl sağlar? İşi olmayan bir baba, iki anne ve 20 çocuktan oluşan bir aile. Ama bir şey daha dikkatimi çekti; o insanlar dünyadaki sanatsal olayların, kendi dışındaki yaşam şekillerinin bizim konserimiz sayesinde kendilerine ulaştığını hissettiler ve bunun coşkusunu yaşadılar. Bu çok sarsıcıydı.

Rock bir kent müziği. Şarkı sözleri de genelde kentli insanı anlatıyor. Harran Ovası bu açıdan da dikkat çekici.

Ben onlardan biri olarak yazmadım o parçayı. Bir kentli olarak baktım. Kendi çizgimi ortaya koydum. Farkındaysan, "pamuk tarlasında yaparlardı çapa" diyorum. "Yapardık çapa" demiyorum. Barış Manço'yla aramızdaki fark bu. "Kuyu başına vardım, Zeynep'im bekler diye." Halbuki hiç hayatında öyle bir şey olmamış. Yaşamadığım şeyi, yaşamış gibi yapmıyorum. Anlık gözlemlerimi, eleştirimi sunuyorum. "Bir çıkar yol yok mu, yok mu..." diye soruyorum. Orada birey olmak çok zor. Önce insanın o kısır döngüden, o çemberden çıkması lazım.

Rock'ın temelinde isyan, başkaldırı var. Rock müzisyenlerinin belki de bu ruh halinden kaynaklanan farklı bir duruşları var. Bu farklılık günlük yaşamınıza nasıl yansıyor? Sonuçta siz bakkala göre bir müşteri, otobüs şoförüne

göre bir yolcusunuz...

Ben artık "Kes şu saçını oğlum," dönemini atlattım. Doğup, büyüdüğüm mahallede oturuyorum hâlâ. Çevremde "Paran yoksa, verelim de git kestir şu saçlarını," diyenler vardı. Onlara taviz vermemek için, kendimi derleyip, toplamak zorunda kaldım. İyi bir öğrenci, iyi bir mimar ve iyi bir müzisyen olmaya çalıştım. Kendimi saçlarımla kabul ettirdim. Bu çaba benim dünya görüşümü de özetliyor. Mesela ayakkabı yaparken heyecan duyan bir adam, beni de heyecanlandırır. Bodrum'a ilk gittiğimde Ali Güven adında bir sandaletçiyle tanışmıştım. Kendisine sandalet ısmarlayan bir arkadaşım vermişti adresini. Dükkanı gördüğümde çok şaşırdım. Adam, oranın yerlisiydi. İlkokul mezunuydu ve saçları uzundu. Duvarlarda Led Zeppelin posterleri vardı, radyoda yabancı bir istasyon dinliyordu. Deriyi dikkatlice zeytinyağlıyor, Picasso'nun bir resmi yaptığı gibi yapıyordu işini... Müzelere gidip, heykellerin ayağındaki sandaletleri çizip modeller çıkarırmış. Bu adam hâlâ sandalet yapıyor. Nazım'ın dediği gibi, "Aşık olmak ayıp değil, hatta sevda yüzünden ölmek de ayıp değil, bütün iş Tahir ile Zühre olabilmekte," yani yürekte.

Rock'la nasıl tanıştınız?

Dayım Güzel Sanatlara meraklıydı. Annesi ölünce bize taşındı. İkimiz aynı odada yatardık. Güzel resim yapardı. Ben hatırlamıyorum ama, Fehmi Ege Orkestrası'nda tango söylermiş. Yine bir gece ikimiz de yatmışız, radyoda Sezen Cumhur Önal'ın programı var. Beatles çalmaya başladı, ikimiz de ilk kez duyuyo-

ruz. Aynı anda yataktan fırladık. O gece etkilendim sanırım.

Bir söyleşinizde ailenizin balıkçılıkla uğraştığını söylemiştiniz.

Evet, ailem balıkçılıkla uğraşırdı. Sonra bunun iyi bir yol olmadığına karar vermişler. Bir gün balık çok oluyor, tutuyorlar, iki ay bir şey çıkmıyor. Yani para bir gün var, bir gün yok. Zor günlerdi. Bizim ailede, karada ilk iş yapan dayımla ben olduk.

Gerçekten hayat hiçbir zaman bayram olmadı mı?

Anlık mutluluklarımız oldu muhakkak. Olmasa zaten yaşam hiç de kolay katlanılacak bir şey olmazdı. Ve anlık mutluluklar da yaşamın tadını ortaya çıkarıyor bence. Hiçbir zaman dört dörtlük yaşamadık. Zam üstüne zam, baskı üstüne baskı. Her zaman bir geçiş toplumu olduk. Mesela Fransa, Almanya gibi oturmuş bir toplum değiliz. Bizde politik alan olsun, ekonomi, sağlık, eğitim meseleleri olsun, "Hiçbir zaman hayat bayram olmadı" dedirtecek kadar kötü durumda. Burada düşünen insanlara, yazarlara, tiyatroculara, sinemacılara aslında çok büyük malzeme var.

Bir rock'çının son arzusu nedir?

Tüm dünyanın tabularını, alışkanlıklarını, eski kötü değerlerini bir kenara bırakıp barış içinde bir arada yaşaması.

PENTAGRAM

1986'da Bursa'da kurulan grup, 1989'da kendi adlarını taşıyan speed metal tarzı ilk albümünü çıkardı. Bu albüm, İngilizce sözlü heavy metalin ülkemizdeki ilk örneğidir. 1991'de "Live Ad The Trail" adlı bir demo çıkardılar. Bunu ikinci albümleri "Trail Blazer" (1992), üçüncü albümleri "Anatolia" (1997) ve konser kayıtlarından oluşan "Popçular Dışarı" (1998) izledi. Anatolia, yurtdışında yayınlanan ilk Türk heavy metal albümüdür.

"Sözümüz İnsan Olan Herkese"

Pentagram yeni albümlerinin kayıtları için İskender Paydaş'ın Sarıyer'deki stüdyosundaydı. Fırsat bu fırsat deyip, teybin düğmesine bastık. Onlar da bize medyadan, şeytandan, Clinton'dan bahsetti. Dediler ki; "Hepsi Bir, Hepsi Hak'tan"

"Popçular Dışarı" albümü 4. güç olan basına ithaf edilmişti. Heavy metal piyasasının, bu güç tarafından en yakın şekilde takip edilen topluluğusunuz. Şu sıralar 4. güçle aranız nasıl?

Anatolia adlı albümümüzün büyük bir firma tarafından çıkması, boyalı basının ilgisini bize yöneltmesine sebep oldu. Birkaç yayın organı dışında, bize gösterilen bu ilgi daha çok magazin boyutunda gelişti. "Hangisi kimle çıkıyor, saçları nasılmış" gibi... Bizim yurtdışında konserlerimiz oldu, albümlerimiz çıktı. İsterdik ki bunlar öne çıksın.

Son albümde Anadolu uygarlığını, bu topraklar üzerinde olan kavgaları irdelediniz. Ayrıca genelden özele inerek, bireyin mutluluğu ve mutsuzluğunu da işlemişsiniz şarkılarda. Bundan sonraki albüm yine bir tema üzerine kurulmuş olarak mı çıkacak karşımıza?

Öncelikle daha önce bu albüm hakkında soru soranlar böyle bir betimleme yapmamıştı. Sevindik. Yeni temaya gelince; bu beş parçalık EP'yi hazırlama fikrini ve motivasyo-

nunu, bir süre önce medyada yer alan satanizm senaryoları ardından aldık. Bu çalışma o gelişmelere karşı bir yanıt olarak da kabul edilebilir.

Önceleri İngilizce yazıp, söylüyordunuz. "Anatolia" albümü ise hem Türkçe sözlü, hem de Anadolu'yu konu alan bir çalışma. Üstelik bu albüm yurtdışında da ses getirdi.

Kurulduğumuz andan itibaren, arayışlarımız hep bu yönde oldu. Bir yandan kendi tarzımızı oluşturmaya çalışırken, bir yandan da kendi kültürümüzden olan şeyleri çalışmalarımızda kullanmaya başladık. Örneğin; ilk albümümüzde yer alan oryantal bölümler ve ikinci bölümde yer alan mehter marşı bölümü gibi. Tüm bunlardan sonra kısmet "Anatolia" daymış. Her canlının doğumdan ölüme kadar geçirdiği evreler vardır. Önce kendini, sonra çevresini tanır. Yani önce başını gökyüzüne kaldırıp, evreni algılamaya başlaması, sonrasında da kendine ait dünya görüşünü oluşturması gibi... İşte Pentagram o evrelerden geçti. Daha önceki albümlerde kendisine bakarken, Anatolia ile etrafına bakmaya başladı.

Size sormak istemediğim, ama sormadan da duramayacağım bir soru; Ortaköy Cinayeti ardından, kimi çevreler suçlu veya suçsuz bir çok kişiyi zan altında bıraktı. Bundan siz de payınızı aldınız. Ama çıkıp da bu konu hakkında herhangi bir görüş bildirmediniz. Söyleyecek sözünüz olmalıydı aslında.

"Siyaset Meydanı" ve "Teketek" konuya doğru açıdan

baktı. Fakat sabaha karşı yayınlanan bu programlar, medyanın genel olarak yansıttığı o olumsuz yaklaşımı yok edemedi. O yüzden herhangi bir açıklama yapmak istemedik. On iki yıldır yaşama dair hislerimizi müzik yoluyla ifade ettik. Yine öyle yapacağız. Sonuçta hitap ettiğimiz kitle medya kuruluşları değil. Kendi aramızda buluştuğumuz en önemli nokta insanların istediği müziği dinlemekte ve istediği ulu manituya inanmakta özgürdür. Yasalar çiğnenmediği sürece, şeytana tapmanın, müzik dinlemenin engellenemeyeceğini biliyoruz. Biz şeytana tapmıyoruz, tapanlarla da bir sorunumuz yok. Kimsenin de onlardan korkması gerekmiyor.

AGİT zirvesi nedeniyle yedincisi sunulan, Lirik Tarih Gösterisi'ne katılan ilk heavy metal topluluğu oldunuz. Bu organizasyona nasıl katıldınız? Teklif aldığınızda tereddütleriniz oldu mu?

Türkiye enteresan bir ülke. Birkaç hafta önce hakkımızda neler düşünüldüğüne bakınca insan ister istemez şaşırıyor. Sonra bir bakıyorsun, elimizde gitarlar devleti temsil ediyoruz. Bir heavy metal topluluğunun elli kadar devlet

yöneticisinin karşısında çıkıp çalması her ülkede görülecek şey değil. Bu organizasyona katılmamız ise, o etkinliğin sanat yönetmeni Ali Taygun'un ekibinden olan kişilerin bizi aramasıyla gerçekleşti. En önemli problemimiz Hakan'ın asker olmasıydı. Ona da bu etkinliğe katılması için özel izin verildi. AGIT'in genel içeriğini, bizim orada yer almamız konusunu hiç yorumlamadık. Çıktık, çaldık ve çok eğlendik. Karşımızdaki dinleyicinin Clinton ya da on altı yaşında bir öğrenci olması bizim için hiç fark etmez. Sözümüz insan olan herkese.

Bülent Ortaçgil için saygı albümü hazırlıkları vardı. Albümde yer alacak isimler arasında Pentagram'da yer alıyor. Bu çalışma ne durumda?

Biz o ortak çalışmadan vazgeçtik. Aslında bu çalışma için, bir araya gelen o isimler bize çok cazip gelmişti. Böyle bir teklif almaktan onur da duyduk. Fakat provalarda istediğimiz yorum ortaya çıkmadı. Bülent Ortaçgil'in çizgisi çok farklı. Bizim düşündüklerimizle, onun çizgisi istediğimiz gibi birleşmedi. Zorlama bir şey yapmaktansa, hiç yapmamak daha iyi olur diye düşündük. Bunun aksi ustaya saygısızlık olurdu.

Yeni bir albüm hazırlığı içersindesiniz. Diğerlerinden farklı mı?

Yaptığımız hiçbir albüm, bir öncekinin altına "den den" işareti koyulmuş gibi değildir. Yeni bir takım denemeler bu albümde de olacaktır. Stüdyo çalışmalarını henüz tamamla-

madık. Yenilikler nasıl ve ne şekilde olur, şu anda bir şey söylemek zor. Daha doğrusu bu kendi kendini var edecek bir durum.

Son arzunuz.

Bir sigara.

VEDAT SAKMAN

1949'da Kayseri'de doğdu. Popüler müzik çizgisinde ürettiği bir çok çalışması rock etkileri taşımaktadır. Besteleri, Hümeyra, Leman Sam ve Zuhal Olcay gibi isimler tarafından seslendirildi. 70'li yıllarda Grup Doğuş'un elemanı olan Vedat Sakman; 80'lerle birlikte solo çalışmalara yönelmiş ve bugüne dek üç solo albüm çıkardı. "Müzisyen" (1998), "Kapılar" (1992) ve "Sevgileri Unutmadık" (1994).

"Açlığın Bile Kutsiyeti Vardır"

Eski hippilerden Vedat Sakman'ı evinde kurmuş olduğu stüdyosunda ziyaret ettik.

70'li yıllardan bahsedelim. O dönemdeki yaşama bakışınız, müzik serüveniniz...

70'li yıllar grup anlayışıyla hareket ettiğimiz dönemlerdi. Lise çağlarında başladı grup kurmak, şarkı söylemek. O zamanlar kendi şarkılarımızı yapmıyorduk. Emitasyon müzik yapıyorduk, cover çalıyorduk. Dünyayı saran bir müzik akımı ve müzikle beraber bir felsefe vardı. Müzik altın devrini yaşıyordu, biz de etkilendik. O dönemde sürekli grup kurup beraber olma düşüncesi vardı. Katiyen bireyselliğe inmeyen bir düşünceydi bu. Bunun doğruluğunu savunuyorum. 70'li yıllar için söylenecek çok şey var. Keşke başarabilseydik! Dünya bugün böyle olmazdı. Neden başaramadık? Kötüler iyilere galip geldi. Bu dünyayı gelecek nesillere yaşanabilir bir halde bırakmak gibi ideallerimiz vardı. Beraber olmayı biliyorduk, bütün bunlar yansıdı müziğimize. Bu dönemleri yaşadığım için şanslı görüyorum kendimi.

O dönem yurtdışında nasıl yaşadınız ?

Yurtdışında hipi gibi yaşadım. Komünlerde yaşadım. Bir dönem İtalya'da arkadaşlarla kaldık. Bir süre de Almanya'da kaldık. Sokaklarda yaşadık. Ama mutluyduk.

O dönemdeki yaşantınız şimdiki müziğinize de yansıyor.

Elbette. Hiçbir değişiklik olmadan aynı idealist düşünceyle yaşam tarzımı devam ettiriyorum.

Leman Sam, Zuhal Olcay ve Hümeyra'yı çok severek dinlerdim. Sonra baktım ki onların şarkı sözlerinin ve bestelerinin çoğu Vedat Sakman'a ait. Ben aslında bilmeden sevmişim sizi. Kadın sanatçılarla çalıştığınız için mi bilmiyorum, parçalarınızda çok fazla kadın duyarlığı hissettim.

Sanatın cinsiyeti olduğuna inanmıyorum. Ortada bir yerde diye düşünmek gerek. Özel bir seçim değil bu. Ama katılıyorum saptamanıza. Genellikle çalıştığım yerlerde kadın dinleyiciler daha fazla ve beni anlama oranları oldukça yüksek.

Şarkılarınızda aşkı hiç ayağa düşürmediniz.

Bütün sanat dallarında idareli kullanmak diye bir kural vardır. Aşırısına kaçarsanız sanatı çok yıpratırsınız. Şarkıda bunu yapmak bir tiyatro oyuncusunun aşırı rol kesmesine benzer. Karşıdaki insanın akıllı olduğunu düşünmek gerek. O zaten algılıyor onu.

Alışık olduğumuz pop değil sizin yaptığınız. Popun genel karakteri olan, popülizmin getirdiği basitlik yok şarkılarınızda. Geçmişten gelen rock ruhunu da yansıtıyor.

Bütün mesele beyni özgür bırakmakta. Zaten duygularımızla yaşıyoruz. Bu duygularımızın bir sesi, tınısı var. Bütün

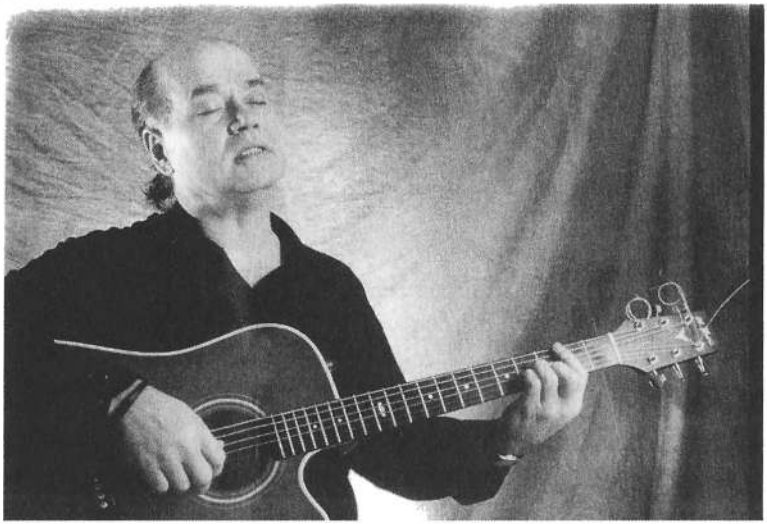

mesele bunu ortaya çıkarmak. Popülizme kapılırsanız beyninizi özgür bırakamazsınız. Sokaktaki insan ne duymak isterse onu vermek zorunda kalırsınız. Bu da benim hiç işime gelmez.

Popun kraliçesi Sezen Aksu ve kendi yetiştirdiği kopyaları, yine Kayahan'ın getirmiş olduğu arabesk söylem hakkında neler düşünüyorsunuz?

İkisi de duygusal yapıları son derece güçlü olan insanlar. Şak diye popülist bir akıma kapılıverdiler. Biraz daha refah seviyesi yüksek yaşamak istediler. Zaman zaman onların şarkılarında öbür tarafi da görüyorum. Tak diye oraya da atlayabiliyorlar, buraya da. Arada mutlu olduklarını sanmıyorum. İkisini de seviyorum. İyi arkadaşlarım. Bu onların tercihi. Bir yere atlamak gerekiyor. Ya o, ya bu. Bunun ortasında

olduğunuz zaman, orta yerler çok rahatsız. Tatlı bir yaşam benimki; beyni özgür bırakıp istediğini yapmak. Bunun parayla marayla ilgisi yok. Açlığın bile kutsiyeti vardır, Nazım'ın söylediği gibi.

Zuhal Olcay'la aranızdaki o tatsız mesele neydi?

Onun düşünmeden yaptığı yanlışlar var. Bu da onlardan biri. Mustafa Oğuz beni desteklemek için bir gece düzenlemişti. Zuhal Olcay bu geceye katılmak istemedi. İşin doğrusu, oturup bu konuyu konuşamadık da. Bülent Ortaçgil'in bir ricası var, onun albümünde Zuhal, Benimle Oynama'yı söyleyecek. Ben de o şarkıyı yapacağım mecburen. Bu arada da inşallah oturup konuşuruz. Bu keleği niye yaptın bana diye sorarım.

İlk albümünüz Müzisyen, pek bilinen bir albüm değil. 300 adet basılmıştı. Bu albümle ilgili sıkıntılarınız olmuş.

Elbette oldu. O dönem Ahmet San bir plak şirketine ortak olmuştu. Bana yardım etmek için albümümü çıkarmak istedi. Ne hikmetse herkes bana destek vermek ister ama bir türlü olmaz. Çok uzun süre albüm basılamadı, sonunda 250 tane, bir koli albüm basıldı. Sonra o plak şirketinden ayrıldım. Bu iş de öylece kapandı.

Biraz sanatçı haklarından söz edelim. Asansör filminde izniniz olmadan bir besteniz kullanılmış. Üstelik telif de vermemişler.

Mustafa Altıoklar'la iyi arkadaşız. Samimiyete güvenerek bir hata yapmış. Zuhal Olcay 'Sevgileri Yarınlara Bıraktık' şarkısını film için gidip okuduğunu söyledi. Şaşırdım. Film vizyona girmeden bir hafta önce de Sony'nin genel müdürüydü sanırım, telefonla arayıp haber verdi. Ben de Mustafa Altıoklar'ı aradım. Bu konuyu en iyi Atilla Özdemiroğlu'nun bildiğini söyledi. Onunla görüştüğümde teliflerin 3.000 ile 6.000 USD arasında değiştiğini öğrendim. Ben de arayıp 3.000 USD istedim. Kıyametler koptu. Sonunda tamam dedim, para falan istemiyorum. Şimdi 20 milyon telif ödemişler Mesam'a.

Sizin bu durumda başvuracağınız bir merci yok mu?

Mesam var. Telif hakları toplama konusunda yardımı oluyor. Nereye kadar. Filimlerden telif hakkı alamıyorlar. Ancak kaset satışlarından ne kadar satılacaksa onun bandrolle telifini ödüyorlar. Mesam'da 94-97 yılları arasında biriken, hisseme düşen para 58 milyon. Ben bunca yıl çalışmışım, dört albüm yapmışım, 45-50 tane şarkım çalıyor, bilmem kaç tane klip ve bilmem kaç tane dizi film... İtiraz ettik, bu sefer kendi derneğimle mahkemelik oldum. Sonra yanlışlık olmuş dediler. 580 milyon verdiler. Bütün bunlar insanı çıldırtır. Münir Nurettin Selçuk'un temizlik işçisi olarak emekli edildiği bir ülkeyiz biz.

Evinizin bir odasına küçük bir stüdyo kurmuşsunuz. Burda klip çekimleri ve prodüksiyon işleri yapıyorsunuz.

Burada bir aile şirketi kurduk, çocuklarımla beraber, audio, video üzerine. Audio prodüktörlüğüne de başlıyoruz. İlk albüm olarak benim albümüm çıkacak. Neden böyle bir işe giriştik? Bir albümü 10 liraya mal ediyorsunuz, bir tek klip çekmek için 15 lira gibi fiyat çıkınca düşündük bu işe atladık. Mesam'a TRT'nin ödediği bir telif parası vardı onunla kamera aldık. Dijital ortamları inceledik, kızım sinema televizyon okulunda, onun da yardımlarıyla bu işe giriştik.

Leman Sam bestelerinizi verdiğiniz diğer yorumculardan tarz olarak farklı. Caz , blues ve Azeri türküleri söylüyor. Bestelerinizi neye göre veriyorsunuz.

Benim asıl alanım caz. Dört yıl öğrenim gördüm. Albümlerin yapılışında kendi kişiliğimi ortaya koymak yerine, çalıştığım insanı anlamaya çalışıyorum. Önce onunla dostluk kuruyorum. Çünkü o albümü ona yapıyorum, o yüzden o kişinin ruhunu yansıtacak bir şey olmalı.

Son arzunuz nedir?

Çalışırken ölmek.

OBJEKTİF

Objektif, Türkçe sözlü rock yapan, rock felsefesinin gereği olan protest tavırdan ödün vermeyen bir grup. Ayrıca, Türkiye'nin ilk çevreci gruplarından biri. 1988'de Samsun'da kuruldu. 1989'da Gülhane Altın Çınar Müzik Yarışması'nda elde ettiği başarıyla adını duyurdu. On yıldır müzik piyasasında yer alan Objektif daha önce "Tımarlı Hastane" (1990), "Hayal ve Yaşam" (1993) ve "Kuşkular" (1996) adlı albümleri çıkarmıştı. Şimdi yeni bir ekiple tekrar karşımızdalar. TMC Müzik etiketiyle raflarda yerini alan yeni albümleri "Künye"de, gitarda Faruk Kavi ve Cankut Bayhan, basta Umut Arabacı, davulda Alişan Topaloğlu, vokalde de önceki albümlerden gitarist olarak tanıdığımız Vecdi Yücalan var.

"Ruhsuz köpekler, kalın post giyerler"

Objektif grubunun solisti Vecdi Yücalan'la Beyoğlu'nda söyleştik.

Sizi ilk olarak Samsunlu bir grup olarak tanıdık. Taşrada müzik yapmak zor muydu?

Taşrada rock yapmak elbette zordu. Bir kere teknik sorunlar yaşıyorduk. Her zaman çalacak alet bulamıyorduk. Bunun dışında oradaki halkın çok yakın olmadığı bir müzikti. Giyimimiz, saçlarımız da değişikti. Halkın bir kısmı bizi seviyordu. Bir kısmı ise sevmiyordu. Ama biz şarkılarımızla doğruları anlatıyorduk. Sonradan ne yapmak istediğimizi anladılar, zamanla olumlu tepkiler aldık. Ben insan psikolojisiyle ve çevre sorunlarıyla ilgili sözler yazdığım için Anadolu'da ya da diğer bir şehirde olmam çok önemli değil. İnsanın başından aşağı radyasyon yağıyorsa, ister İstanbul'da ol, ister Hakkari'de ne fark eder. Görmek istedikten sonra Türkiye'de malzeme çok fazla. Ben de sözlerimde bu malzemeyi kullandım. Ve rock müzik yaptım elbette. Başkaldırı, isyan... Eğriyi görüp de doğruları anlatmaya çalışanlar rockçılardır zaten. Sürekli Samsun'da da kalmadık biz, devamlı konserlere gittik.

Neden Rock?

Neden bağlama değil de gitar çaldık. Çünkü bağlama bir yere kadar gelişmiş bir sazdır. Ne yaparsan yap bir süre sonra

tıkanırsın. Bizim müziğimizde sadece duygusal şarkılar yok. Aynı zamanda başkaldırı, isyan, o soundu oluşturan çığlık var. Gitarın bu duyguları daha çok verdiğini düşünüyorum. O yüzden gitarı kullandık. Rock bir çığlıktır.

O dönemde Samsun'da rock yapmak zor muydu? Giyiminiz, saçlarınız, tavırlarınız falan tepki çekmedi mi?

Olmaz mı? Bir kere konserlere seyirci bulmak zordu. Tesisat sorunu vardı. Bazen alet bulamıyorduk. Halkın bir kısmı da pek iyi gözle bakmıyordu bize. Bu arada iyi gözle bakanlar da vardı. Çünkü doğruları söylüyorduk. Çok olumlu tepkiler de aldık. Yerel televizyonlara çıkıp konuştuğumuzda telefonlar kilitleniyordu. Konuşmalarımızla, şarkı sözlerimizle halka ulaştığımıza inanıyorum.

Müzikte yerel öğeleri pek kullanmıyorsunuz...

Müzikte insan psikolojisi ve toplumsal sorunlar ön plandadır. Benim için Hollandalı da aynı, Kars'taki insan da aynı. Genelde rock ritimlerini kullandık. Ama bir iki yerde hicaz makamından yararlandık. Bazen, neden Amerikalı'nın blues'unu, rock'ını aldınız da kendi müziğimizden bir şey almadınız diye soranlar oluyor. İş öyle değil. Bu bir başkaldırıdır, çığlıktır. Amerika'da pamuk toplayan zencilerle Adana'da pamuk toplayanlar arasında pek fark yok bence. Sonuçta aynı başkaldırı söz konusu.

"Künye" dördüncü albümünüz. Ekip tamamen değişmiş. Daha önceki solistiniz İbrahim Çantay'dı. Şimdi solist olarak siz varsınız.

Başından beri bir solist sorunumuz oldu. Yaptığın müzikle orantılı olarak çalıştığın arkadaşlarınla kafanın uyuşması gerekir. Kafa birliği olmazsa fazla ilerleyemiyorsun. Çıtanın üstüne çıkamıyorsun. İbrahim'in pek fazla altyapısı yoktu. Kendini geliştirmek gibi bir derdi de yoktu. Mesela 88 yaşında bir babaannesi vardı, kadın günde iki gazete okurdu. İbrahim dönüp de bakmazdı bile gazeteye. Beraber çalıştık. Belli bir seviyeye geldi. Fakat kültürel olarak kendini geliştirmek istemedi. Bize bu anlamda bir katkısı yoktu, ama bir solist gerekliydi. İlk üç albümde mecburen beraber çalıştık. Sonra bizden ayrılmak istedi. 1996 yılında tamamen yollarımız ayrıldı. İkinci albümden sonra onunla çalışmayı istemedik. Üçüncü albüm aşamasında İstanbul'a geldik. Mecburen solist olarak o çıktı. Zaten sonra da popçu olmak istedi, gruptan ayrıldı. Da-

ha sonra Faruk, Cankut, Alişan ve Umut'la birleşip yeniden bir yapılanmaya gittik. Eskiden konserlerde şarkı söylüyordum, bunu biraz daha geliştirdim ve solist oldum.

Grubun en büyük özelliği, çevre sorunlarına olan duyarlığı. Bu sorunu işleyen ilk gruplardan birisiniz.

Denizcilik geçmişim olduğu için çocukluktan beri Karadeniz'in ve Marmara'nın nasıl kirlendiğine birebir tanık oldum. Yelkencilikle uğraştım. Türkiye'deki denizlerin, özellikle Karadeniz'in, Marmara'nın nasıl kirlendiğini yakından izledim. Mesela Sinop'a dökülen variller vardı. Bir İtalyan gemisinin atıklarını denize boşaltması sonucunda kuşların nasıl uçamaz hale geldiklerini, öldüklerini gördüm. Martıların nasıl öldüğünü, albatros kuşlarının uçamaz hale gelip, sahile konduklarını gördüm. 1986'da Çernobil patladı. Türkiye'yi etkilemez denildi, ama rüzgar poyraz esiyordu. Gökyüzü kızıl-siyah bulutlarla doldu. Biz o arada açık havada konser veriyorduk. Yani bire bir yaşadık bunları.

Yeşili bol olan bir yöreden gelmenizin de size yansıması bu sanırım.

Tabii ki. Biz doğayı hep sevdik, herkesin de sevmesi gerekir. Doğayı sevmeyen insanın psikolojik sorunları vardır bence. Otun üzerine basmadığın zaman vücudundaki elektriği atamazsın. Büyük şehirlerde yaşayan bir çok insanın ruhsal sorunları yaşamasındaki etken olarak bunu görüyorum.

O zaman Edip Cansever'in "İnsan yaşadığı yere benzer" dizesi pek de yabana atılmamalı.

Tabi oranın iklim şartlarına mecburen uyuyorsunuz. Yüzünden gözüne kadar her şeyine yansıyor. Eskimo'ları düşünün, çok fazla beyaza bakmaktan gözleri kısıktır.

Albümünüzü dinlediğimde müziğin sözlerden daha baskın olduğunu gördüm. Daha doğrusu sözlerde biraz kolaycılık var gibi. Anlaşılır olmak kaygısıyla mı yaptınız?

İlk albüm çıktıktan sonra bu albümün pek anlaşılmadığını düşündüm. Çünkü sözler daha ağırdı. Özellikle de "Hayal Et" adlı şarkı bundan dolayı anlaşılmamıştır. Buna hep üzülmüşümdür. Daha sonra anlaşılır sözler yazmak için çaba sarfettim. Yani özellikle böyle düz şarkılar yazdım. "Ruhsuz köpekler, kalın post giyerler" gibi.

Soundunuz sert. Karşı çıkışlarınız, öfkeniz var. Ama her şeye karşın sizi romantik buldum.

Buna sevindim. Doğru yorumlamışsınız. Şarkıları söylerken, bunu hissediyorum. O duygular yüreğimden akıyor, yaşıyorum. "Dağlarda" parçasını ormanları yakanlar için söyledim. Bu parça duygusal yoğunluğundan dolayı insanlara romantik gelebilir. Ama o romantizmin içinde hüzün, isyan, öfke de barınıyor. Onu hissederek söyledim ve sen de bunu anlayanların başında geliyorsun, çok mutlu oldum.

Müziğinizde klasik rock formatının dışında senfonik öğeler, klasik Türk sanat müziği öğeleri de var.

Yaylıları kullanmak her zaman aklımızdan geçen bir şeydi.

Ama senfonik öğeleri pek yakaladığımıza inanmıyorum. "Mahkumlar" şarkısının başında fazla olmasa da yaylıları kullandık. "Sevgi" adlı parçada ise flüt ve kemanı denedik. Bazı şarkılarımızda da hicaz makamını kullandık.

Son albümünüz "Künye"de "Senden Benden Uzak" adlı şarkınızda bir dörtlüğü hızlı bir biçimde söylüyorsunuz. Hiphop gibi...

2000 yılında yaşıyoruz, hiphop'a da karşı değiliz. Ama hiphop olsun diye yapmadık. Altyapı öyleydi, öyle denk geldi. Ama şimdi rock'çılar Objektif hiphop yaptı diyeceklerdir. Bizim öyle derdimiz yok, ayrım yapmayız. Herkesi severiz. Arabeski de severiz, dinleriz. Ama arabeski yadsıyan bir çok insan var. Müzik konulu panellere katıldığımızda bunları görüyoruz. Hiç kimse arabeskin halkın bağrından çıktığına inanmıyor. Ya da görmezden geliyor, yasaklar koyuluyor. Bütün bunlara karşıyız.

Sanatçı yalnızlığı...

Sanatçı her zaman toplumdan bir adım öndedir. Toplumun önünde olmazsan onlara vereceğin bir şey de olmaz. Yaşadıklarını sanatsal bir çerçevede toplayıp harmanlar, insanlara sunarsın. Bu da yalnızlığı getirir. Toplumla arandaki irtifalar arttıkça, izole olursun. Sanatçı toplumdaki diğer insanlardan algılama olarak daha farklıdır. Bunu zekidir, akıllıdır anlamında söylemiyorum. Çok fazla duyarlı olmak, her ayrıntıyı yakalamak, sanata dönüştürmek yalnızlığı arttırır. Örneğin, önünüzde sarı bir duvar var. Ona baktığınızda sıradan bir in-

san duvarın rengini görür. Sanatçı ise duvarın arkasındaki sıvayı, tuğlayı görür. Bütün bunları görmeye başladığında sanat da başlamış olur.

Ya hüzün...

Evet, o yalnızlık hüznü de getiriyor. Zaten toplum olarak da hüznü, acı çekmeyi severiz.

Son arzunuz?

Hayatım boyunca beste yapmak ve gerekirse hayata sahnede veda etmek.

KARGO

1992'de Kadıköy'de kuruldu. Kargo ismini almadan önce "Acil Vaka" ve "A Rh+" adı altında çalıştılar. İlk pop rock albümleri "Sil Baştan"ı (1993), "Yarına Ne Kaldı" (1996) izledi. 2. albümleriyle popüler müzik piyasasında başarı kazanarak, yapımcıların dikkatini rock'a çekmişler, bir anlamda da rock'ın popüler olmasını sağlamışlardır. Diğer albümleri "Sevmek Zor" (1997), "Yalnızlık Mevsimi" (1998) ve "Sen Bir Meleksin" (2000)dir. Yalnızca promosyon amacıyla çıkan "Herkesin Geçtiği Yoldan Geçme" (2000) adlı bir single CD çalışması da olan grup, 2000 yılının sonlarında dağıldı.

"Herkesin Cenneti Kendine Göredir"

Albümlerinizin bir değerlendirmesini yaparsak; "Yarına Ne Kaldı", "Sevmek Zor" ve 5. albüm "Sen Bir Meleksin" aşka, sevgiye dair albümler. 4. albüm "Yalnızlık Mevsimi"nde ise 90 sonrası yaşanan kültür karmaşası, bireysel yalnızlıklar, umutsuzluklar ve bunun topluma yansıması işlenmiş. Neden son albümünüzde bu çıta biraz düştü? Başka bir deyişle neden bu kadar light?

Selim: Konsept bir albüm yapmak her zaman mümkün değil. Daha doğrusu, sürekli yapılacak bir şey değil. Bir dönemimiz öyle geçti. Yaptığımız müzik o dönemimizi en iyi şekilde yansıtıyor aslında. Sonraki aşamada böyle bir çabaya girmedik. Zaten bu albümü daha light yapmak istiyorduk. Bunun için de bir prodüktörle çalıştık. Prodüktörümüz albümün nasıl olacağı konusunda müzikal bir düzenleme yaptı ve albüm oluştu.

Koray: Yaptığınız albüm bulunduğunuz durumla, duygusal modunuzla alakalı. "Yalnızlık Mevsimi"ni yaparken problemlerimiz vardı. Selim'in söylediklerinin yanı sıra bunun da etkisi oldu.

Önceki albümlerin adları bir yargı bildiriyor; hayatın, aşkın trajedisi var. "Sen Bir Meleksin"de ise tanımlama söz konusu. Sıkıntı yok, aradığınızı bulmuşsunuz gibi. Aradığınız da bir melek, öyle mi?

Koray: Aradığını bulmuş demeyelim ona. Aradığını bulamamış, ama aradığının da bir melek olduğunu anlamış. Zaten bulmuş olsaydık şu anda burada oturmazdık.

Şarkılarınızın ilgi çeken bir yönü de lirikleri. Cemal Süreya, Edip Cansever, Enis Batur hatta İsmet Özel'e ait dizeler, alıntılar var. Bu ilgi liriklerinizi yazan M.Ş.Ş.'den mi kaynaklanıyor?

Selim: Bizim şiirle pek ilgimiz yok. Mehmet'ten kaynaklanıyor. Ardından da Koray geliyor. Mehmet sürekli Edip Cansever, İsmet Özel kitaplarıyla dolaşır. Onun için hayatın anlamı bu. O yüzden bizim şarkı sözlerimizle o şiirler arasında bağlantı kuruluyor.

Geçenlerde sizi "Sabah Şekerleri" adlı TV programında izledim. Reklamın gerekli olduğuna inanıyorum. Ama yemek tarifleri arasında, mutfak robotlarının tanıtımının yapıldığı bir yerde, kendi müziğinizi ne kadar yansıtabildiniz? Size yöneltilen soru da yoktu.

Selim: Zaten o programdan sonra "ne oluyoruz" diye sorduk. Daha önce de bu tür programlara çıktık, ama böyle bir şeyle karşılaşmamıştık.

Koray: Birincisi, bu piyasada bir döngü var. Türü ne olursa olsun popüler müzik yaptığın zaman, plak şirketinin senden talepleri oluyor. Bunlara uymak zorundasın. Oyunun kuralı böyle. Bu kurala uymazsan şirket senden soğuyor, hem de yaptığın işi yeterince tanıtamıyorsun. Orada bile seni görmek isteyen insanlar, hayranların oluyor. Bunların hepsinin karışı-

mı sonucu bu tür programlara çıkmak durumunda kalıyoruz.

Sabah Şekerleri gibi bir programda sizin seyircinizin olduğunu sanmıyorum.

Selim: Ama Sabah Şekerleri bir tanıtım programı. Bu programda göründüğünüz zaman herkes yeni albümünüzün çıktığını öğreniyor.

Burada nicelik değil nitelik önemli. Dinleyicinin sayı-

sından çok yaptığınız iştir önemli olan. Eğer orada sizi dinleyenler varsa onların beğenisine göre müzik yapmak zorundasınız. Açıkçası ben öyle olduğunu sanmıyorum.

Koray: Öyle olduğunu sanmıyorum. Çünkü çok temiz bir dinleyici de var orada.

Selim: Bizim şirketimizin fiks bir tanıtım programı var. Ona uymak zorundayız. Zaten biz de geniş kitlelere ulaşmak isteyen bir grubuz. Bu tür programlar nitelik açısından bir şey vermeyebilir ama katılmamız gerekiyor. Bu bir şirket stratejisi.

Koray: Biz bu tür programlarda kontrolü elimizde tutuyorduk. Bu kez onu yapamadık. Çünkü bir saatlik programda yarım saat reklam vardı.

Selim: Ciddiye alınacak programlar değil, onu biliyoruz. Bilerek gittik.

Koray: Gitmek istemediğimiz programlar da var. Bunu şirkete söylüyoruz. Huysuz Virgin, Şahane Pazar gibi. Ama sabah programlarını da atarsak geriye bir şey kalmıyor.

O zaman siz yeterince özgür değilsiniz. Şarkı sözlerinize de şirketin müdahalesi oluyor mu?

Serkan: Burada da biz hakimiz. Daha doğrusu hiç karışmadılar.

Koray: Şimdiye kadar üç albümü hazır götürdük.

Selim: Bugüne kadar elli tane şarkı kaydettiysek şirketin bize karıştığı şarkı sayısı birdir. Belki de ikidir.

Peki kaset aşamasında zorluklarla karşılaşıyor musu-

nuz? Haklarınızı alabiliyor musunuz?

Koray: Elbette birçok problem yaşadık. Özellikle "Yalnızlık Mevsimi"ni hazırlarken, öncesi ve sonrasında sıkıntılarımız oldu. Oradan edindiğimiz tecrübeler oldu. Şu anda Universal plak şirketiyle çalışıyoruz. Avrupa düzeyinde bir şirket. İşin nasıl yapılması gerektiğini bilen, senin dilinden anlayan insanlar da var, o yüzden biraz daha rahatız.

Selim: Universal sanatçı haklarına önem veren bir şirket. Bugüne kadar telif almadık, ama Universal uluslararası bir kuruluş olduğu için, bu albümden telifimizi alabileceğiz.

Bir önceki albümünüz "Yalnızlık Mevsimi"ndeki "Arabik Fahişe"de alaturka rock denenmiş. Son albümünüzde de "Renklerin İçinde" ve "Ayrılık Şarkısı"nda da alaturka rock yapılmış. Son derece başarılı buldum.

Koray: "Arabik Fahişe"deki bir koklama, bir renk desek daha doğru olur. Son albümde, bu konudaki çalışmamızı Rıza Erekli'ye mal etmemiz lazım. Prodüktör olarak böyle bir şeyi uygun gördü. Onun projesiydi.

Selim: Albümün tamamında bunu yapmak mümkün değil. Onu taşıyacak parça var, taşımayacak parça var.

Koray: "Arabik Fahişe" grup olarak ortak bir uygulamaydı. Bu albümde ise üç şarkıda keman kullanıldı. (Gerçi bir tanesinde keman çok belirgin değil.) Bunlar da Rıza Erekli'nin bir senteziydi müziğimizde.

Son albümde vokal biraz farklı geldi bana. Daha önceki albümlerde vokal müziğin gerisinde kalıyordu.

Koray: Vokal kayıtlarında çok ince eleyip sık dokuduk. Teknik anlamda da farklılıklar yaptık. Bunlar tamamen Rıza Erekli'den kaynaklandı. Prodüktörle çalışmanın faydaları; kendimiz yaptığımızda dünya müziğini takip ettiğimiz için onlara yakın müzik yapıyorduk. Orada vokal hep müziğin altında kalır, bizdeki kadar yüzeyde değildir.

Selim: Rıza Erekli bunu fark etti, hem bize göre, hem Türkiye'deki dinleyiciye göre bir şeyler yapmaya çalıştı.

Bu albümde klasik gitar ve akustik gitar da ön plana çıkmış. Ayrıca "Renklerin İçinde" beni çok etkileyen bir parça oldu. O kadar naif, o kadar sıcak...

Selim: Evet, çok radyoluk bir albüm oldu. Ayrıca light ve net. Bizim istediğimiz de buydu. "Renklerin İçinde" de gerçekten bir saflık var. Zaten herkesin cenneti kendine göredir.

Türkiye'deki rock dinleyicisini nasıl buluyorsunuz?

Selim: Dinleyici, karşısındaki insanı değiştirip, kendi formatına sokmak istiyor. Türkiye'de rock tüketimi zaten çok az. 5-10 bin satıyordu albümler. Bir dönemin iyi gruplarına, Moğollar'a, Hardal'a lafım yok. Yeni dönemde, bizden sonra rock pazarının arttığını düşünüyorum. Eskiden insanlar rock'tan korkuyordu. Bu kırıldı bence.

Son arzunuz...

Selim: Genel kemik rockçı tayfa bize hep soğuk duruyor. Bunun değişmesi...

Koray: Konser verirken, albüm yaparken koşullarımızın daha iyi olmasını istiyorum.

Burak: Dinleyicilerin daha seçici olmasını istiyorum.

Serkan: Önyargısızlık.

HALUK LEVENT

Anadolu pop rock tarzının 1990'lardaki öncüsü olarak tanınan Haluk Levent'in kendine özgü söyleyiş biçimi, kendinden sonra gelen bazı sanatçıları da etkilemiştir. "Yollarda" (1993), "Bir Gece Vakti" (1995), "Arkadaş" (1996), "Mektup" (1997), "Yine Ayrılık" (1998), "www.Leyla.com" (1999) adlı albümlerinin dışında "Kedi Köprüsü" adlı biyografik kitabı da var.

"Türkiye'de Tatlı Su Rock'çuları Var"

Haluk Levent'le metal'den rock'a, hakkında açılan davalara kadar birçok konuda konuştuk.

Son albümünüz "www. Leyla Com." diğerlerinden farklı. Klasik değerleri hafiften ti'ye alma var. Stiliniz değişmiş. Biraz da rahatlamışınız gibi. Türkü formatından da uzaklaşmışsınız.

Çok doğru teşhis etmişsiniz. Türkü formatından uzaklaşmak istedim. Çünkü durağanlığı sevmiyorum. Türkü söylemeye biraz ara verdim. Çünkü türküler dejenerasyona uğradı. Herkes söylemeye başladı. Bunu tekrar etmenin bir anlamı yok artık. Onun yerine Kıratlar Kabilesi gibi kızılderililerin yaşamını anlatan değişik bir parça çok daha anlamlı. Ya da o değerleri ti'ye alan Leyla Com. gibi şarkılar artık benim durağan olmamam gerektiğini ortaya koyuyor. Oluşturduğum tarzı devam ettirmeye çalışacağım. Başaracağıma inanıyorum. Kamyoncunun Türküsü, Kader, Sana Varamadım, Leyla. Com son yıllardaki en iyi parçalarım. Buna rağmen benim en iyi albümüm Arkadaş'tır. Bundan sonra türkü formatından biraz uzaklaşmak istiyorum. Yapacağımı yaptım, albümlerim sattı. Benim arkamdan gelenler; Murat Kekilli, Göğebakan, Kıraç zaten şiir okuyup şarkı söylüyorlar. Çünkü Unkapanı piyasasında Haluk Levent tarzı diye bir şey oluştu. Bundan kopmam gerek. Cesur-

ca bir adım bu. Bulunduğun yeri bırakıp yeni bir şeyler denemeye başlıyorsun. Yalnız sert müzik yapan gruplarla beni karşılaştırmasınlar. Tabanda aynı şeyleri hissetsem bile metal gruplarıyla, hard rock gruplarıyla beni karşılaştırmasınlar. Ben tarzımdan ödün vermeyeceğim.

"Kamyoncunun Türküsü"ne klip çektiniz. Parça Susurluk'u anlatıyor ama klipte trafik canavarını eleştiriyor gibi de algılanabiliyor.

Öyle algılandı ama dikkat ederseniz şoförün kafası üçgen traş edilmiş. Orada devlet, mafya siyaset üçgeni var. Yol üzerinde bir çocuk kamyonla Mercedes'i çarpıştırıyor. Diğer motifler trafik kurallarını ihlal gibi görünse de aslında ülke kurallarını, yani anayasayı, demokrasiyi ihlal eleştiriliyor. Belki tam olarak veremedik ama, klipte yapmak istediğimiz şey Susurluk'u unutturmamaktı.

Riske girmek istemediğiniz için mi tam olarak veremediniz?

Yönetmeni bilmem ama ben hiçbir zaman o havada olmadım. Özellikle geçen albümde "Hakim Savcı Amca" gibi bir parça yaptım. Düşünce suçluları için. "Gülün Bittiği Yer" gibi bir işkence şarkısı yaptım. Televizyonlarda, Kral TV'de yasaklandı bu parçalar. Benim için problem değil. Sonuçta ben bu popülerliğimi, kendimi riske atarak "Kamyoncunun Türküsü"nü kasetin çıkış parçası yaptım. Bu parçayı kasetin çıkış parçası yapmak kasetin satışını riske atmaktır. Çünkü hiçbir sevgilinin şarkısı olamaz bu. Bir erkek kız arkadaşına "Sevgilim, senin

için bu akşam Kamyoncunun Türküsü'nü dinledim," diyemez. Zaten ilk çıkışta diğer kasetlerimden yüz bin eksik sattı bu albüm. İnsanları öldürenler, en son Yılmaz Erdoğan'ın dayısını sırf doğru dürüst bir müsteşar olduğu için öldürenler hakimin karşısında aklanıp güle oynaya mahkeme salonundan çıktılar. Telefon kayıtlarında falan da bellidir bunların olduğu. Bizler

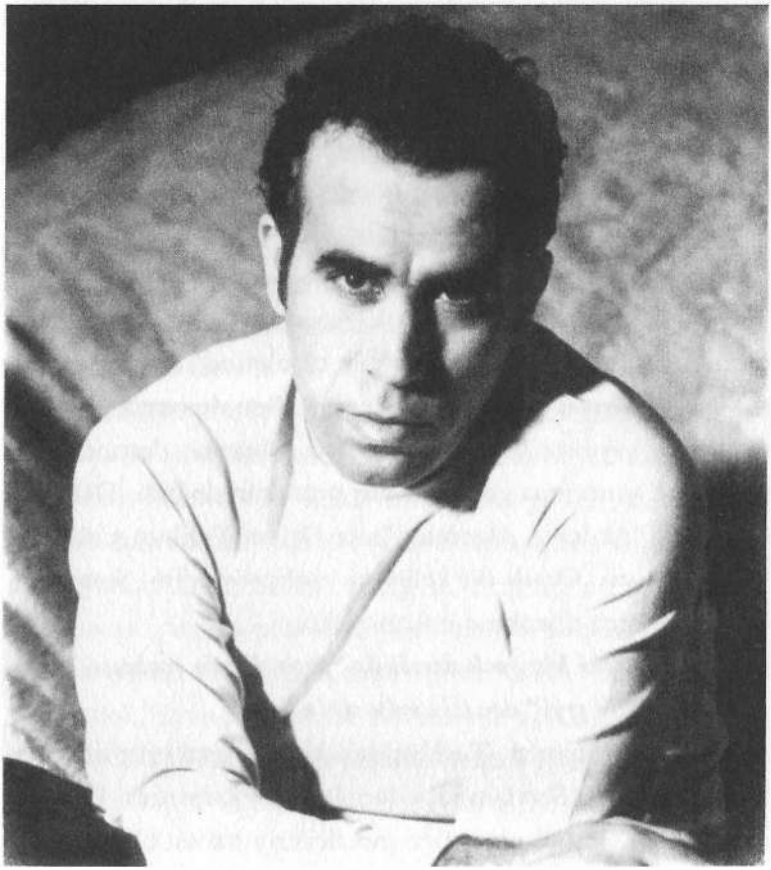

bunu sorgularken asıl amacımız Susurluk'u unutturmamaktı. Trafik canavarına paralel olarak işlendi konu. Yoksa belli olmasın diye bir korkumuz yoktu.

Bir dönem hapishane, askerlik derken tecrit olmuş gibi yaşadınız. Ama hep gündemde kaldınız. Hapishanedeyken bile kaset çıkardınız, klip çektiniz... Nasıl bir ayrıcalık bu?

İnsanın kafasını kullanması gibi bir sonuç çıkıyor ortaya. Cezaevinde albüm yapılabilir. Orada zaten müzik dinlenebiliyor. İsteyen gitar, bağlama çalıyor. Alırsınız bir teyp, besteleri ona kaydedersiniz. Aranjöre gönderirsiniz. Oturup bunun üstünde çalışırlar. Sonra bana demoyu gönderirler. Ben tekrar üstünde çalışır, olmayan yerlerini düzeltirim. Geriye okumak kalır.

Zaten en zor kısmı da o. Stüdyoya nasıl girdiniz?

Stüdyoya girmeye imkan yok. Ama hastaneye gittiğinizde çağırıyorsunuz Serdar'ı, hastanenin tuvaletine kuruyor aletleri. Daha doğrusu tuvalet gibi bir yere. Ben de oraya girip iki saatte ses kaydını yapıyorum. Hatta albümde detone olan birkaç yer vardı ama geriye dönüş mümkün değildi. Daha da önemlisi, "Akdeniz Akşamları"nda Orhan Veli'nin şiirinden bir bölüm var. Orada bir kelimeyi yanlış söyledim. Sonradan fark ettim ama düzeltme imkanı yoktu.

İnternetteki bir rock sitesinde "popçuların rockçısı, rockçıların hiçbir şeyi" deniliyordu sizin için.

Doğru söylüyorlar. Türkiye'deki heavy metal gruplarını da biliyorum, Non Serviam gibi dergileri de okuyorum. Bu konuda onları eleştiremem. Ben metalcilerin babası olamam za-

ten. Ama olmak isteseydim çok rahat olurdum. Düşüncelerimden ve yaşam tarzımdan ödün vererek öyle görünebilirdim. Türkiye'de tatlı su rockçuları var, onlar benden daha fazla kabul görebilirler. Altlarında porche arabalar, Bağdat caddesindeki evlerinde elektro gitarlarını alıp metal yapan insanlar tanıyorum ben. Benim tutucu metalcilerden kabul görmem imkansız bir şey, diyalektiğe aykırı. Okuduğunuz o cümle adamın birinin kendi mastürbasyonu. Öyle bir adamın beni sevmesini de bekleyemem. Haluk Levent diye bir adam çıkıyor, o döneme kafa tutuyor. Ciddi olarak ben çok zor şartlarda bu döneme geldim. Şimdi beni Kim Bunlar, Ayna, Grup Destan, Murat Göğebakan gibilerle karşılaştırmasınlar. Beni bunlarla karşılaştırmaya çalışan cahilleri de gördüm. Şu anda üç tane DGM'de, bir tane de Uşak Cumhuriyet Savcılığı'nda açılmış davam var. Şarkılarım yüzünden. Gökova hakkında konuştuğum için dava açıldı. Ekmeği poşete sokma davasında konuştuğum için açıldı, "Hakim Savcı Amca" şarkımdan dolayı hakimin biri açtı, "Gülün Bittiği Yer" şarkısındaki motifler için Aksaray'dan bir polis memuru açtı. Bu davalarla uğraşıyorum ben. Sahip olduğum düşünceleri müziğimle yansıtmaya çalışıyorum. Ama kimi zaman tatlı su rockçuları elektro gitarın sesini biraz daha açınca, üstüne biraz karizma görüntüsü, biraz da cinsellik ekleyince metal dergilerinde boy gösteriyorlar. Beni şu anda kabul etmelerini istemiyorum ama beş-on yıl sonra hepsi kabul etmek zorunda kalacak.

Türkü cover'ı yaptığınız için de eleştiriyorlardı sizi.

Altı tane kasetim var, bir tane türküye klip çektim. Haksızlık yapıyorlar. O da benim ilk klibim, çıkış klibim değildir. Benden sonra gelenler türkülerle çıkış yaptılar. Haksızlığa bakın; cover deniliyor. Haluk Levent bu güne kadar iki tane cover'a klip çekmiştir. Metal dergileri falan doğru söylüyor, ben onlara göre değilim. Ama neden beni onlar gibi görmeye çalışıyorlar anlamıyorum. Benim sorumluluklarım var. Türkiye'deki siyasi konjonktürde de bu böyledir. Aydın olmanın sorumluluğu vardır. Aydın olmanın sorumluluğu medya patronlarına yalakalık yapmaktan geçer. Öyle aydın olursunuz. Hepsini yaşayıp gördük. Neyse, Allah beni bir tek Ahmet Kaya'ya benzetmesin, başka ne yaparsa yapsın.

Rock'ın temelinde de protest bakış var.

Protest olma uğruna kendi doğrularımdan ödün verme niyetinde değilim. Ben gezmeyi, eğlenmeyi seven, sevgilisi olan, bunun yanında çevre sorunlarına duyarlı olmaya çalışan bir tipim. Son dönemlerde sosyete rockçuluğu türedi Türkiye'de. Şu anda sosyetik mekanlarda rock dinleniyor. Bizi kabul etmeyen metalciler de o sosyetik rockçularla röportaj yapıyorlar, sık sık görüşüyorlar. Bu bizi üzmüyor. Çünkü bu bir süreç. Tatlı su metalciliği de olmalı, bunu bilmeliler. Ben bir popçunun bile konserine giderim, eğer o popçu bu ülke için bir şeyler yapmaya çalışıyorsa... Sanat müziği yapanın da konserine giderim. En azından desteklerim. Müziğini dinlemeyebilirim, kalbimle desteklerim. Ben bu davalardan yargılanaca-

ğım, kliplerim yasaklanacak, ülkücülerden, faşistlerden tehdit alacağım, gittiğim yerlerde dincilerden tehdit alacağım, sonra metalcinin biri çıkıp "Onu ben metal olarak kabul etmiyorum," diyecek. Yesinler senin metalini. Al gitarını bilmem ne yap.

Adana doğumlusunuz. Orada yetiştiniz değil mi... Anadolu'nun müziğinize etkisi ne oldu?

Ben gerçek bir köylüyüm. Köylü insan evinde Orhan Kemal'i, Yaşar Kemal'i, Orhan Pamuk'u okuyabiliyor. Adana'da çelişkileri yaşadım. Şehrin ortasında en zengin insanlar, biraz daha dışında yoksulluk. Benim Bulutsuzluk Özlemi gibi batı şarkısı yapmamı bekleyemezler. Çünkü yaşamadığım bir şey bu. Yeni yeni yaşıyorum. Batı tarzında slow şarkılarım da oluşmaya başladı. Ya da Düş Sokağı Sakinleri gibi bir parça yapmam da beklenemez. O insanlar şehirde yaşamışlar ve biz şehir müziği yapıyoruz diyorlar. Doğru söylüyorlar. Ama Türkiye çelişkiler ülkesi. Adamlar çok daha uçuk metal, rock grupları, asit grupları dinlerken ben bağlı bulunduğum siyasi konjüktür içinde Ezginin Günlüğü, Grup Yorum, Efkan Şeşen, Kızılırmak, Tolga Çandar, Led Zeppelin, John Baez, The Police, Deep Purple falan dinliyordum. Belki çok eksiğim var ama ödün vermeden, inançla yürüyorum.

Erkin Koray, Cem Karaca gibi sanatçıların devamı olarak görebilir miyiz sizi?

Hayır. Batıya açılmamızın temelini oluşturan, 70'lere damgasını vuran müzik anlayışının sahipleridir onlar. Benim

tarzımın, ses tonumun ve şarkılarımdaki melodik yapının onlara benzediğini iddia edebiliriz. Söylem aynı olabilir, ama tarz farklı. Benim de kendime ait, kendi geliştirdiğim şeyler olduğuna inanıyorum. Her ne kadar doğu ezgileri olsa da şarkılarımın elektro soundları kesinlikle batı. Müzik sololarım batı.

Şarkı sözleri de yazıyorsunuz. Beslendiğiniz kaynaklar, şairler, yazarlar var mı?

Son iki yıldır iyi şarkı sözleri yazdığımı söyleyemem. Ama güzel olan şu ki, aslında ben çok güzel söz yazarım. Tabii ki şairler etkiliyor ama şairlerden ziyade hayattan besleniyorum. Günlük gazetedeki bir köşe yazısı, izlediğiniz güzel bir televizyon programının sunucusunun konuşmasındaki akıcılık, sokakta karşılaştığınız somut olaylar çok daha fazla etkiliyor beni.

Indians'ın eski elemanlarından Arbak, Serdar ve Burak'la uzun süreden beri berabersiniz. Askerlik döneminde yol ayrımına girdiniz, ama yine bir araya geldiniz.

Yol ayrımına girmedik. Hepimiz turnedeydik. Askere gidecektim ve bir an önce de "Gülendam" albümünü çıkarmak istiyordum. Ama çocuklarla beraber hazırlanacak zaman yoktu. Stüdyoda bu albümü hazırlarken herkesin orda olması gerekiyordu. O yüzden karar verdik, Gülendam albümünde çalmadılar. Albüm çıktı ama biz yine aynı dostluktayız. Hâlâ Serdar, Arbak, Burak vardır. Benim temel elemanlarımdır. Örneğin Burak'tan çok daha iyi başçı bulabilirim veya Ar-

bak'tan daha iyi gitarist de bulabilirim. Ama bizim soundumuz bu. Grup olarak aynı fikirleri taşıyoruz. Kısaca aynı Kuvayi Milliye ruhundayız.

Indians olarak ayrıca bir şey yapmayı düşünüyorlar mı? Yaparlarsa siz onlara ne derece destek olacaksınız.

Sevgili Serdar sadece gitarla müzik yapmayı düşünüyor ve ben olumlu bakıyorum. Serdar'ın kendi dünyasıdır. Biz onunla yıllardır çalıştık ve yıllarca da çalışacağa benziyoruz. Çünkü ben onun soundunu çok seviyorum.

Son arzunuz?

Cenazemin rahmetli Barış Manço gibi kaldırılması.

TANER ÖNGÜR

1949'da İstanbul'da doğdu. 1964'de Volkanlar, 1965 yılında Meteorlar grubunu kurdu. 1969 yılında ise Moğallar'a katılır ve 1976 yılına kadar bu grupla birlikteliği sürer. Daha sonra Aydın Çakus, Kılıç Danışman ve Nur Yenal ile Tank adlı bir grup kurdu. Bu grubun da dağılmasıyla 1975 yılında, Cem Karaca Dervişan grubunda çalmaya başlar. 1980'de 12 Eylül'den üç ay önce Frankfurt'a gitti. Uzun bir süre işgal evlerinde kaldı. 1991 yılında Türkiye'ye döndü. (MFÖ) Fuat Güner ve Turgut Berkes'in Levent'teki FT stüdyosunda çalışmaya başladı. 1992'nin sonunda solo çalışması olan "Alarm"ı çıkardı. 1993 yılında tekrar Moğollar'la çalışmaya başladı.

"Moğolların İskeleti Sağlamdır"

Moğollar'dan Taner Öngür'le grubun 30 yıllık serüvenini konuştuk.

İşgal evlerindeki deneyimlerinizden bahsedelim.

1976'da en son olarak Cem Karaca Dervişan'la çalışıyordum. Terör olaylarının en yoğun olduğu dönemdi. Bir turneye çıktık ve o turneden sonra müzik yapılamayacağını fark ettim. Müziği bıraktım. Bazı arkadaşlarımla bir grup kurup yurt dışına çıktık. Başka bir yere gitmeyi düşünürken yolumuz Frankfurt'a düştü. Bir arkadaşımız bize kalmamız için yer buldu. Burası işgal eviydi. O yıllarda Almanya'da ciddi bir konut sıkıntısı vardı. Buna rağmen bazı konutlar kapalı bir şekilde bekletiliyor, kullanılmıyordu. Protestocu gruplar, üniversiteli gençler, yeşiller (o zamanlar yeşil hareketi yeni başlıyor) bu boş duran evleri işgal edip, konut sorununu protesto etmek için orda yaşıyorlar. Almanya'nın her yerinde oluyordu bunlar. Frankfurt'ta uluslararası banka binalarının olduğu yerin tam ortasında on katlı, eski bir binaydı. İçinde kalanlar da çok neşeli, enteresan insanlardı. Çeşitli gruplardan; bir kısmı yeşillerden, bir kısmı sivil vatandaşlardan oluşan örgütler her mahallede kuruluyordu. Kendi sorunlarını anlatıyorlardı. Zaten Yeşiller Partisi de onlardan oluşmuş bir gruptur. O insanlarla birlikte yaşıyorduk. Bize de en üst katı verdiler. Orda biz provalarımızı, müziğimizi yapıyorduk.

Anadolu Pop size yetmediğinden başka arayışlara girip "Tank" adlı grubu kurmuşsunuz.

1969'da başlayan bir Anadolu pop akımı vardı. Sadece bizde değil bir sürü gruplarda, ülkede yaygınlaştı. O yıllarda konserler, festivaller pek olmazdı. Televizyon da yoktu. Gazinolar bize kapılarını açmıştı. 74'lere geldiğimizde müzik ticari bir meta oldu. Deneysel heyecanını kaybetmişti. Gazinolarda içki mezesi haline gelince sıkıldım bu işten. Başka tür çalışmalar yapmaya karar verdim. 80'lerde başlayan Bulutsuzluk Özlemi, Hardal gibi gruplarla gelişen Türkçe rock'ın 1974'deki ilk deneyimiydi bizim yaptığımız. Sözler özellikle yaşadığımız kentlerin sorunları ve kendi düşüncelerimizle ilgiliydi. Belki de kentli rock kavramının ilk denemelerinden biriydi. Albüm için kayıtları yaptık, plak şirketinin sahibi, çocuklar çok güzel ama bu albüm satmaz dedi. Kayıtlarımız makara banttaydı. Sokağa çıkınca makarayı çevirdim ve bant sokağa boşaldı. Orijinal kopya yok oldu. Sonra bir süre Edip Akbayram'la çalışım. Ardından Cem Karaca Dervişan dönemi başladı. Politik keskinlik de iyice artmıştı. "Yoksulluk Kader Olamaz" politik rock'ın en önemli albümüdür bence ve o dönemin sembolüdür.

Grupları istediği kalıba sokmaya çalışan, ticari kaygıyla bir takım çalışmaları engellemeye çalışan müzik firmaları da var.

Bu biçim verme şekli bize işlemiyor. 90'larda işlemiyor artık. 30 yıllık bir grubuz, utanıyorlar bunu söylemeye. Ama yeni gruplara bu yapılıyor. Bazı büyük firmalardan albüm çıkarı-

yorlar sonra şikayet ediyorlar, sözlerimizi değiştirdiler diye. Eğer rahatsız oluyorsan Ada müzik, Kod müzik, Kalan gibi alternatif firmalar var. Gerçekten ciddi bir şey söylemek istiyorsan o firmalara git. Popüler olayım, çok meşhur olayım, Televole'lerde görüneyim, kliplerim Kral'da gösterilsin, aynı zamanda rock'çı olayım demeye kalkınca adam da yok kardeşim bu sözler olmuyor, değiştir diyor. Çünkü o tüccar. Seçenek varken böyle bir şey söylemek inandırıcı değil.

Heavy Metal'e karşı duruyorsunuz, neden?

Yeni bir şey değil ki bu, hep söylüyorum. Heavy metal 75-76'larda çıktı. Ben 60'lardan beri müzikle uğraşıyorum. Heavy metal'in içinde bir şeyleri değiştirmeye çalışan, kendine ait dünya görüşleri olan insanlar da var, söyleyecek hiçbir şeyi olmayan mankafa, aptal geniş bir kitle de var. Müzik endüstrisi heavy metal'i çıkarırken bu mankafa, aptal kitleyi yönlendirmek istiyordu. Amaç, şiddet eğilimi olan gençliği alıp, paralize etmekti. Bir çeşit futbol seyircisinin içindeki holiganlar gibi. Şimdi bu müziği savunanlar değişmiş olabilir. İşin ilginç tarafı, 60'lardaki hard rock gruplarına onlar heavy metal yapıyorlar diye sahip çıkmaları da yanlış. Jimi Hendrix hiçbir zaman heavy metal yapmadı. Led Zeppelin de yapmadı. Black Sabbath da yapmadı. Heavy metal'e tamamen karşı değilim, ama bana zeka parıltısı az bir alan gibi geliyor. Çünkü kendine has sınırları var, bir örgüt gibi. Kendini heavy metal'ci kabul eden bir genç o sınırların dışına çıkamıyor. Bu özgürlüğe son derece ters. Tamamen faşist bir yapı.

Geçenlerde Polis Gecesine katılmışsınız. Bu konuda eleştiriler oldu mu?

Biz Salı geceleri Jazz Stop'da çalıyoruz. Beyoğlu'nun tam göbeğinde. O bölgede daha bir sürü rock bar var. Hepsinin de sahipleri arkadaşımız, dostumuz. Bir kere alternatif müzik kulüplerinin yöneticileri bizi bu konser konusunda desteklediler. Oraya gidersek o bölgeler, oraya gidip gelen insanlar daha az rahatsız edilir diye düşündük. Yoksa bizim özel bir sempatimiz yok. Nötr bakıyoruz. Eğer polis bizi seviyorsa, istiyorsa bu bizim hoşumuza da gider. Biz orda kalkıp da Ersen'in şarkısı "Polis Haydar"ı söylemiyoruz. "Bişey Yapmalı"yı söylüyoruz. Onlar da bunu kaldırabiliyorlarsa, en azından ters gelmiyorsa onlarda gelişme var demektir. Kimse yanlış yorumlamasın.

Neden "Best Of" yapma gereği duydunuz?

Bu Emre Plak'ın fikriydi. Otuzuncu yılımızı doldurduğumuzda hadi artık "Best of" yapmanın zamanı geldi dediler. Herkes yapıyor, sizin daha çok hakkınız var bunu yapmaya... Tamam dedik, ama albüm çalışmasına girdiğimizde bir baktık herkeste bir sürü yeni beste var. Eskilerle uğraşmak gibi bir zevkimiz de yok. Yeni parçalar yaptık. 93'ten, yani grup yeniden kurulduğundan beri bizi en çok ilgilendiren yaşadığımız günler ve gelecek. Plak şirketinin bu teklifine tamam dedikten sonra bile hemen yapamadık. Barış Manço da aynı plak şirketindeydi. Ölmeden önce "Best of"u bitirmişti. Onun ölümünden sonra Hüseyin Emre iyice baskı yapmaya başladı. Biz de birimizin ölmesini mi bekleyeceğiz dedik, albümü hazırlamaya

başladık. "Best of" aslında hiç hoşumuza gitmeyen bir isim. Parçaları kendi zevkimize göre seçtik.

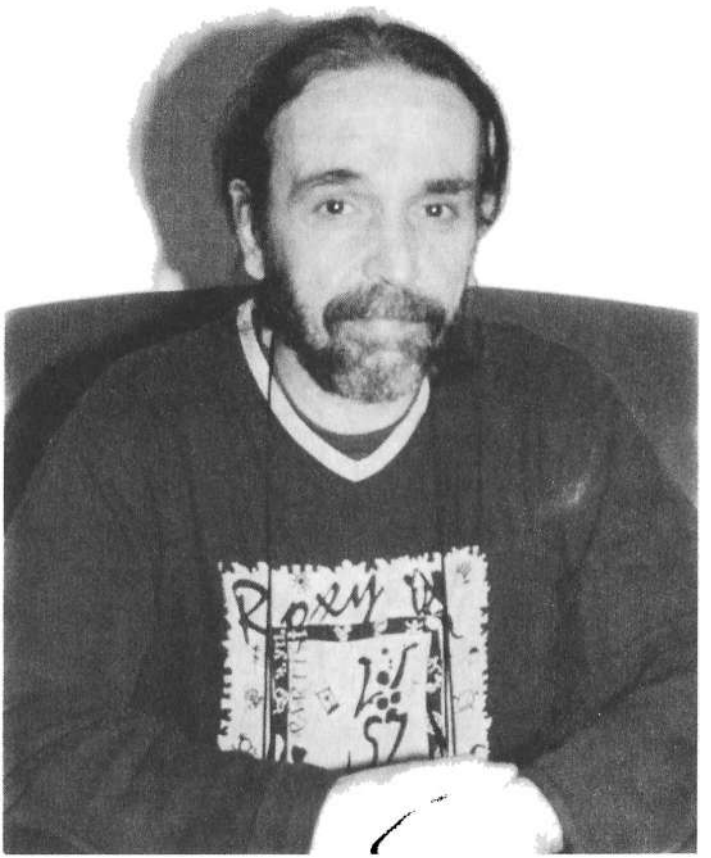

Bildiğimiz Ağrı Dağı Efsanesi'nden başka remiksini de yapmışsınız. Farklı bir tarz var, tekno gibi...

Evet, tekno denedik. Albüm için 23 parça hazırlamıştık. Dengelenmesi için 24. parça gerekiyordu. Serhat Ersöz'e söyledik. Şimdilerde sample hazırlanıp, tekno versiyonları yapılıyor. Serhat da bu tip denemeleri sever, bilgisayarla da uğraşıyor. Bizi kırmadı, böyle bir düzenleme yaptı.

"Moğol Mektubu"nda da böyle bir şey denemişsiniz.

O da eğlenceli bir oyundu. İnternette Moğolistan'da çocukların söylediği türküler hoşuma gitti. Tonunu, ritmini hesaplarken aklıma geldi. Kolajları ben, gerisini Serhat yaptı.

"Issızlığın Ortasında", Sivas katliamıyla ilgili. "Bir Şey Yapmalı" karanlık eyleminin sembolü oldu. "Ölüler Altın Takar Mı" Bergama'yla ilgiliydi... Moğollar bu kadar duyarlıyken, bazı genç müzisyenlerin size "ilkesiz, belkemiksiz"... gibi sözler sarf etmesine ne diyorsunuz?

Buna söylenecek hiçbir şey yok. Belkemiksiz ve ilkesiz demek esas olan şeyin tam tersini söylemektir. Moğollar'ın iskeleti sağlam. Politik ve sosyal etkilerden beslenmiş, o yıla kadar kimsenin göremediği bir şeyin farkına varmış. Bu ülkenin türküleri, folkloru var. Evrensel ve çağdaş bir müzik yaratılacaksa onun temelleri üzerinde gelişmesi gerekir. 80'lerin başından beri Akdeniz müziği diye bir tür yaratan geniş bir kitle var. Bu müziği yönlendiren, başta Sezen Aksu olmak üzere çeşitli müzisyenler var. Asıl belkemiksiz ve ilkesiz olan onlar. Müzik Arap başlıyor, İspanyol devam ediyor, arada İtalyan nağmeleri var.

Adı Akdeniz Müziği, ama bakıyorsunuz Türkiye'nin Akdeniz kıyılarındaki zengin halk müziği geleneğinden eser yok.

Son dönemde rock'da epey gelişme oldu. Yeni gruplar, yeni müzisyenler hakkında neler düşünüyorsunuz?

90'ların ikinci yarısından sonra güzel bir gelişme var. Gençliğin geniş bir kesimi müzik yapmaya başladı. Bunun içinde çabuk meşhur olmak isteyenler de var, kendilerince değerli şeyler yapmaya çalışanlar da var. Her iki kesim de kendine platform bulabiliyor. Alternatif müzik firmaları var. Ama bu yeterli değil. Bazı büyük müzik firmaları da rock gündemde diye bu alana eğildiler. Onlar da rock'ın kötü kopyalarını çıkarıyorlar. Yine de rock alanında gecikmiş de olsa bir hareketlilik var. Aslında rock biraz fazla gecikti. Rock artık değişti, bitti aslında. Bitti ama, başka şeyler var; alternatif rock diyebiliriz, başka bir anlayış gelişti. Özellikle son Roxy Müzik Günleri'nde finale kalan gruplar içinde dört tane caz grubu var, bir o kadar da alternatif rock yapan grup var. Kalite artıyor.

Son arzunuz nedir?

Nasıl yani, anlamadım!... İdam mı edileceğim?

Hayır. Bir müzisyen olarak son arzunuzu soruyorum.

İnsanların bazı takıntıları dışında, özgürce ve hoşgörüyle çevreye bakarak öyle eleştirmesini ve değerlendirmesini arzu ederim.

YAŞAR KURT

1989'da Kadıköy'de Beyaz Yunus adlı bir cafede tanıştığı müzisyenlerle ilk grubunu kurdu. Tanıştıkları cafenin adını alan topluluk, çalışmalarını 1991'e kadar sürdürdü. Beyaz Yunus, aralarında Kesmeşeker, Kargo gibi toplulukların da bulunduğu Kadıköy Sound içinde farklı bir yol açtı. Daha sonraları bu çizgiyi sürdüren Flu ve Gölge gibi topluluklar kuruldu. Yaşar Kurt, 1995'de yalnızca gitarla söylediği şarkılardan oluşan bir albüm çıkarttı. Anti militarist tavrını ortaya koyan şarkılarıyla dikkat çeken sanatçı 1998'de 2. albümü "Göndermeler"i çıkardı.

"Çağdaş Bir Dervişim Ben"

Yaşar Kurt'u Beyoğlu'ndaki eski İtalyan stili, hem ev hem stüdyo olarak kullandığı mekanda uyurken yakaladık. Yarı uykulu, yarı uyanık, bol kahveli bir söyleşi yaptık.

Beyaz Yunus adlı ilk grubunuzdan bahsedelim.

Beyaz Yunus sahneye çıkıp şarkı söylememe neden olan, müziğe teşvik eden bir gruptu. Kadıköy'de bir cafe vardı. Adımızı da o cafeden aldık. Oradaki arkadaşların teşvikiyle bu grubu kurduk. Daha sonra pop festivallerinde şarkı söylemeye başladık. Derken kendi bestelerimizi de eklemeye başladık repertuarımıza. Birbirimizin şarkılarına müdahaleler oldu, dolayısıyla grup dağıldı. Başka gruplar da kurdum isim koymadan, "Yaşar Kurt ve Arkadaşları" gibi.

Beyaz Yunus grubundan Şenhan'ın 'Yaşar benim şarkılarımı çalıp, okuyor' demesinin altındaki gerçek nedir? Bu şarkılar kime ait?

Şenhan'ın bir takım çıkışları oldu. "Ben Yaşar'la bir dönem çalıştım, o şarkıların duyulmasında benim de katkım oldu" deseydi, o zaman mutluluk duyardım. "Bana ait parçaları çaldı," demesi affedilmez bir durum. Ancak onu da böyle konuşmaya iten bir takım insanlar, sebepler olduğunu düşünüyorum. Hatta "Korku" parçasıyla ilgili ona başvurmuşlar. Ada Plak aramış, "Korku seninse kardeşim sana plak yapa-

lım," demişler. Yine kendi ifadesiyle Haluk Levent aramış, "Korku"yu istemiş. Veremez, çünkü ona ait değil. Sonra bu söylemi bıraktı. Yine söylüyorum, hiçbir şarkım çalıntı değil. Söyleyebileceğim tek şey şu; Korku ayarında bir şarkı yapsın o zaman...

Benim bütün şarkılarım birbirleriyle ilintilidir. "Korku" hayatımın bir parçası. "Haydi Erkekler Savaşa" bir başka parçası. "Hadi Baba Gene Yap" da öyle. Ya da çok örtüştüğüm sözleri alıp kendi duygularımla yoğuruyorum. Mesela Cahit Külebi'nin bir şiirini alıp besteledim. Aşık Veysel'in sözlerini ve melodisini tekrar yorumladım. Anonim şeyler yaptım. Ama bunların hepsi belirtilmiştir.

O zaman Aşık Veysel'e gelelim. Yanlış anlaşılmaya çok müsait bir zamanda, türkülerin modernleştirilmeye çalışıldığı bir dönemde yaptınız o parçayı. Tepki aldınız mı?

Hiçbir zaman yaptığım şeylerin alacağı tepkiyi hesaba katmam. Öyle olsa zaten radikal şarkılarımı yapamazdım. Anonim şeylerin bugünün şarkıcıları tarafından işlenmesi gerektiğine inanıyorum. Biz yaptığımız şeyleri su üstüne yazmıyoruz. Yeni yaptıklarımız da bir kültüre dahil olma şansına sahiptir. Benim müzik serüvenim popüler müziğin serüveniyle pek fazla örtüşmüyor. Ama "niye türkü söylüyorsun, türkü popüler olduğu için sen de kullanıyorsun..." gibi tepkiler aldım. Dikkat edilirse, türküleri yorumlayışım bile, o türkülerin popüler olmasını engelleyecek biçimdedir.

"Haydi Erkekler Savaşa", "Kukla" gibi parçalarınız rock'ın felsefesini, ruhunu yansıtıyor. Toplumun gereksiz kurumlarına, yozlaşmasına karşı çok sert eleştirileriniz var.

Evet, tam da söylediğiniz gibi. Bunun biraz da Türkçe'yle anlatılması, Türkiye'de bilinmesi gerek. Zaten benim muhalif kişiliğimin bir parçası bu. Rock müziğin daha iyi anlaşılması, kavranması için bir nedendir bu şarkılar.

İngilizce söyleyen rock grupları ve bu gruplara tepki duyan müzisyenler var.

Benim de tepkim var buna. Söyleyecek bir sözünüz varsa

niye onu karşınızdakinin anlayamayacağı bir şekilde söyleyeceksiniz ki. Ya da yabancı bir dilin arkasına gizlenmek niye? Rock müziğin bize ait yanını yok edecek tehlikeli bir şey.

Yanılmıyorsam cura ve tulum da kullanılmış albümde. Çok hoş olmuş...

Evet. Bunları daha da zenginleştirmek isterim. Unutulmuş o kadar çok enstrüman var ki. Perdesiz curaya elektronik bir katkıyla çok farklı sesler elde ettim. Etnik enstrümanları modern atmosfer içinde kullanmak çok hoşuma gidiyor. "Göndermeler" albümünde bunu denedim. Afrika davullarından, Kafkaslarda kullanılan üflemeli çalgılara kadar... Bütün coğrafyaların kendilerine has tınıları var. Hint müziği, Pakistan müziği beni çeker. Onların iki nokta arasındaki yarım sesleri, kamalı sesleri bir tablonun muhteşem renkleri gibi. Bunları müziğimde kullanmak isterim.

Mistik bir hava seziliyor. Gerçi çok yoğun değil ama yine de o hava var.

Evet, dozunda. Bu konunun açıldığı iyi oldu. Çünkü insanlar bunun fanatizmini yarattı. Fanatizmin bana ve müziğime zararı olacağından buna malzeme olmak istemiyorum. Ama inançlı bir insanım ve kendi dünyamda mistik müziğin önemli yeri var.

Şarkılarınızı okuyanlar tutuklanıyor ama siz ortada rahatça dolaşıyorsunuz...

Evet, böyle olaylar duydum. Hatta benim şarkım söylendiğinden dolayı Kıbrıs'ta bir bar kapatılmış ve İzmir'de bir

genç tutuklanmış. Sanırım şarkıyı kullandıkları zamana, mekana ait bir durum bu. Ben bu şarkıları kimseyi galeyana getirmek amacıyla söylemedim. Yoksa ben de tutuklanırdım.

"Alışamadım bu kente" diyorsunuz bir şarkınızda. Başka nelere alışamadınız?

Röportajlara alışamadım. Kent hayatına alışamadım. Bilgisayar hızına, yerleşik hayata alışamadım. Eve alışmaya çalıştım, ona da alışamadım.

Siz yoksa çağdaş bir derviş misiniz?

Benim kendime taktığım isim bu. Dervişlik, Anadolu'da önemli bir kurum. Kültürel yaşamın, hümanizmin gelişmesinin neferleri onlar. Maaşsız işçileri ya da kendini telef etmiş cengaverleri. Günümüzde derviş hayatı yok oldu. Artık iletişim araçlarıyla, biraz mistik gibi görünen ama içinde sevgi olan ve o lezzeti insanlara taşıyacak akıl dervişlerine ihtiyaç var. Ben de zaman zaman bunu yapıyorum.

Bir müzisyenin son arzusu ne olabilir?

Son arzu diye bir şey yoktur. Çünkü son diye bir şey yoktur.

RADİCAL NOİSE

1992'de İstanbul'da kuruldu. 1990 sonrası dünyada kabul gören new school hardcore tarzının ülkemizdeki ilk temsilcileridir. Albümleri; "Approved" (1994), "Demo 2" (1994), "And Of Sustain" (1994 - Necrosis ile split, Çek Cumhuriyeti), "Sevdasız Hayat" (1996 - Ask It Why ile split), "14 More Reasons To Burn Us Down" (1997, İtalya), "Make A Wish" (1998), "Plan-B" (2000). Bunların dışında çeşitli yabancı toplama albüm ve EP'lerde yer aldılar. 1996'da Agat Hocles'le, 1999'da Over Kill ile İstanbul'da aynı sahneyi paylaştılar.

"Genetik Olarak Aklımız Özürlü"

Radical Noise'den Emre ve Kerem'le yeni albümleri, Hard core ve hayat üzerine yakın plan konuştuk.

Çok yaygın olmamasına karşın, neden hardcore?

Emre: Kendimi bu müzikle daha iyi ifade edebiliyorum. Fanteziye, ütopyaya fazla yer vermeyen gerçek şeylerden bahsediyor. Daha önce rock, metal dinliyordum. Yaşım ilerleyince bu müzik türlerinin benimle örtüşmediğini fark ettim. Daha sonra punk da beni sarmadı. Onlar tam bu sistemin istediği geri zekalı çocuklardır. Bunu cumartesi punk'ları için söylemiyorum, onlar zaten bitkisel hayattalar. Asıl bu işi iyi yapan, anarşizmi sonuna kadar savunduklarını söyleyen gruplara lafım. Onlara inanmıyorum.

Peki hardcore bunların dışında mı?

Emre: Bunların anti tezi değil tabii ki. Sonuçta bu sisteme dahilsen, hiçbir şey temiz kalamaz. Bize kalırsa müziğin en temel formları, aşıkların yorumladığı formlardır. Çünkü bu işin ticaretini yapmıyorlar. İki yol var. Ya müziğinizi satacaksınız ya da satmayacaksınız. Satmaya başladığınız an ticarisiniz. Başarıda ticari başarının payı çok fazladır. Bir de söylediğin şeyin yerine ulaşması gerekir. Bu iki unsur başarıya götürür. Tabii ki grubun karakteriyle, söylediğinin ne kadar örtüştüğü de önemli. Grup yaptığı her şeyin altına imzasını atabiliyorsa o ahlaklı ve ticari bir gruptur.

O zaman hiphop'tan, metalden faydalanmanız bu ticari kaygıyla yapılan bir şey.

Kerem: Bu Hardcore'un içinde var zaten. Hardcore sınırsız bir müzik.

Emre: Hardcore müzikten çok İngilizce'de blues'un bir türü için kullanılıyor. Çetin ceviz anlamına da geliyor. Hardcore bir sıfat aslında. Hardcore içinde punk da var. Ama daha sert yapılıyor. Yine hiphop'tan da, metalden de etkileniyor. Ama nasıl etkilendiği önemli. Hiphop Amerika'da cahil bir kesimin söylemini dile getirse de, sokaktaki insanın söylemi olduğu için bize yakın geliyor.

Kerem: Eğer bunlardan çok para kazansaydık kaygı cümlesi bir anlam kazanırdı ama öyle bir şey yok. Bu bir keyif işi.

Hardcore sadece bir müzik türü mü? Yoksa hayat biçiminiz mi?

Kerem: Hardcore'un öyle belli bir yaşam tarzı yok.

Emre: Punk'ın ayakları yere basan hali diyebiliriz Hardcore'a. Söylediklerini uygulayınca Hardcore oluşuyor, atıp tutunca punk oluyor.

Likleriniz sert, vurucu, otoriteye karşı tutumunuz günlük yaşamınızı etkiliyor mu? Radikal kararlar almanızı sağlıyor mu?

Emre: Biz Radical Noise'i tüzel bir kişilik olarak görüyoruz. Grup içinde sabit bir görüş yok. Hepimiz aynı yelpazenin içinde farklı yorumlara sahibiz. Ve bu yelpazenin de solunda duruyoruz. Ama grubun söylemi tek. O da hiçbir ideolojiye girmiyor. Ne dü-

şünürsen düşün net ol. Bu bizim için çok önemli. Bizim bir takıntımız var, "Maske" kelimesini demo ve albümlerimizin hepsinde kullanmışızdır.

Bu güne kadar İngilizce sözlü şarkılar söylemeniz çalışmalarınızın yurtdışına yönelik olmasından kaynaklanıyordu. Son albümünüz "Plan B"de Türkçe sözlü parçalara yer vermeniz bu düşüncenizden vazgeçtiğiniz anlamına mı geliyor?

Emre: Bu işe ilk başladığımızda Türkiye'de hardcore'dan anlayan kimse yoktu. Zaman geçtikçe bu işe gönül veren bazı kişiler sayesinde, bu müziği dinleyen insanlar oluşmaya başladı. Mesela punk'a Türkçe sözlü parça çok güzel gider, ama hardcore'da bunu uygulamak zordur. Bir de Türkçe yazıp Bulutsuzluk Özlemi gibi olmak var. İyi müzik yapıyorlar ama, sözler çok kötü. Vokalin bir armonisi vardır, bana göre Bulutsuzluk Özlemi bunu başaramıyor. Bir Kargo başarıyor.

Kerem: Rock müziğe Türkçe söz gidiyor sonuçta. Hard core

için zor. Ama yaptık, çok zorlandık.

Emre: Türkçe şarkı yapılırken bir kural vardır. Enstrümanların hepsi aşağıya çekilir, vokal öne geçer. Ve insanlar nerde duyarsa duysun, o sese kulağı aşina olur. Amaç ticaridir. Bu dünyada da böyledir. Prodüksiyon kuralıdır. Biz bunu alaşağı etmek istedik. Yaptığımız çalışma iyi satarsa underground diyecek kadar salak değiliz. Sonuçta bu sistem değişmeyecekse ve biz bu sistemin içinde yaşıyorsak mutlu olmak için para kazanmak zorundayız. Müzik piyasasında underground olmak bir felsefe artık. Ve büyük bir imaj, pazarlama stratejisi oldu. Aslında imajsızlık da bir imaj.

Kendinize radikal gürültü (Radical Noise) demeniz, başkalarını rahatsız etmek için mi? Nedir sizdeki rahatsızlık, öfke?

Emre: Grubu kurduğumda on yedi yaşındaydım. Radikal olmak o zamanlar gerçek sıfatını buluyordu. Bugünkü gibi asi olma anlamında değildi. Noise ise yaptığımız müziğin gerçekten de gürültülü olmasından kaynaklanıyor. Bana göre Radical Noise, Hardcore'u en iyi şekilde açıklayan kelimedir. Modern dünyadaki yaşam tarzı kısacası. Türkiye'deyseniz gerçekten çok radikal yaşıyorsunuz. Şu anda sizinle konuşuyoruz, buradan çıkınca ne olacağını bilemem. Avrupa gibi statik yaşamıyoruz. Kısaca hardcore bir ülkede yaşıyoruz. Aslında bizim yaptıklarımız çok yavaş kalıyor. Biz Türkiye'nin hızına yetişemiyoruz. Türk halkının en büyük sorunu hiçbir backround'unun olmaması. Günü kurtarma derdi var. Ani çözümler bulmak üzerine zekalarını geliştirmişler. Bu da yerleşik hayata dair kültürümüzün olmamasından kaynak-

lanıyor. Akıl var ama zeki değiliz. Karamsarım, bütün bu zıtlıklar, yanlışlıklar beni delirtiyor. Etrafta bir yığın salak var. Kendi kültürümden insanlar da bazen buna dahil olabiliyor. Toplumda hiçbir ışık göremiyorum. Türk halkında ciddi bir akıl problemi var. Genetik olarak aklımız özürlü.

Alternatif müziğe ilgide artış var. Bir uyanış mı söz konusu?

Emre: Uyanış falan yok. Rock'ın tadı bozulduğu için, ya da metalin tadı bozulduğu için adamlar bunu çıkardı. Çok da güzel sattı, para da kazandılar. Bu müziği yapan adamlar da bunu yediler.

Kerem: Öküz'ü okuyanların yapısını pek bilmiyorum. Hardcore'un çok da umurlarında olacağını sanmıyorum. Bizim tek bir bakış açımız var. Yapılan işte ne kadar akıllı olunduğu.

Emre: Biz politik falan da değiliz. Sadece insanlara akıllı olmalarını söylüyoruz. Biz akıllı mıyız, bilmiyorum. Ama müzikle dünyayı değiştiremeyeceğimizi bilecek kadar akıllıyız.

Yeni albümünüz "Plan B"den sözedelim.

Emre: İki yıllık bir çalışmanın ürünü. Yaşadığımız her şey var içinde. Ama bunlar bizi ilgilendirir. Dinleyici albümü alır, 40 dakika dinler, onda nasıl bir etki kaldıysa albüm odur. Kapakta da bir su tabancası var. Bir insana yakışacak tek tabanca su tabancasıdır. Irkçılığa karşı ırkçılıkla cevap vermeye karşı ciddi bir tepkimiz var.

Son arzularınız?

Kerem: Hayalini kurduğum her şeyin gerçekleşmesi.

Emre: Bana bir daha son arzun ne diye sorulmaması...

CRUNCH

1995'de kurulan hardcore topluluğunun kökleri 1991'e kadar uzanıyor. Violent Pop, Regorge ve Coca Cola Ice My God, Crunch elemanlarınca kurulan topluluklarından birkaçıdır. "The Love Album" (1998) adlı ilk albümlerinde grubun politik ve saldırgan tavrı iyice belirginleşmiştir. Hâlâ bu tavırları bütün agresifliğiyle devam etmektedir.

"Poz Vermiyoruz"

Underground kültürden besleniyorsunuz ve underground kalmayı başarmış birkaç gruptan birisiniz. Bunun avantajları olduğu kadar dezavantajları da vardır.

Tolga: Dezavantajdan ne kastettiğinize bağlı. Birisi çok satmak istiyorsa ve underground kalıyorsa bu onun dezavantajıdır. Underground olup olmamayı kendimiz belirlediğimiz için bizim açımızdan dezavantajı yok.

Underground olunca daha özgürsünüz. Yeraltından yerüstüne çıkmaya çalışırken birtakım özgürlükler kayboluyor. Ama sesinizi duyurmak için de çıkmak zorundasınız.

Tolga: Yeraltının bir üstü, yerüstüdür diye bir şey yok. Bu tamamen seçimdir. Ya yeraltında yaşarsın ya da yerüstünde.

Orkun: Biz her zaman "kendi işini kendin yap" felsefesinden yola çıkarak hareket ettik. On bir yıldır bu düşünceyle hareket ediyoruz. Hardcore'un "H"sinin olduğu günden beri biz varız. Kimler geldi, kimler geçti... Biz hâlâ buradayız. Afişlerimizi kendimiz yapıp asıyor, konser salonunu kendimiz tutuyoruz. Çok fazla insana seslenmek, halkları arkamıza almak gibi bir derdimiz yok.

Neden yeraltında kalıyorsunuz?

Tolga: Yaşam ahlakımız öyle.

Orkun: Müzisyen olmak, ünlü olmak çabasındaki insanla-

rın arkasında da çaldım. Öyle bir şeyler de yapabiliriz ilerde. Ama Crunch olarak böyle bir müzik yapıyoruz ve böyle kalmalı.

Tolga: Bu ülkenin insanına hardcore öğreteceğiz, on binlerce satacağız diye bir derdimiz yok.

Sanki huzursuz gibisiniz...

Tolga: Sıkılıyorum. Bana bu tip konuşmalar suni geliyor. Albüm çıkalı iki yıl olmuş, Crunch şu anda ne yapıyor? Bir şey yapmıyor. O yüzden bu konuşma bana mantıklı gelmiyor.

O zaman kabul etmeseydiniz röportajı?

Tolga: Ben iki yıl önceki konular yerine, son dönem olaylarını konuşacağımızı sandım. Crunch'tan çok Rashit ve Radical Noise arasındaki şeyleri konuşuruz diye düşünmüştüm.

Polemiğe girmek istemedik. Neyse sistemin sunduğu birtakım şeyleri reddediyorsunuz. Mesela konserlenizde CD kırıyorsunuz, ama albümünüz CD olarak çıkıyor. Ulaşamadığınız şeyleri mi reddediyorsunuz.

Tolga: CD kırma benim kişisel görüşümdür. Crunch'ın ortak bir tavrı değildir.

Orkun: Bazı şeylere karşı çıkmak için, karşı geldiğiniz şeyi kullanarak çıkışta bulunabilirsiniz. Teknolojiyi kullanarak, teknolojiyi eleştirmek gibi bir şey.

Varoşların sesi olduğunuzu söylüyorsunuz, ne kadar yakınsınız varoşlara.

Tolga: Biz varoşların sesiyiz demedik. Bunu Halil Turhanlı bizim hakkımızdaki bir yazısında iddia etti. Kişisel bir gö-

rüş. Ama aletimiz yok, gitar yok, salon yok bu açıdan bakarsak da evet varoşuz.

1998'de Roll'de sizinle yapılan bir söyleşide "Diğer arkadaşlar benim kadar radikal olmadığı için Türkçe söz yapmaktan kaçındım" demişti Tolga.

Tolga: Hayır öyle bir şey yok.

Orkun: Öyle bir şey yok.

Elimdeki dergide böyle yazıyor. Güven'le beraber okuduk.

Tolga: Yanlış anlamışsınız. Türkçe yapmamamızın nedeni sözlerin anlaşılmasından korkmamız değil. Türkçe yapı olarak bu müziğe uymuyor. Öyle bir mantık olsa sözleri yumuşatıp Türkçe yapardık. Benim enerjimi Türkçe müzik kesmiyor. Hardcore kesiyor.

Son zamanlarda konuştuğum gruplarda nihilist bir duruş var. Her şeye muhalefet ediyormuş gibi durarak bunun rantını yemeye, kendi reklamını yapmaya çalışanlar var.

Tolga: Kendimizi müzik grubu olarak düşünmüyoruz. Mesela fotoğrafımız yok. Poz vermiyoruz. Abuk sabuk laflar etmiyoruz. Herkesin bir stratejisi var; yurtdışına açılacağız, çok satacağız gibi. Bizim yok. Crunch olarak yok. Orkun'un belki kişisel olarak vardır.

Orkun: Bugüne kadar iyi şeyler yaptık. Crunch konserlerinde olan bir şey vardır. Konser başlar ve her şey bir saatte biter. Konser bittikten sonra asla durmayız. İşimizi bitirir gideriz. Kim ne yapıyor bizi ilgilendirmez.

Şu sıralar yeni bir çalışmanız var mı?

Tolga: Şu anda Amerika'da çıkacak bir albüm çalışmamız var...

Hani yurtdışına açılmak gibi bir derdiniz yoktu?

Orkun: Evet, öyle bir derdimiz hâlâ yok. Amerika'dan Türkiye'ye gelen biri bizi beğenmiş, "Size albüm yapacağım her şey benden," dedi. Biz de kabul ettik..

Biraz da hardcore'dan bahsedelim.

Tolga: Şu anda hem hardcore toplumunun, hem de punk toplumunun karşısındayız. İkisini de reddediyoruz. Rockçıları da, metalcileri de reddediyoruz.

Punk'a, mesela Rashit'e bildiğimiz kadarıyla yakınsınız.

Orkun: Onlar arkadaşımız ama...

Arkadaşınız olması yetiyor mu?

Orkun: Müzikal anlamda düşünmüyoruz.

Tolga: Şunu anlamıyorum; mesela Radical Noise sponsorların ayarladığı konserlere çıkıyor, kendileri konser düzenlemiyor. Hammer gibi ülkücü bir firmadan albüm çıkartıp, şarkı sözlerine müdahale edilmesine izin veriyorlar.

Orkun: Yapmacıklar.

Tolga: Evet, yapmacıklar. Kadıköy'de konser sırasında ezan okunurken sahneyi bırakıp aşağı iniyorlar mesela. Bu tip gruplar bize inandırıcı gelmiyor.

Rashit'i inandırıcı buluyor musunuz?

Orkun: Etik olarak istedikleri neyse onu yaptılar. Her zaman desteklerim, konsere çıkarım onlarla.

Ama Radical Noise ile aynı sahneyi paylaşmaktan da çekinmediniz.

Tolga: Evet. Ama aramızda etik farklılıklar var. Onlar çok insancıl, arkadaş canlısı gibi görünür ama bir tür rekabet içine girerler. Bizde bu yok. Daha ilk konserini veren gruplardan bile önce çıktığımız, alt grup gibi davrandığımız oldu. İsmimiz önce yazılsın, sonra yazılsın gibi dertlerimiz de olmaz. Müzik grubu gibi değiliz o anlamda.

Orkun: Bizim hiç kimseyle sorunumuz yok. Umursamıyoruz ki sorunumuz olsun.

Müzik grubu değiliz diyorsunuz ama biz bir müzik grubu olduğunuz için sizinle röportaj yapıyoruz.

Tolga: Biz müzik grubu değiliz.

Orkun: Klibinde kendini göstermeyen bir grubuz. Bu yüzden de eleştirildik. Fotoğrafı olmayan bir grubuz.

Bu da bir tür aykırı olma tribi değil mi? Ya da reklam...

Orkun: Hayır bu bir reklam değil.

Tolga: Söylediklerinden çok yaptıkların önemlidir. Bizden başka kendi afişlerini yapan başka bir grup var mı? Ya da albüm çıkaran bir grup, arkadan demo çıkarır mı?

Pentagram çıkardı mesela. Neyse, bir müzik grubu olmasanız da sonuçta kendinizi müzikle ifade ediyorsunuz.

Tolga: Hayır. Ben fanzin yapıyorum, daha bir sürü şey yapıyorum.

Orkun: Size ilginç bir şey söyleyeyim, ben hardcore dinlemiyorum.

Peki neden hardcore yapıyorsunuz?

Tolga: Hardcore yapacağız diye çıkmadık. Tür olarak hardcore içine sokabilirsiniz ama biz enerjimizi boşaltmak için müzik yapıyoruz. Türkiye'de ilk başlarda biz vardık. Yapayalnızdık o zaman. Hâlâ da anlaşılamadığımızı düşünüyoruz.

Orkun: Ne müzikal açıdan ne de etik açıdan tam olarak bize uyan bir grup yok.

Son arzunuz?

Tolga: Umarım albümlerimiz iyi satar.

Not: Topluluk 2001 başlarında adının yazımını "Krunch" olarak değiştirmiştir.

CRUNCH'A SERT YANIT

Kasım 2000 tarihinde Öküz dergisinde yayınlanan Crunch röportajının ardından Radical Noise'dan Crunch'a sert bir yanıt geldi. Aralık 2000 tarihinde Öküz dergisinde yer alan bu yanıtı yayınlıyoruz:

Öküz dergisinin Kasım sayısında çıkan Crunch röportajında yer alan karalamaların ve yalanların ardından grubumuzun bu konuda bir cevap hakkı doğduğuna inanıyoruz. Grup adına yaptığımız açıklama aşadadır. Bu açıklamaya yer vereceğinizi düşünüyor ve şimdiden teşekkür ediyoruz.

1) Sponsor mevzuatı: Radical Noise, kendisi konser düzenlemiyor zira bu kadar kapitalimiz mevcut değil, bar sahibi "kanka"mız da yok. Gelen konser tekliflerini değerlendiriyoruz ve elimizden geldiğince her konsere çıkmaya çalışıyoruz. Zira biz bu müziğimizi çalmaktan zevk alıyoruz, albümümüzü evde dinlemekten değil.

2) Şarkı sözlerine müdahale edilmesi: Radical Noise'un şarkı sözlerine bugüne kadar hiç kimse müdahale edemedi, bundan sonra da kimse müdahale edemez. Plan B albümündeki Türkçe şarkılar Crunch grubuna yeterli cevaptır. İşin ilginci "ülkücü" diye niteledikleri Hammer Müzik'in, grubun

firmadan çıkarttığı "Plan B" albümünde hiçbir ayrıntıya karışmamış olmasıdır.

3)Kadıköy Konseri: Avrupa Müzik Şenliği kapsamında yapılmış olan bu konser normal saatinden 3 saat geç başladığı için konser gece 24:00'e kadar sarkmıştı. Radical Noise, kendisinden bir önceki grup Aphellion ile anlaşarak bir sıra öne geçti ve normal programını diğer grupların da kısıtlı süre içinde çalabilmesi için yarı yarıya kısaltti. Sahneye çıkıp "ezan okunuyor durdurun müziği" diyen sahış tarafımdan sahneden kovulmuştur. O sırada sahne arkasında olan herkes buna şahittir. Zira, Radical Noise şarkısını kesmeden çalmıştır.

4) Crunch grubunun vokalistinin "samimiyet"i bu röportajda da gördüğünüz üzere tartışmaya açıktır. Kendileri bu kadar "ulu bir etik" anlayışına sahipken, her fırsatta her ortamda Radical Noise'a bulaşarak adlarından bahsettirmeye de ihtiyaçları olmasa gerek. "HARDCORE" yapmadığını güzel bir üslupla dile getiren Crunch grubu neyin etiğine dayanarak Radical Noise'u yargılıyor? Zira röportajda da görüldüğü üzere yapılan yargılama eleştiri değil, açıkça yalan söyleyerek bir grubu karalamaktır. Sayfanızı işgal ettiğimiz için özür dileriz, ama "yanlış" her nerede olursa olsun düzeltilmeli diye düşünüyoruz. Emek vererek ortaya koyduğumuz her şeyin bir iki patavatsız cümleyle karalanmasına izin veremezdik.

Radical Noise adına Kerem Onan

MOR VE ÖTESİ

1991'de İstanbul'da Decision adıyla Alman Lisesi'nde kuruldu. Modern rock soundunu kullanan topluluk çalışmalarında ağırlıklı olarak, büyük şehirde yaşayan gençlerin sorunlarını anlatmaktadır. "Şehir" (1996) ve "Bırak Zaman Aksın" (1999) adlı iki albümleri vardır.

"Bizim Sivri Taraflarımız Var"

Mor ve Ötesi'nden Harun ve Kerem'le Beyoğlu Kelepir Kitabevi'nde söyleştik.

İlk albümünüz "Şehir"in kapağında kasvetli, basık bir şehir fotoğrafı var. Şarkılarda da o hava duyumsanıyor. İkinci albümünüz "Bırak Zaman Aksın"ın daha canlı, rahat, renkli bir kapağı var. Şarkılar da öyle...

Kerem: Müzik olarak daha canlı olabilir ama sözlere bakınca yine aynı hava var. Daha optimist bir albüm değil.

Harun: Müzik olarak rahatlamış görünebilir ama sözlere bakarsınız "aman o derdim var, şu derdim var" yani. Kapaktaki canlılık olayını iyi yakalamışız. Zaten bu kapağı biraz daha canlı yapalım, ölü toprağını atalım diye düşündük. Bilinçli bir arzunun ürünü.

Sizi izleyen, seven bir kitle olduğu gibi beğenmeyen, yapay bulan bir kitle de var. Ruh falan yok diyorlar...

Kerem: Diyebilirler. Fazla tanıma ihtiyacı duymuyorlar belki.

Harun: Bizim sivri taraflarımız var, belki o yüzden oluyor.

Nedir o sivri taraflar?

Harun: Her şeyden önce bize orta, üst sınıfa dahil olma

imajı yapıştırılmak istendi. Biz böyle bir şey olsun diye uğraşmadık. Ama bunlar zengin çocuklarıdır, bunların hiçbir şey için çaba harcamasına gerek olmaz, babaları parayı bastırır, albümleri çıkar gibi saçma sapan laflar edildi. Ondan dolayı belli bir kitle tepki duyabilir. Ama onun dışında doğal bir şey bu. Herkesin beğeneceği bir müzik yapmak istemezdim.

Kerem: İlk albümümüzü on sekizli yaşlarda çıkarmış olmamız da biraz alerji yapıyor insanlarda. İlk albümün masraflarını biz karşıladık ama ikinci albümün masraflarını Ada Müzik karşıladı. Ayrıca o albüm Ada Müzik'in elindeki tüm rock albümlerinden (büyükleri saymazsak) daha fazla sattı. İlk albüm de kendi dönemi için öyleydi. Biz ilk albümü çıkardığımızda İstasyon, Nekropsi, Deus gibi gruplar vardı. Onlardan geriye sadece biz kaldık.

Sanatla uğraşmak aslında bir sıkıntının sonucunda olan bir şey. İnsanın bir derdi olması gerekir. Nasıl bir sıkıntıydı sizinki.

Kerem: Sırf bir şey anlatmak bile bir sıkıntı getiriyor. Orta birde bir takım grupları dinlerken, ben de böyle bir şey yapmalıyım diye düşünürdüm. Çok büyük bir sıkıntım yoktu, ama böyle bir şey yapmalıyım dedim.

Harun: Biz eğer lise yıllarında gerçekten çok mutlu olsaydık müzik yapmayabilirdik. Ama o mutsuzluğu , sıkıntıyı ortaya çıkarmak için arkeolojik kazı gerekir. Ne kadar genç olsak da bahsettiğim dönem on yıl öncesini anlatıyor. O dönem bizi neler sıkıyordu anlatmak da gereksiz.

Kerem: Zaten geçerliliği de kalmadı. Sıkıntı insanı ne kadar müziğe devam ettirebilir tartışılır. Hâlâ mutsuzluk üzerine bir müzik yapsak ne çıkar.

Benim bahsettiğim mutsuzluk arabeskvari bir şey değil. İnsanın hayatla bir sorunu, ya da kendisiyle mücadelesi olabilir, ondan bahsetmiştim.

Kerem: O dönemdeki kendi mutsuzluğumuzu ve diğer sıkıntılarımızı dışa taşımaya çalıştık. Müzikte de bunu yapmaya çalışıyoruz. Kendi içimizden dışarı çıkarmayı başardık büyük ölçüde.

Harun: Evrilen bir şey bu. İçinde bir sıkıntı olarak başlayan bir şey sonunda nükleer santrale karşı bir harekete dönüşebiliyor. İnsanlara karşı, duyarsız politikacılara karşı gelişebiliyor. Aynı şey aslında. Aynı sıkıntı. Bunun hangi dönemde nasıl bir grafik izlediği de enteresan. İkinci albümün kapağını hazırladığımız dönemde bir şeylerden daral gelmiş ki, protesto da, şu da, bu da daha güleryüzlü, daha dinamik biçimde ortaya çıkmış. Bazı şeyler böyle de yapılabilir. İlla da karanlıklara gömülmeye gerek yok.

Daha güleryüzlü bir hüzün belki de...

Harun: Hüzün konusuyla benim, özellikle de ikinci albümden sonra çok ciddi problemlerim oluştu. Hüzün dipsiz kuyu gibi bir şey. Çok kolay bir kuyu. Oradan her isteyen su çıkartabilir.

Nükleer santral protestosuna duyarsız kalmadınız. Hatta işin başını çekenler arasındaydınız. Devletle basının elele olduğu üzerine konuşmalar yaptınız, bazı programlara çıktınız.

Harun: Bunlar çok doğal olarak gelişti. Hayata bakışımız, dünyaya bakışımız bizi böyle bir tavır almaya yöneltti. Bile bile lades. Akdeniz'in en güzel koyuna, yemezler yani. Konserler yaptık. Ben naçizane, eski cumhurbaşkanımıza bir soru yönelttim. Soru şuydu; laik ve demokratik olduğunu iddia ettiğiniz Türkiye Cumhuriyeti'nin Enerji Bakanı projeyle ilgili "Beni ancak Allah durdurabilir" diyor. Bu işte bir terslik yok mu?

Cevap verdi mi?

Harun: Cevabı şuydu; Fransa elektrik enerjisinin %75'ini nükleer enerjiden karşılıyor.

Kerem: Santral yapılacak. O yapılacak diye bir cevap aldık.

Albüm kapağınızda İkinci Yeni'yle ilgili bir göndermeniz vardı. Şiirle ilgili misiniz?

Harun: Çok değil. Bir miktar. Edip Cansever, Turgut Uyar. Ahkam kesecek kadar değil. Yazdığım sözlerde onlardan etkilendiğim bir dönem oldu en azından. "Ne" parçasının, "Boşver" parçasının sözlerini örnek gösterebilirim. Ama yeni yazdıklarım çok daha yalın, dolaysız.

Yeni albüm hazırlığı var mı, yine Ada Müzik'le mi devam edeceksiniz?

Kerem: Var. Geçmişte Ada Müzik'le hoş olmayan anıları-

mız oldu. O yüzden seçenek olarak onu düşünmüyoruz.

Harun: Ama var olmamıza olanak verdiği için de teşekkür ederiz. İlk albümümüzü çıkarmamış olsalardı nice olurdu halimiz...

Aranızdaki problemler neydi?

Harun: Problem tanıtım, promosyon konularındaydı. Gruba harcanması gereken, geri döneceğine inandığımız birtakım paraların harcanmamasıydı. Zaten amaç maddi kazanç olması değil, grubun biraz daha tanınması, oturmasıydı. Ama iyi bir tanıtım olsaydı üç kat fazla satmaz mıydı diye sorarsanız da, kesinlikle satardı.

Üçüncü albümün tarzında bazı değişiklikler olacak mı?

Kerem: Üçüncü albümün nasıl olacağını şu anda biz de bilemiyoruz. Şarkıları, düzenlemeleri yapıyoruz ama daha prodüksiyon aşamasına gelmedi.

Harun: Bir albümdeki en önemli şeylerden biri de bütünlüktür. İlk iki albümde en çok eksikliği duyulan şey bence buydu. Diğer unsurlar, müzikal ve vokal anlamda o günün şartlarına göre iyiydi.

Alternatif müziğin şu andaki yerini nasıl değerlendiriyorsunuz. Yeni gruplar, hiphop, hardcore...

Kerem: Ortaya çıkabilenler arasında birkaç tane iyi grup biliyorum. Radical Noise, Rapor 2 diyebilirim. Zaten biz de ilk yıllarda hardcore falan dinlerdik. Hiphop da dinlerdik. Hatta grup olarak zamanında bu işlere de bulaştık.

Harun: Replikas'ı, Nekropsi'yi, Hakan Kurşun'u da sayabiliriz.

İlk albümünüz olan "Şehir"deki parçaların bir kısmı Türkçe, bir kısmı İngilizce. İkinci albümde İngilizce'den neden vazgeçtiniz?

Harun: Bir sürü nedeni var. Birincisi, bizim Türkçe'yi daha iyi bilmemiz. Bir diğeri, Türkiye'de neden İngilizce yapalım ki? Dışarıya açılmayı düşünmediğimize göre...

O zaman neden İngilizce yaptınız?

Harun: O zamanlar 15 yaşındaydık. Çok küçüktük. Grubun adı da İngilizce'ydi zaten. Böyle müzik yapıp da üzerine İngilizce söz yazdığınız zaman, dünyada bunu sizden daha iyi

yapan yüzlerce grup var. Ama böyle bir müziği Türkçe yapmakla, abartılı olmasın ama, belki de dünya uygarlığına minik bir katkı yapmış olabilirsiniz.

Bir sanatçının son arzusu ne olabilir?

Harun: Ölmeyi düşünmüyorum.

Kerem: Tek noktadan kontrol edilmeyen bir dünya.

RASHIT

1993'de İstanbul'da kuruldu. Adlarını Metin Üstündağ'ın bir esprisinden yola çıkarak buldular. Şarkılarında sergiledikleri antifaşist tavırla dikkat çektiler. "Ugh Em All" (1994), "Kangren" (1995), "Raşo Tape" ve "Sahibinin Sesini Dinleme" (1995) adlı demolarının ardından "Telaşa Mahal Yok" (1999) adlı yasal albümlerini çıkardılar. 1995'de aynı adı taşıyan ve 25 yerli hardcore ve punk topluluğunun bir araya geldiği underground bir toplama albüm hazırladılar. Ayrıca 1996'da Fransa'da basılan ve Ask It Why ile paylaştıkları "Kadıköy'den Hareketler" adlı split bir LP plakları vardır.

"Ne Kadar Popüler Olursak O Kadar Düşeriz"

Rashit'le punk, toplum ve yaşam üzerine konuştuk.

Genel olarak punk'a karşı olumsuz bir tepki var. Neden böyle?

Tolga: Sanırım görünüşle ilgili bir tepkidir. Punk sistem karşıtı bir hareket olduğu için, diğer müzik türlerine oranla yaşayış ve kültürle daha içiçedir. Kimseyi kırmak istemiyorum ama, rock müziğin gerçek anlamda felsefesi yoktur. Punk'ın bir felsefesi vardır ve görünüşüyle de bunu yansıtır.

Nedir o felsefe?

Oğuz: Biraz nihilizme, biraz anarşizme dayanır. Punk'ın şekilci bir hareket gibi görünmesi eyleme dayanmasından kaynaklanıyor. Bir insanın saçını başını dikip sokakta yürümesi toplum kurallarına karşı yapılmış bir eylemdir. Ben sizden değilim, sizin giydiğiniz üniformalara karşı çıkıyorum anlamına gelir. Estetikten ziyade bir nevi eylemdir.

Tolga: Toplum insanları aynı şekilde olmaya iter. Punk ise toplumdan sıyrılmak isteyen, toplumun yanlış yanlarından kaçmak isteyen insanların müziğidir. İnsanları görünüş olarak rahatsız etmek, topluma karşı bir saldırıdır.

Oğuz: Fiziksel olarak bir eylem yapmıyoruz ama zihinsel olarak eylem içindeyiz. Varlığımızla bir eylemiz. Ama insanın zekası yeterliyse, illa saçını dikmesi gerekmiyor.

Punk agresif bir müzik. Siz de agresif misiniz?

Oğuz: Ben öyleyim.

Tolga: Evet agresifim. Çevremizde olup bitenlere karşı çok çabuk hiddetlenebiliyoruz. Ama insanlara saldırmıyoruz. Punk'da şu vardır; punk saldırmaz, saldırıya uğrar ve kendini korur. Kadıköy konserinde başımıza gelen de buydu. Fasişt bir saldırı yaşadık.

Genelde topluma karşı çıkış ergenlik döneminde olur. Ve bu dönemde gençler kendini müzik, şiir gibi uğraşlarla ifade eder. Yaşınız ilerleyince punk'a devam edecek misiniz?

Tolga: Ben ergenliği atlattığımı düşünmüyorum. Yetişkin olmak istemiyorum. Adam olmak istemiyorum. Çünkü adam olmak isteyen insanların neler yaptığını görüyoruz.

Oğuz: Yurtdışında kırklı yaşlarda, çoluğu çocuğu olan bir çok punk'la karşılaştım. Kafada olup biten bir şey. Punk gerçekten bir yaşam biçimi. Bu felsefeyi anlayan insan entelektüeldir. Sözünü ettiğim bilinen anlamıyla entelektüellik değil. Fanzin okumak da bir nevi entelektüelliktir.

Fanzin okumak bir çeşit karşı çıkış mı?

Tolga: Fanzin alternatif bir yayındır. Kopyalanmasına kimse bir limit veya sansür koyamaz.

Fanzin bana yüzeysel geliyor. Sisteme karşı çıkmak için ciddi bir birikim gerekiyor. Bu birikimi oluşturan koşullarından biri de, çok iyi bir kitap okuyucusu olmak gibi geliyor bana.

Tolga: Elbette. Fanzin kişisel, anlık bir şey.

Şu anda neler yapıyorsunuz. Herhangi bir yerde çalışıyor musunuz?

Tolga: Çalışmaya karşıyım. Arada bir, bir iki ay çalışıyorum. Çalışma hayatını da baltalamaya çalışıyorum aslında.

Oğuz: Gelecekle ilgili kaygım var. Bu yüzden çalışıyorum.

Punk'ın adrenalini arttıran bir tınısı var. Nasıl bir boşalma bu?

Oğuz: Bu harika bir şey. Bizim şarkılarımız, konserlerde albümdeki hızıyla çalınabiliyor. Hissediyoruz ve gaza geliyoruz. Özellikle seyirci de etkiliyor bizi.

Türkiye'deki çarpıklıkları sokak diliyle anlatıyorsunuz.

Tolga: Evet. Sokak diliyle yazılmış ironik şarkılar bunlar.

Politik müzik yapıyorsunuz, ama politik olmadığınızı söylüyorsunuz.

Tolga: Biz grup olarak politika yapmıyoruz. Bir ideolojimiz yok. Belli bir kuruma ya da fikre hizmet etmiyoruz. Kendimize hoş gelen şeyleri seçiyoruz, her şeyden biraz alıyoruz. Kişisel bir şey bizim yaptığımız.

İdeolojimiz yok diyorsunuz. Punk ideolojik değil mi?

Tolga: Sonuçta sol görüşe sahip olduğumuz kesin. Ama bu bildiğimiz, klasik anlamdaki sol değil. Türkiye'deki sol anlayış bana bağnaz geliyor.

Oğuz: Herhangi bir eylemde çıkıp halay çekmek istemem. Türkiye'deki solcularla benim eylem mantığım çok farklı. O açıdan da birçok yerde ayrılıyoruz.

Türkiye'de bir sürü müzik grubu var. Çoğu da aşk, börtü böcek konularını işliyor. Sözleri de sizin kadar sert değil. Ama çıkıp da biz politik değiliz demiyorlar.

Tolga: Biz punk müzik yapıyoruz. Pop grubu değiliz.

Oğuz: Yeraltında gruplar var. Bizim şu anda sizinle yaptığımız röportajı reddeden en aşağı bin tane grup sayabilirim size. Sonuçta Öküz bağımsız bir dergi, ama bir yanıyla sisteme ait. Dağıtımıyla en azından.

Tolga: Türkiye'deki olanakların darlığında sistemin araçlarını bir şekilde kullanmamız gerekiyor.

Oğuz: Mesela albümümüz tahmin etmediğimiz kadar çok sattı. Şöyle bir sorun da var; ne kadar popüler oluyorsak o kadar düşüyoruz aslında.

Tolga: İnsanlar "ne güzel, her yerde çıkacaksınız," diyor. Biz bunun için müzik yapmıyoruz ki. Biz nefretimizi kusmak istiyoruz. O yüzden çalmamayı bile kabulleniyoruz.

Bu tepki önce aileye karşı mı başladı?

Tolga: Sonuçta ben annem babam sevsin diye punk yapmadım.

Oğuz: İki kişi evlenir, bir de eğlenmek için çocuk yaparlar. Bu tam bir kısır döngü. Topluma yararlı bir genç olması için eğitirler onu. Ailenin yaptığı şey toplumun devamını sağlamaktır. Biz bu toplumun devam etmesini istemiyoruz. Bu sisteme dahil olan hiçbir şeyin devam etmesini istemiyoruz.

Grup içinde uzun zamandır bir takım problemler var. Bir ara ayrıldınız, sonra tekrar devam ettiniz. Ama yine de kendi içinde bir çözülme var. Birbirinizden habersiz gibisiniz.

Tolga: Evet, aramızda kopmalar oldu. Grup ikiye bölündü. Belki onlar büyüdü biraz.

Oğuz: Bizim grubun tek sorunu popülizmdir. Genelde popülizm punk gruplarının belasıdır. Dağılmalara neden olabilir.

Tolga: Sonuçta biz bir araya gelmeyi düşünmüyoruz. Bir albüm daha yapmayı istiyoruz. Bunu da şunun için istiyoruz; bir şeyler yaptılar ama arkasında duramadılar demesinler diye. İkinci albümden sonra da ayrılacağız.

Gerçekten "Telaşa Mahal Yok" mu?

Tolga: Her şey hazır olmasına karşın uzun süre albüm yapmadık, bekledik. Sonuçta albüm istediğimiz gibi çıktı. Ağır ağır gidiyoruz, acelemiz yok. Ömür uzun yani.

Bir şarkınızda "Beni kandır ama, kendini kandırma" diyorsunuz. Gerçekten de felsefeniz bu mu?

Tolga: Ben kişisel olarak kendimi kandırmamaya dikkat ediyorum. Ama bir çok insan kendini kandırıyor.

Oğuz: Siz bir basın mensubusunuz, ama kendinizi kandırıyorsunuz. Çünkü bir işiniz, eviniz, televizyonunuz var diye kendinizi mutlu sayıyorsunuz, bu bir kandırmaca. Siz de bu çarkın dişlilerinden birisiniz.

Tolga: Paraya endeksli bir hayat bu. Kağıt parçacıkları için insanlar birbirini yiyor.

Son arzularınız?

Tolga: Rashit Grubu olarak son kez konser vermek...

Oğuz: Kendi plak şirketimi kurmak...

EREN KAZIM AKAY

Eren Kazım Akay yeni bir ses. "Bir kolaratur soprano ile banka müdüründen doğma." diye tanımlıyor kendisini. Otuz altı yaşında ilk albümünü Kalan Müzik'ten "Turkuaz Patlıcan" adıyla çıkaran Akay, Mimar Sinan Üniversitesi heykel bölümü mezunu. O bir aşık, saz şairi, trubator, sokak şarkıcılığı geleneğinin modern bir uygulayıcısı. Aynı zamanda duruşuyla, görüşleriyle ve şarkılarıyla oldukça farklı.

"Ben atlıycam, atlıycam..."

Onunla röportaj yapmanın zor olduğunu söyleyebilirim. Konuşma konusunda kendi deyimiyle tam bir kabız. Muhabbet ilerledikçe rahatladı, esprili, biraz da geyik bir konuşma ortaya çıktı. Eren Kazım Akay'ın Kalan Müzik'ten Kasım 2000'de çıkan "Turkuaz Patlıcan" adlı albümü, uzun yılların ve hayat üzerine oluşturduğu birikiminin sonucu.

Geçmişten bu güne kalender ve biraz da mayhoş bir derviş gibi gelen Akay'ı dinlerken, kendinize doğru giden bir yolun ayrıntılarını bulabilirsiniz.

Şarkında "Aynada gördüm. Arkamda, sırtımda bir takım gölgeler. Solum sağım kerhaneler" diyorsun. O aynada daha neler var?

O aynaya bak bakabildiğin kadar. Görmek istediğiniz her şeyi aynalaştırabilirsiniz. Yansıma üzerine kurulu bir yaklaşımım var.

Sen o aynaya nasıl yansıyorsun?

Klipteki görüntüm benim için bir ayna. Yani yaşayan benle görüntüdeki ben arasında nasıl bir fark var. Ya da benim görmediğim dışardan görünen ne varsa görüyorum orada. Sakin, mütevazı yapıda bir adam değilim. Orada çıkan şey bakıyorsun ki gerçekte var. Biraz eşelediğinde niye ben bu kadar sakin olmak zorundayım ki diyebiliyorsun.

O zaman ayna sana yalan söylemiyor. Ya da sen kimseyi kandırmıyorsun. Göründüğün gibisin. Öyle mi?

Klipte kendimi izleyene kadar, karşıma geçip de nasıl bir enerji yarattığımı, nasıl göründüğümü bilemezdim.

Şarkı sözlerine baktığımda "güdük", "yan yatmam", "alem g.t olsun" gibi sokak deyimleri, bir yandan da sakil, vaki, zuhur... gibi eski kelimeler kullanmışsın. Zıt bir duruşun var. Hem öyle hem böylesin. Şarkılarındaki gibi sallanıyor musun sen de?

Ben kendimi iki kutup arasında geziniyor gibi görüyorum. Birincisi o sözlerin tanımladığı şeylerin içine kendimi çok sokmuyorum. Argoyu gündelik hayatta yeri geldiğinde kullanmaktan hoşlanıyorum. Osmanlı kökenli kelimeleri de kullanmaktan hoşlanıyorum. Çünkü o kelimelerin bir şeyi vurgularken, ağırlıkları var. Gündelik hayatta bu kelimeleri kullanmanın da etkisi var. Doğal olarak şarkılarıma da yansıyor. Argoyu bir öğe olarak kabul ediyorum, gerektiği zaman daha aristokrat bir tavrı da kullanıyorum. İnsanın skalasında her biri var.

Tasavvufa yakın bir aşk anlayışın var.

Bunlar benim duruşum ama, tabii ki arkasında aşka olan inancım var. Bir aşk tanımı yaptığımda, tasavvufla çok derinden ilişkisini kurabiliyorum. Belki buna inandığım içindir.

Her şeyi aşkla mı karşılıyorsun?

Tabii aşk çok daha genel bir şey. İçinde yaşadığımız sıvı gibi. Hava gibi...

"Mayhoş bakar her dem aşık" diyorsun şarkında. Aşkın o ekşimsi tadından bahsedelim.

Ekşimsi değil, buruk bir yanı var. Mayhoşluğun, o burukluğun kırık duygusu var. Hüzün gibi . Hüzün insanın temel duygusudur. Bir insanı yalnız başına bir yere koyduğunda, onun yaşadığı çoğunlukla hüzündür. Hüzünde öze, cevhere dair bir şey var. Hep merkezde olan bir duygu olarak algılıyorum. Yani molekülün ana parçası olarak düşünüyorum.

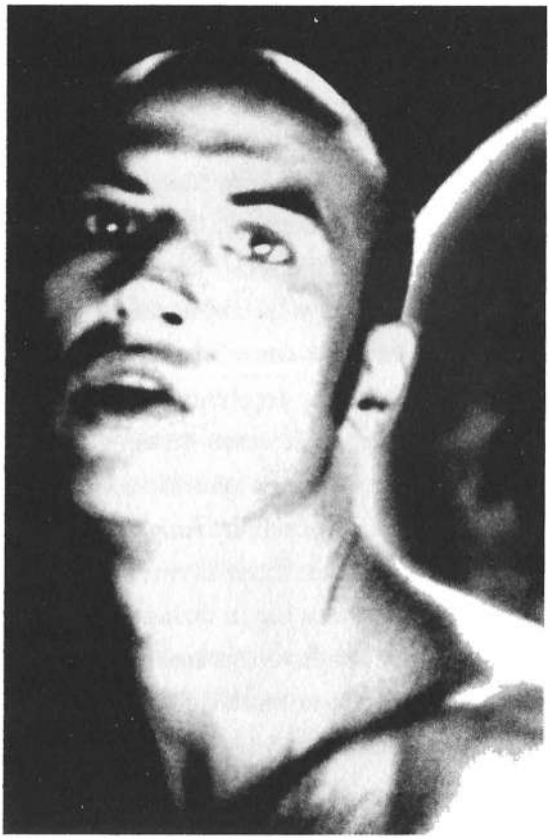

"Beni bırak da geçem", " Hay kalam" gibi folklorik özellikler taşıyan şarkıların da var. Türküleri seviyorsun. Bunlardan söz edelim...

İlkokul ikinci sınıftan başlaya-

rak on dokuz yıl halk danslarıyla ilgilendim, oynadım. Onun yansımasıdır bu şarkılar.

Peki nasıl doğdu bu albüm, müziğe nasıl başladın?

Gitarı elime alıp da, bir takım şarkılar çalmaya başlayana kadar dinlemekle ilgili zevklerim vardı. Kendim çalmaya, söylemeye başladığımda müziğe bakışım değişti. Yapılan diğer müzikleri incelemeye başladım. Neler yapmışlardı, ben nasıl yapıyorum gibi. Bu parçaları albüm haline getirene kadar yakınlarım dışında kimse bilmiyordu. Kendimi tatmin etmeden başkasına çalmak rahatsız etmiştir beni.

Şu anda tatmin olmuş durumda mısın?

Tabii, albüm çıkarmaya karar verdiğim zaman bu sorunu halletmiş durumdaydım.

Hayat üzerine değişik bir felsefe geliştirmişsin, kafa yormuşsun. Çok fazla ironi var anlattıklarında.

Kendisiyle dalga geçebilme konusunda iddialıyımdır. Kendime çok fazla değer veren bir tip değilimdir. Bir şeyi önemsemekle önemsememek aynı sonuçları doğurabilir. İkisi de birer komplekse dönüşebilir. Ama ikisinin de dengeli bir noktası vardır. O noktada kendini önemsemeyen bir yanım var. Bir de espri üretmeyen, hayatı fazlasıyla ciddiye alan bir yanım var. Bunu bilinçli yapmıyorum ama, çok fazla yansımaları var. Bu albümün çıkmasıyla bunu daha iyi anladım. Kendini önemsemek espri çıkartıyor, önemsememekse ciddi şeyler çıkartıyor.

Kendini acımasızca eleştirdiğin, haksızlık ettiğin anlar oldu mu?

Kendi kendime sebep olduğum hayal kırıklıklarım olmuştur. Ama eğer bir kader çizgisi varsa, bu da içinde olması gereken şeydir diye düşünürüm. Aslında karşılaştığım olumsuz durumlara karşı bir kalkan geliştirmişim. Kendimi sakinleştirebiliyorum.

O kaderciliği hissettim şarkılarında. Bu kadercilikten kaynaklanan boş vermişlik, kaçış, vazgeçme gibi durumlar da var.

Kadere isyan var. Çok daha iyi bir kadere sahip olmak isterim, oysa kader bana başka bir yol çizmiş. Bir durumu kabullendikçe, o olaya inanç da gelişiyor. Ama bu kabullenişin de sonu yok. Hayat birden bire meditasyona dönüşebilir. Kendi vazgeçmelerini yaşamak, tasavvufla da bağlantılı. Bu anlamda tasavvufa ilgim oldu. Ama okuyarak tasavvufa yakınlaştım diyemem. Bilmediğim bir etki altındaydım. Nedir bu diye araştırdım ve tasavvufu buldum.

Tasavvuf vazgeçme üzerine mi kurulu?

Bedenden, yaşamdan vazgeçme var.

Sende böyle bir şey var mı?

Yok, o tasarımla bir tasvir içersindeyim. Hayatımda çileci bir insan değilim.

Cemal Süreya'nın "kırıldık, daha da kırılırız" diye bir dizesi var. Buna benzer söylemler var senin şarkılarında da.

Bu, insanın neye ulaşmak istediğiyle ilgili. Ben üretime yönelik bir bakışla bakıyorum. Başarısızlık olarak algılamamak gerekir.

Hayat için bir takım kısa notlar ... mecaz, girintili tuzaklar, hayal ve gerçek... Hayalle gerçek nerede çakışıyor?

Hayalle gerçek çakışmıyor, ya da çakıştığı yer değil de dönüşmesi önemli. Bu dönüşüm de metaforlar yoluyla söze dönüşüyor. Bunun kökenleri poetikadan beri var. Orada dili kullanmanın estetik yönleri ortaya çıkıyor. Mecaz bir şeyi birebir anlatmanın dışında farklı anlatmaktır. Bu mecazları da ben buluyorum, bunlar da beni ele veren şeyler. Girintili tuzağa gelince, bir yüzey düşün bir takım girintiler, çıkıntılar var. Çıkıntılarda bir problem yok ama, girintilerin hepsi tuzak. Dinleyen için bu şarkılar bir maymuncuk görevi görebilir. Öyle bir maymuncuk ki her kilidi açar.

Her kilidi açıyor da bazen de "kapılar kütük" oluyor.

Açılmayan kapıların hepsi kütüktür.

Yalnızlık...

...

Zor konuşuyorsun.

Zor konuşan bir tip diyorsun da nereden anlıyorsun? Nasıl zor konuşulur?

Her halinden belli, sıkılıyorsun, dağınık bir durumdasın.

Öyle, dikkatimi dağıtan şeyler var, başta şu sesimi aldığın teyp. Rahat değilim. Genel olarak da rahat değilimdir. Bir kabızlık var. Kabızlıktan kurtulmaya çalışıyorum.

Yorgun da görünüyorsun.

Evet yorgunum. Şu son olaylar, siyasetteki, ekonomideki dalgalanmalar...

Bu ekonomik dalgalanmalarla çok mu ilgileniyorsun?

Ya tabii, ne oluyor ne bitiyor bilmek istiyorum. Benden habersiz bir şey olur da kaçırırım diye.

Aynı zamanda Mimar Sinan Heykel bölümünden mezunsun. Buradaki bakış da müziğe yansımıştır.

Evet, bir şekilde yansıyor. Backroundum müzik olmadığı için, işin açıklamalarını heykelle ilgili bilgiye dayanarak yapıyorum. Heykel disiplinini yaptığım bestelere taşıyorum. Şarkı sözlerim çala kalem çıkan şeyler değil. Bir kurgu sonucu ortaya çıkardığım sözler. Bu da yine heykeltraş olmamla ilgili bir şey. Gerçi altı yıldır heykelle ilgilenmiyorum. Şu anda animasyon işiyle uğraşıyorum, ama heykeldeki kurguyu oraya da taşıdım.

Son arzun...

Sadece üretime yönelik bir hayatım olsun isterdim. Bir an bir yerde durmak istemiyorum...

"Ben atlıycam atlıycam, ben orada durmıycam" diyorsun zaten...

Atlamak kavramı on yıl öncesinden gelen bir şey, hâlâ da atlamış değilim.

Belki atladın, havada kaldın...

Belki de düştüm, göremiyorum.

TURGUT BERKES

1953 yılında İzmir'de doğdu. 1970'de TED Ankara Kolejini, 1977'de Baurnemouth College Of Art'ı bitirdi.

Radyoculuk, kütüphanecilik, gazetecilik, çevirmenlik yaptı. Animasyon, resim ve müzikle ilgilendi. Resim sergileri açtı. 1989'da Fuat Güner'le birlikte FT stüdyolarını kurdu. 2000'de Karakutu adlı albümü yayınlandı. Şu sıralar interaktif animasyonla uğraşıyor.

"Türkiye'de Rock Yapmak Başlı Başına Uyumsuzluk"

Turgut Berkes'le, Etiler'de stüdyo olarak da kullandığı evinde Kara Kutu'yu açtık.

Albümünüzün adı "Kara Kutu". Albümün kapağını açtığımızda kazanın nedenini anlayacak mıyız?

Eyvah!!! Böyle soru ha. Kazanın nedeni değil aslında, hikayesi diyelim. Yani kaza raporu.

Yıllardır müzikle uğraşmanıza karşın, albümün çıkışında gecikme oldu.

Gecikme olarak değerlendirmiyorum. Bir sürü şey ancak birleşti. On sene önce de bir albüm yapabilirdim ama, o anda çıkacak bir albümün benim için anlamı yoktu. Albümde çalışacağınız müzisyenler çok önemli, tabii ki desteği de. Ayrıca maddi koşulların da uygun olması gerekiyordu. Belli düzeydeki insanlarla bir anlaşma yakalayıp, birlikte çalışma şansı iki yıl önce oluştu. Ayrıca kendi şirketimiz olan Om Müzik'i kurduk ve albümü çıkardık.

Om Müzik'in hedefi ne? Var olan müzik piyasasının dışında bir şeyler yapıyorsunuz. Farklı yanlarından biri de albüm kapaklarında plastik kullanılmıyor, kartondan, plak görünümünde CD'ler yapılmış.

Om'un hedefi herkesin şikayet ettiği şeyleri karşılamaktı

aslında. Nurettin Aytun Ankaralı bir işadamı, bar işletiyor. Bunun ötesinde müziksever bir insan. Nurettin iş yapalım demekten çok, "Ne pahasına olursa olsun senin albüm çıkmalı," diyerek bana destek verdi. Aslında benim evimde kendi stüdyom vardı ve orda bir şeyler yapıyordum. O anlamda desteğe ihtiyacım yoktu. Ama çalışmalarımı sonuçta bir plak şirketine götürecektim. Moğollar'dan Taner Öngür'ü uzaylı kılığına sokmuşlardı. Onlar da tutup beni uzaylı kılığına filan sokacaklardı. Böyle bir şey istemediğim için plak şirketini kurduk. O zamanda belli ilkeler oluştu. Yanlış anlaşılmasın, sadece rock yapan plak şirketi gibi düşünmüyorum orayı. Amacımız içten ve düzeyli bir şeyler yapmak.

Pilli Bebek de Om'dan çıktı. Başka kimler var?

Evet, bir sürü potansiyel isim var. Bakıyoruz herkese. Ankaralı Ebru Özgencil adında çok yetenekli bir arkadaşımız var. Kendi sözünü, bestesini yaptığı elliye yakın şarkısı var. Gitar çalıyor, çok da iyi sesi var. Şu anda başlıca hedefimiz o. Ayrıca Orhan Atasoy'a da bir albüm yapılacak, bunun çalışmaları sürüyor.

Moğollar'a, Sertab Erener'e şarkı sözleri verdiniz. Benim bildiklerim bunlar...

89'dan bu yana stüdyo çalışmalarını sürdürüyorum. Pop piyasasının dışında durdum. Benim yaptığım işlere pop piyasasından pek talep olmadı. Olsa da zaten nerde buluşabiliriz bilmiyorum. Şimdiye kadar ki buluşmalar da çok kolay olmadı. Moğollar başka tabii. Onlar için yazdım. Sertab'a da bir

ara söz yazdım. Sibel Tüzün rockçu olmaya karar verdi, benden beste aldı. Onun dışında Tarkan'a bir beste verdim. O da enteresan bir hikaye.

Şarkılarınızı verdiğiniz kişileri seçiyor musunuz? Belli bir kriteri var mı?

Kişiyi seçmek gibi bir durumum yok. Kim gelirse onun için bir şey düşünmek isterim. Aslında Tarkan benden Mindos'u istedi. Ben de dedim ki, bu kırk yaşında bir adamın söylediği şarkı, Tarkan'ın ağzından komik kaçar. Ona gidecek başka bir parça yazdım.

Son dönem Rockçılardan bazıları sisteme veya diğer olumsuzluklara karşı çıkmak gerekmediğini, rock yapmanın bile bir başkaldırı olduğunu söylemeye başladılar.

Kim onlar? Siyasi olmamak gibi bir şey düşünemiyorum.

İnsan her an siyasi bir hayvan. Bunu bir partiyi tutmak, herhangi bir ideolojiyi desteklemek anlamında söylemiyorum. Zaten bir uyumsuzluk söz konusu. Türkiye gibi bir yerde rock yapmak başlı başına uyumsuzluk. Aslında rock terimini bile rahat kullanamıyorum. Çünkü Türkiye'de rock'ın anlamı iyice tuhaflaştı. Televizyonda görüyorum, feci uzun saçlı adamların elinde elektro gitarlar, arabesk çalıyorlar. Böyle gruplar var. Tanımlar bayağı karıştı. Mesela ben kendi şarkılarımı pop şarkıları olarak değerlendiriyorum. Bence Türk popu ne olmalı gibi bir şey bu. Sound olarak rock'ı sevdiğim için, rock gitarlarını kullanıyorum. Rock soundlu aranjmanlar bunlar. Rock'ın bir duruşu var, onun kendisi zaten siyasi.

Türkiye'nin 80 sonrası siyasi gelişimini göz önüne alırsak, sanatın birçok alanına olduğu gibi Rock müziğe de bireysel mutsuzluklar, yalnızlıklar yansıdı. Hatta ön plana çıktı...

Bu da bir ihtiyaç, toplum da bireylerden oluşuyor neticede. Bireylerin mutsuzluğu da topluma yansıyor. Türkiye genelde mutsuz bir ülke. Dün akşam arkadaşlarımdan biri şöyle dedi; "Mutsuz olduğumuz gibi, mutsuzluktan pozitif bir şey de üretmiyoruz." Benim de amacım o, yaşadığımız şeylerden olumlu şeyler çıkarmak. Arabesk tersi mutsuzluğun içinde yüzüp durmak. Siyasi olup olmamak bununla bağlantılı. Ben kişisel bir şey yansıtıyorum, çünkü kendimden başka bir şey yok yapacağım. Ama ben hiç olmazsa bunu pozitif enerjiye dönüştürmeye çalışıyorum.

Elimde sizin çevirisini yaptığınız İyi Şeyler Yayınları'ndan çıkan Camille Paglia'nın "Cinsellik Ve Şiddet, Ya da Doğa Ve Sanat" adlı bir kitap var. Çeviri yapmak kolay olmasa gerek. Kitabı baştan yazmak gibi bir şey.

Bu kitabı nereden buldunuz?

Beyoğlu'nda bir kitapçıdan aldım.

Uzun süre oldu bu kitap basılalı. Piyasada yoktu. İkinci baskısı yapılmış herhalde, hiç haberim yok çok şaşırdım. Neyse bugüne kadar Türkiye'de iş yapıp, karşılığında para kazandığım tek iş çeviridir. Benim asıl işim çevirmenlik. Son yıllarda daha az çeviri yapıyorum. Zevk için de yapıyorum, çünkü İngilizce bir kitap okuduğumda başkalarının da paylaşmasını istiyorum. Şimdi de "Puslu Kıtalar Atlası" adında İhsan Oktay Anar'ın kitabını Türkçe'den İngilizce'ye çeviriyorum. Yani tersini yapıyorum. Dili çok ilginç, İngilizce olur mu acaba, nasıl olur diye düşündüm. Merakımdan çevirmeye başladım, sonra da çok heyecanlandım. Aradan epey zaman geçti, aslında bir iki sene önce başladım. Arada bir yazıyordum, yazarla görüşmeye başlayınca bitirmeyi görev bildim. Bu arada Yapı Kredi Yayınları ilgi duydu olaya. Aradılar, biz bunu finanse etmek istiyoruz, yurt dışında yayınlatacağız dedi.

Son arzunuz ?

Bilmem ki...

ROXY 2000 ÖZEL

BAĞDAT AVANUE

2000 yılı Roxy Müzik Günleri'nde birincilik ödülü ve Jüri performans ödülünü alan Bağdat Avanue; Evrim Özsuca, Elif Çağlar, Burak Babacan, Emre Kardeş, Alper Alsan, Nedim Bağcan ve Meriç Demirkan'dan oluşuyor.

Müziğinizden sözedelim biraz..

Yaptığımız müziğin türünü bilmiyoruz. Sorulunca uyduruyoruz. Bir çok müzik türünden etkilendik. Bizim müziğimiz birçok türün bileşimi. Postmodern otantik caz bile diyebiliriz. Artık 2000'li yıllara girdik. Şu ya da bu tür diye adlandırmaya pek gerek yok. Hepimizin etkilendiği şeylerin kaynaşmasından oluşan bir müzik bu. Kısaca, Bağdat Avanue sound diyebiliriz.

Besteler size mi ait?

Yaptığımız her parça, bundan sonra yapacaklarımız da dahil, kendi hayatımızdan çıkıyor. Hepsinin bir hikayesi var.

Türkçe sözlü söylemeyi düşündünüz mü?

Türkçe sözün adaptasyonu zor. Bir de pazar olarak Türkiye'yi düşünmüyoruz. Yozgat, Diyarbakır, Kahramanmaraş

yörelerinde tanınalım, ünlü olalım, ya da İstanbul'da üç tane semtte bilinelim diye bir kaygımız yok. Bütün dünya bizim pazarımız. Ulaşabildiğimiz ölçüde dünyanın her köşesine müziğimizi göndermeye çalışacağız.

Roxy Müzik Günleri hakkında ne düşünüyorsunuz, bu ödül size neler getirecek?

Türkiye'de bu tür organizasyonlar çok az, hatta hiç yok diyebilirim. İnsanları gerçekten motive edecek, alternatif türleri ortaya çıkaracak fazla organizasyon yok. Bundan dolayı Roxy'i bize en uygun platform olarak gördük. Roxy'nin Bağdat Avanue soundunu anlayacağından emindik. Gerçi müziğin yarışmasının yapılması ne derece doğru, ama insanlara ulaşmak için de gerekli. Sonuçta bütün grupları severek dinledik.

REPLIKAS

Roxy Müzik Günleri'nde ikincilik ödülünü alan Replikas'ın temeli 1993'de Gökçe Akçelik, Barkın Erkin ve Orçun Baştürk tarafından atıldı. 1998'de Selçuk Artut'un katılımıyla son halini aldı. Replikas, Aksi İstikamet adlı toplama albümde Gulyabani Müzik adlı parçasıyla yer aldı.

Replikas yeni bir grup değil. Zaten sevdiğimiz, dikkatle izlediğimiz bir gruptu.

1997'de bir barda çalmaya başladık. Bir sürü insan bizi takip etmeye başladı. Hiçbir yerde yayınlanmamasına rağmen bizim şarkılarımızı söylüyorlardı. Böylece Replikas hikayesinin başladığını hissettik.

İkincilik ödülü için ne diyeceksiniz?

İki üçten iyidir.

Müziğinizde Arap, Hint, Anadolu motiflerinden tutun da arabeske, punka kadar çok farklı müziklerin etkileri var.

Etkilenme değil de yaşamak gibi bir şey. Yaşadığımız şeyleri yapıyoruz.

Roxy için ne düşünüyorsunuz. Birçok grup kendi tarzını oluşturmuş diyebilir miyiz?

Zannetmiyorum. Orijinallik aranıyorsa, olmaması gereken

şeyler de vardı. Standart, çizgi dışında olmayan parçalar da vardı. Bunun aksini yapıyoruz demek istemiyorum ama, standarttan uzak durmaya çalışıyoruz.

Albüm hazırlıklarınız var mı? Bu ödülden sonra albümüz herhalde çıkar.

Bilmiyorum. Türkiye'de işler garip yürüyor. En yüksek yerlerden teklifler geldikten sonra bakıyorsunuz bir anda teklifler geri çekilmiş. O projeleri yürüten kişilerin profesyonelce çalışmamalarından kaynaklanıyor bu. Teklif sundukları kişinin backroundunu incelemiyorlar. Hadi bir proje olsun diye işe soyunuyorlar, sonra da peşini bırakıyorlar. Böyle şeylerle çok karşılaştık. Sonuçta; Türkiye için umudumuzu yitirmeye başlamıştık. Bağlantıları hep yurtdışında yapmaya başladık.

ENNIOIA

Üçüncülük ödülünü alan Ennioia'nın solisti Somay Akçam. Ennioia, Roxy'nin en kalabalık orkestrasına sahipti.

Roxy'ye nasıl hazırlandınız?

Konservatuardan bir ekip toplayarak çalışmaya başladım. İki hafta gibi çok kısa bir sürede hazırlandık. Bunun sonucunda üçüncülük ödülü geldi. Orkestrada on kişi var. Davulda Doğaç, basta Ozan, birinci klavyede Genco, ikinci klavyede Burak, perküsyonlarda Onur ve Reşit, gitarda Cüneyt ve vokalde Funda. Aranjmanlar Cüneyt Yamaner'e ait.

Daha önce herhangi bir yarışmaya katıldınız mı?

Geçen yıl "Mesih'in El Kitabı" adlı üç kişilik bir grupla yine Roxy'e katılmıştık. Dereceye giremedik. '95 yılında Milliyet'in liselerarası müzik yarışmasında beste dalında Türkiye birincisi, vokalde Türkiye ikincisi olmuştum.

Müziğinizden söz eder misiniz?

Yaptığımız müzik etnik öğeler taşıyor. Bu açıdan avantajlıyız. Yurtdışında bu tür çalışmalar yapılıyor, biz niye yapmayalım diye düşündük.

Roxy Müzik Günleri için neler söyleyebilirsiniz.

Bu ödül benim için fazla bir şey ifade etmiyor. Çünkü yarışan gruplar farklı alanlardaydı. Ve çok iyilerdi. Özellikle bi-

rinciliği alan grup bunu haketti. Çok sağlam gruplar vardı. Önümüzdeki sene organizasyon daha büyük olacaktır. Çünkü bu yıl istedikleri talebi yakaladılar. Çoğu kişi yarışmaya katılmaktan korkuyordu. Artık bu korku kırıldı.

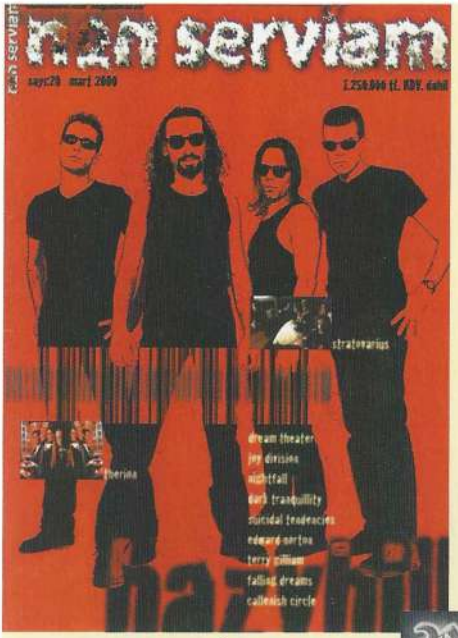

"Laneth" ekolünün devamı sayılabilecek "Non Serviam" 2000 yılında, Tiamat konseriyle 2 yıl süren yayın serüvenine son verdi.

Radyo, TV, internet ve festival organizasyonları yoluyla rock severlere ulaşan "Rock Station" dergi olarak da raflara çıktı.
PK: 378 06443 Yenişehir-Ankara
http://rockstation.kayranet

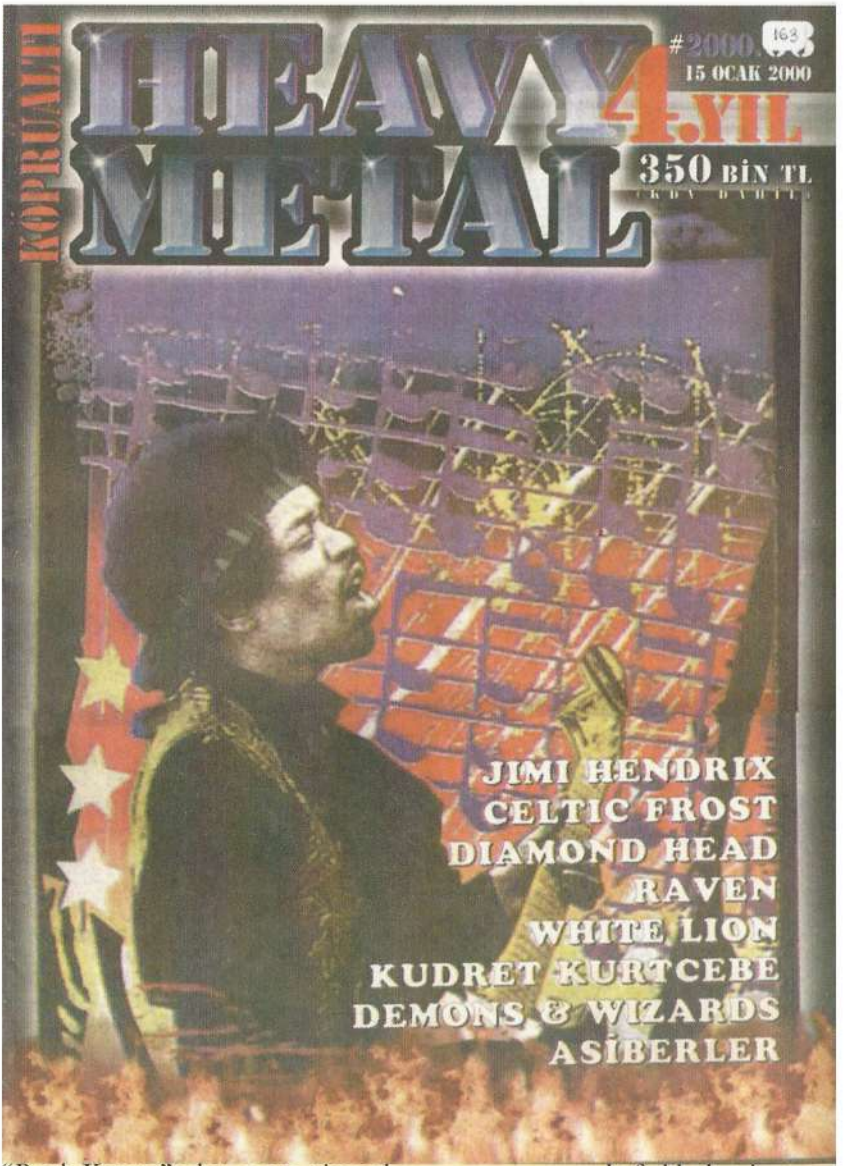

"Rock Kazanı"ndan sonra piyasada en uzun yaşayan haftalık dergi "Şebek" ve onun devamı olan "Köprüaltı Heavy Metal" dergisi oldu.

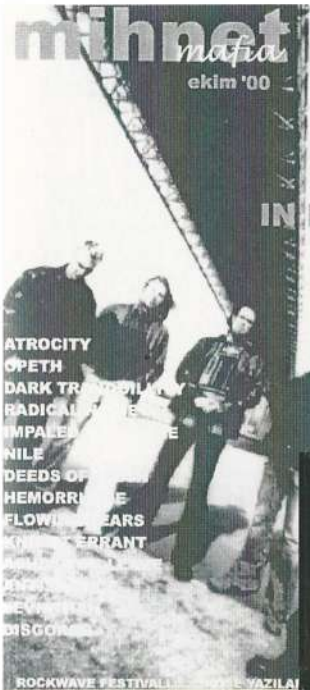

"Mihnet Mafia" neredeyse yılda bir çıkıyor ama her sayısı önemli birer başvuru kaynağı.
179. Sk. No: 19/6 35280 Küçükyalı / İzmir

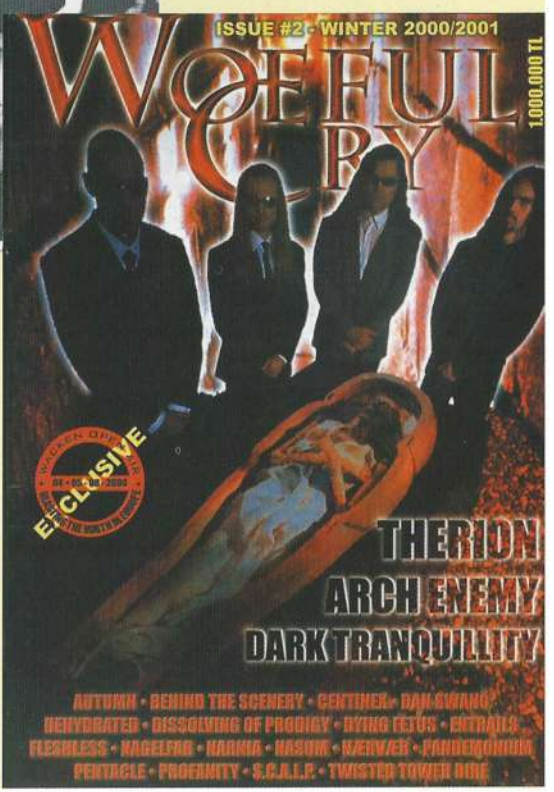
ISSUE #2 - WINTER 2000/2001
WOEFUL CRY
1.000.000 TL
EXCLUSIVE
THERION
ARCH ENEMY
DARK TRANQUILLITY
AUTUMN • BEHIND THE SCENERY • CENTINEX • DAN SWANO
DEHYDRATED • DISSOLVING OF PRODIGY • DYING FETUS • ENTRAILS
FLESHLESS • HAGELFAR • HARNIA • HASUM • NÆRVÆR • PANDEMONIUM
PENTACLE • PROFANITY • S.C.A.L.P. • TWISTED TOWER DIRE

Kalabalık bir ekip hazırlıyormuş izlenimi veriyor. Ama tüm röportaj, yazı, kritik, sayfa tasarımı ve her şey Ozan Akoğlu'na ait.
106. Sk. No: 10/9
35290-Göztepe / İzmir
woefulcry@hotmail.com

Heavy metalin karanlık toplulukları, albümleri ve röportajlarıyla "Tenebrarum"da, İzmir'de çıkıyor.
PK: 5 Ege Ünv. PTT Şb. Bornova / İzmir

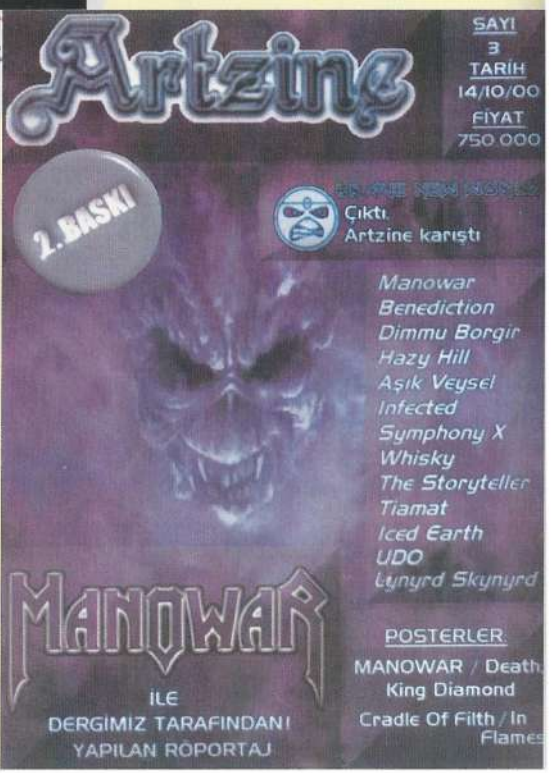

Underground yayın aleminde içeriği en zengin fanzinlerden birisi olarak biliniyor.
http://www.geocities.com/artzine666

Doğu Anadolu'da çıkan ilk fanzin, tüm ülke genelindeki gelişmeleri izliyor.
http://www.rock-bank.f2s.com

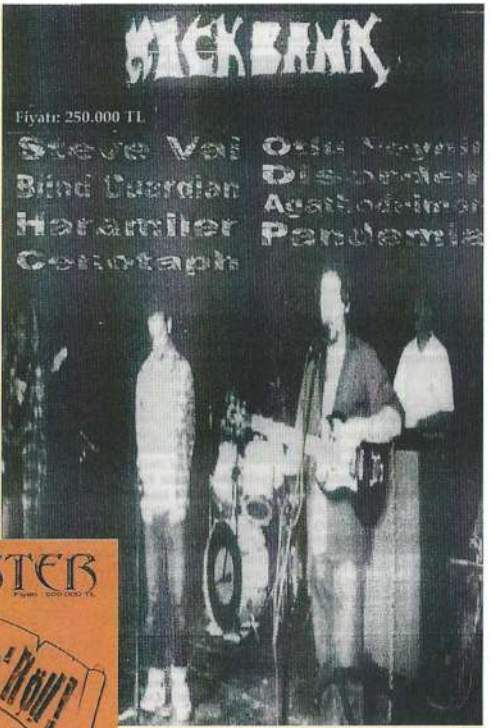

METAL MONSTER
You Can't Kill Rock 'n' Roll!
KARA CAHİL MEDYANIN GÜCÜ HEAVY METAL ATEŞİNİ SÖNDÜRMEYE ASLA YETMEZ!
SONUNA KADAR BURADAYIZ.

Erdem Genç'in başarılı bir öğrenci olması bu fanzinin çok seyrek çıkmasına neden oluyor. "Pentagram özel sayısı'nı bulun.
http://www.entelisi-de.com/metalmonster

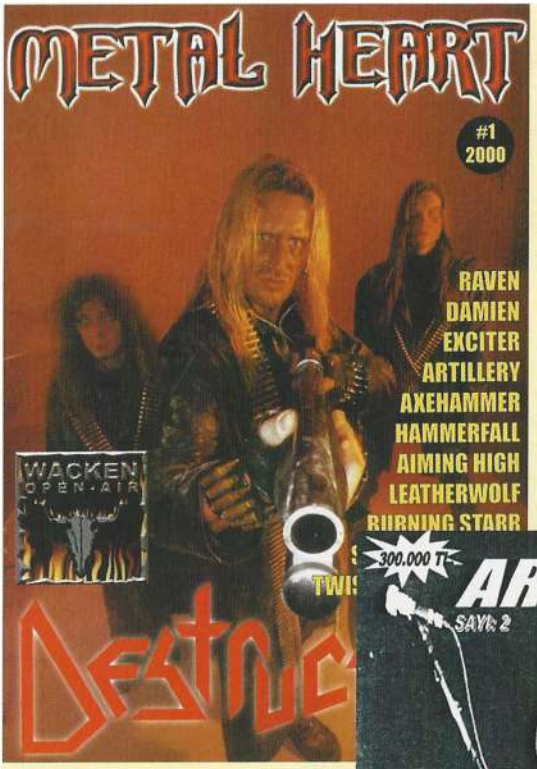

Emre Görür'ün yine tek tabanca çıkarttığı bir fanzin. Sayfa tasarımında Ozan Akoğlu'nun imzası var.

Silivri Dershanesi
Ali Çetinkaya Cad. No:25 34930
Silivri / İstanbul
metalheart@mail.com

Hardcore piyasası 2000'de "Artcore"la yakın takip altına alındı.

http://www.geocities.com/artcorezine

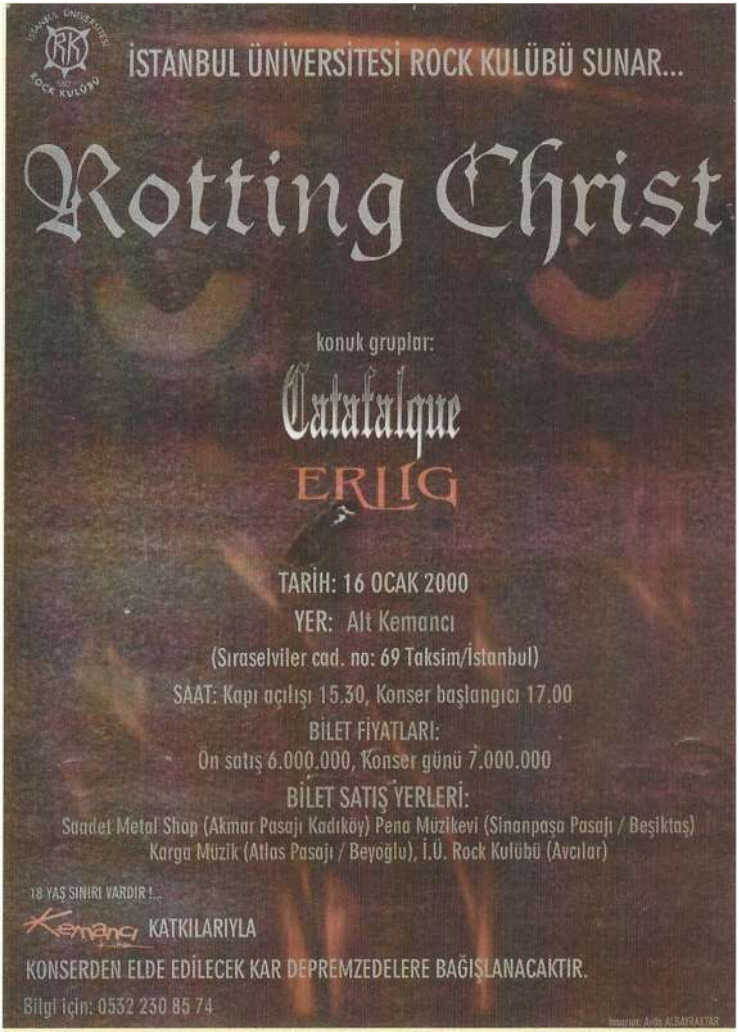
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ROCK KULÜBÜ SUNAR...
Rotting Christ
konuk gruplar:
Catafalque
ERLIG
TARİH: 16 OCAK 2000
YER: Alt Kemancı
(Sıraselviler cad. no: 69 Taksim/İstanbul)
SAAT: Kapı açılışı 15.30, Konser başlangıcı 17.00
BİLET FİYATLARI:
Ön satış 6.000.000, Konser günü 7.000.000
BİLET SATIŞ YERLERİ:
Saadet Metal Shop (Akmar Pasajı Kadıköy) Pena Müzikevi (Sinanpaşa Pasajı / Beşiktaş)
Karga Müzik (Atlas Pasajı / Beyoğlu), İ.Ü. Rock Kulübü (Avcılar)
18 YAŞ SINIRI VARDIR !..
Kemancı KATKILARIYLA
KONSERDEN ELDE EDİLECEK KAR DEPREMZEDELERE BAĞIŞLANACAKTIR.
Bilgi için: 0532 230 85 74

İÜ Rock Kulübü tarafından gerçekleştirilen bu organizasyonda Rotting Christ ülkemize 3. kez geldi.

Paragon'da gerçekleşeceği duyurulan bu konser son dakikada Peyote Bar'a alınmıştı.

Bursa'nın en eski radyo programı Over Dose bu organizasyonla altıncı yılını kutlamıştı. Çıkacağı duyurulan HazyHill bu konserde yer almamıştı.

Hard core ve punk topluluklarının sık sık yer aldığı Peyote, 2000 yılında çizgi değiştirdi ve canlı müzik programlarına son verdi.

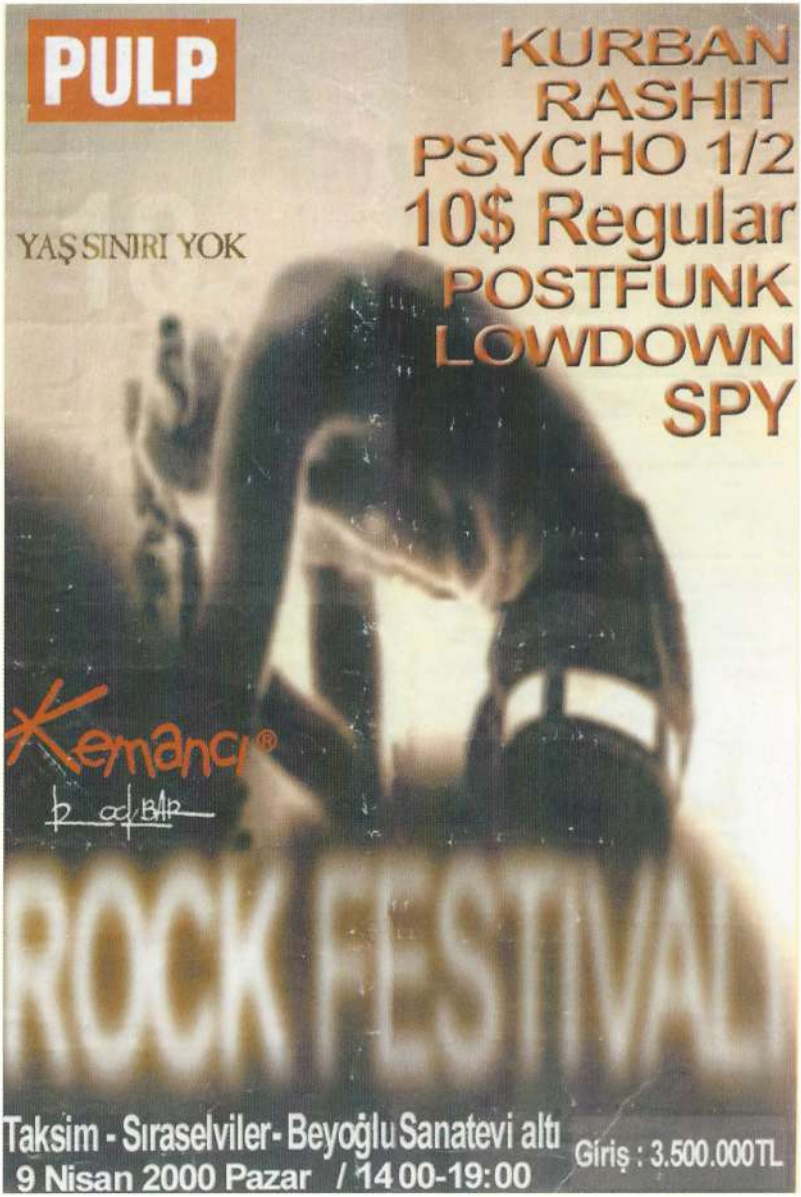
PULP
KURBAN
RASHIT
PSYCHO 1/2
10$ Regular
POSTFUNK
LOWDOWN
SPY
YAŞ SINIRI YOK
Kemanci
BAR
ROCK FESTIVAL
Taksim - Sıraselviler - Beyoğlu Sanatevi altı
9 Nisan 2000 Pazar / 14 00-19:00
Giriş : 3.500.000TL

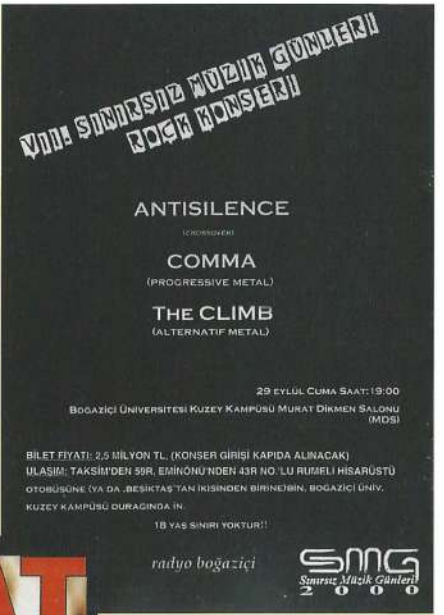
VII. SINIRSIZ MÜZİK GÜNLERİ
ROCK KONSERİ
ANTISILENCE
COMMA
(PROGRESSIVE METAL)
THE CLIMB
(ALTERNATIF METAL)
29 EYLÜL CUMA SAAT:19:00
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ KUZEY KAMPÜSÜ MURAT DİKMEN SALONU (MDS)
BİLET FİYATI: 2,5 MİLYON TL. (KONSER GİRİŞİ KAPIDA ALINACAK)
ULAŞIM: TAKSİM'DEN 59R, EMİNÖNÜ'NDEN 43R NO.'LU RUMELİ HİSARÜSTÜ OTOBÜSÜNE (YA DA ,BEŞİKTAŞ'TAN İKİSİNDEN BİRİNE)BİN, BOĞAZİÇİ ÜNİV. KUZEY KAMPÜSÜ DURAĞINDA İN.
18 YAŞ SINIRI YOKTUR!!
radyo boğaziçi
SMG
Sınırsız Müzik Günleri
2000

Non Serviam dergisi'nin okuyucularına bir armağanı olan bu konser'in ardından dergi okurlarına veda etti.

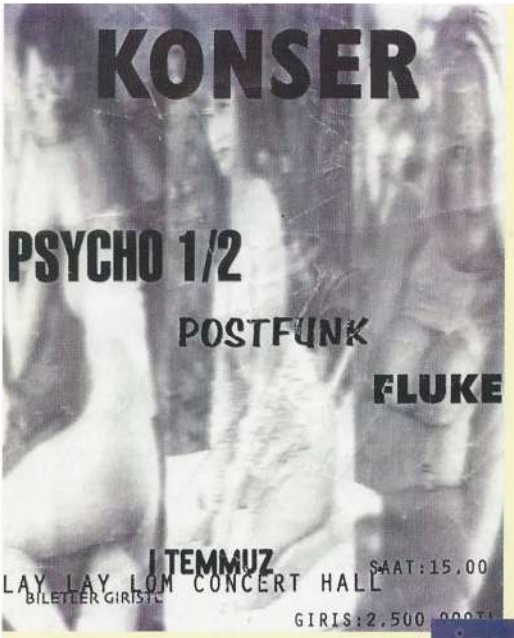

Lay Lay Lom Konser Salonu, birçok yeni heavy metal, punk ve hard core topluluğunun ilk basamağı oldu.

Mor Ve Ötesi kurluşunun 9. yılında ilk kez bu konserle İzmir'li dinleyicilerinin karşısına çıktı.

Sadistic Spell'in "Massengers Of Hate" adlı Self albümünün tanıtım konserlerinden birisi.

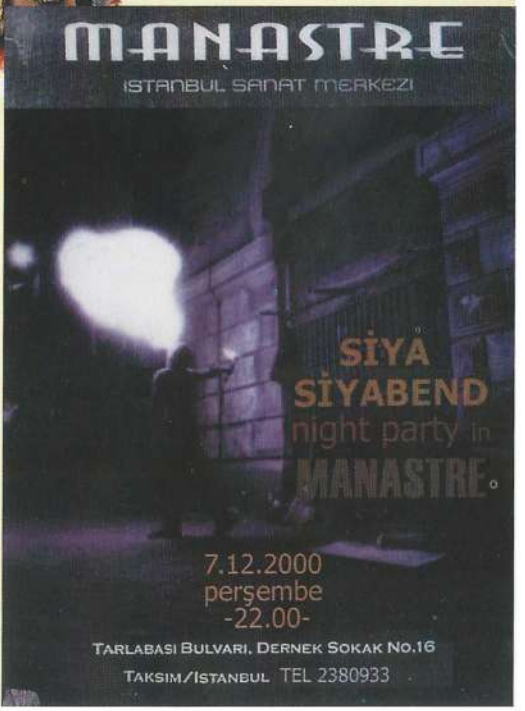

Siya Siyabend'in sokakların dışında verdiği nadir konserlerinden bir afiş.

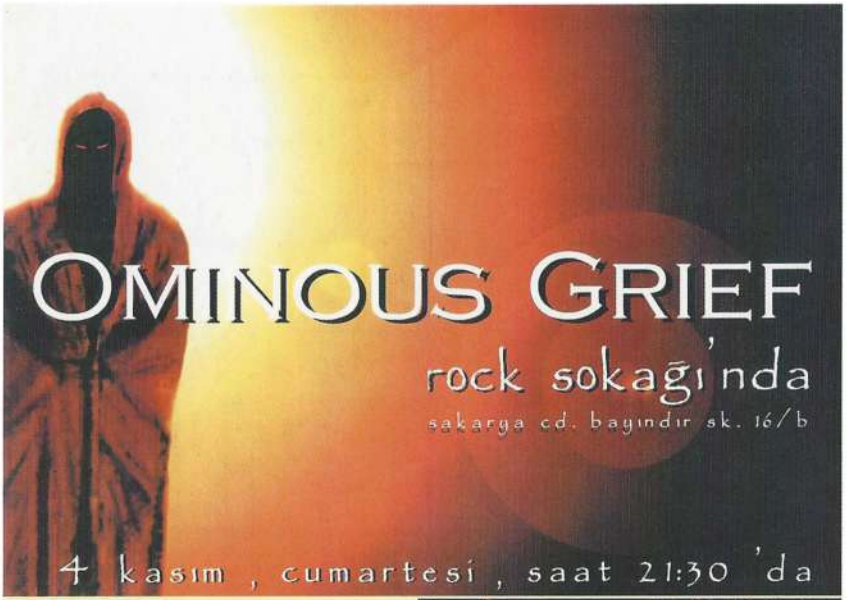

Non Serviam kapanışının ardından okuyucularını Son bir güzellik yaparak 80'lerin efsane topluluğu Destruction'ı ülkemize getirdi. Destruction, Ankara Rock Station Müzik Festivali'nin de ilk yabancı konuğu oldu.

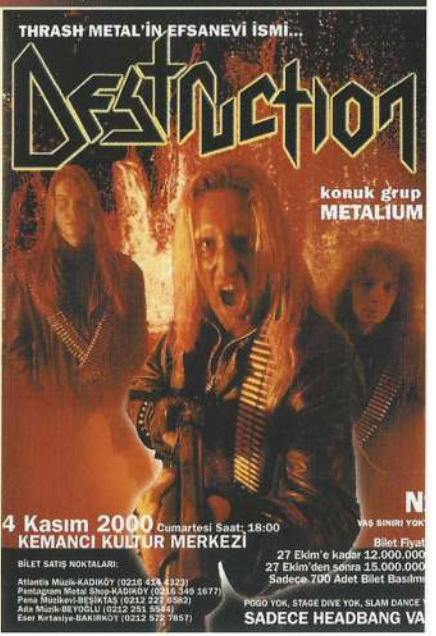

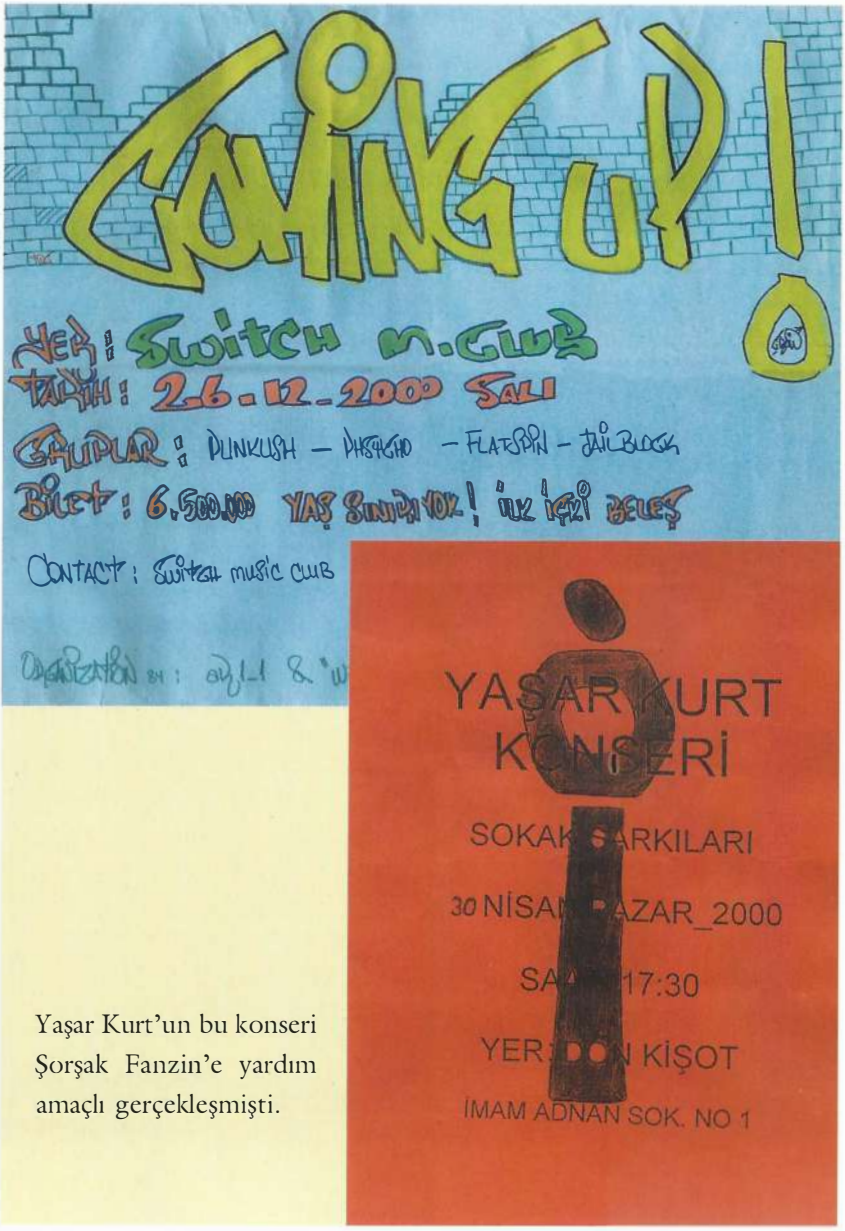

Yaşar Kurt'un bu konseri Şorşak Fanzin'e yardım amaçlı gerçekleşmişti.

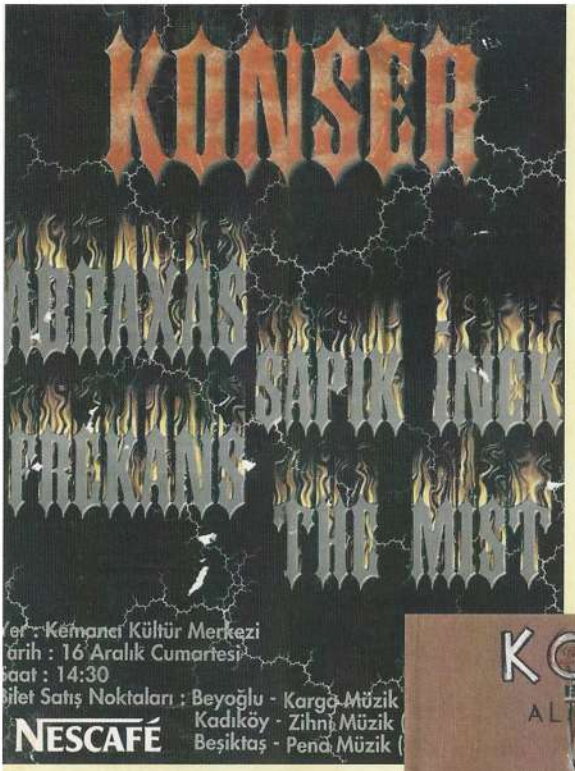

Turgayla yollarını ayıran Frekans'ın ve Sapık İnek'in ilk İstanbul konserleri.

Birileri Topluluğu'nun 2000 yılı içinde yer aldığı dokuz konser organizasyonundan ilki "Yeni Rock-ı Bar"da gerçekleşti.

Rock 2000, dünyada ve Türkiye'de, müzik kültürünün giderek şekil değiştirdiği bir dönemde, ülkemizde rock'ın alternatif seslerini tanıtmayı hedefleyen bir çalışma.

Öküz Dergisi'nin "Long Play" sayfalarından da tanıdığımız, avandgarde ve underground rock müziğinin titiz arşivcisi Güven Erkin Erkal ile son yılların öne çıkan müzik yazarı Deniz Durukan'ın 2000 yılına ilişkin bir değinisi olan bu kitap aynı zamanda Türk rock müziğine değişik bir bakış açısı da sunuyor.

2000 yılında neler oldu, kimler albüm ya da demo çıkardı, müzik endüstrisinde değişen anlayışlar ve Türk Rock'ına emek verenler hakkında merak ettiğiniz her şey. Albümler, fanzinler, konserler ve rock müziğinde 2000 yılına damgasını vuranlar; Hardal, Bulutsuzluk Özlemi, Pentagram, Vedat Sakman, Objektif, Kargo, Haluk Levent, Taner Öngür, Yaşar Kurt, Radical Noise, Crunch, Mor ve Ötesi, Rashit, Eren Kazım Akay ve Turgut Berkes'le röportajlar, çok özel fotoğraflarla birlikte bu kitapta.

ISBN 975743773-5
9 789757 437734